

Hrvatska riječ

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

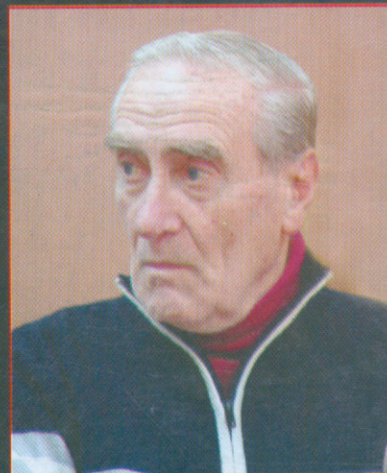
ISSN 1451 - 4257

SUBOTICA, 20. SIJEČNJA 2006. * CIJENA 35 DINARA * BROJ 153

**Intervju:
Branko Šegović**

TEMA BROJA: HNV USVOJIO BLAGDANE HRVATSKE NACIONALNE MANJINE

VOJISLAV
SEKELJ

U
IZMUČENIM
RJEČIMA

Hrvatska riječ

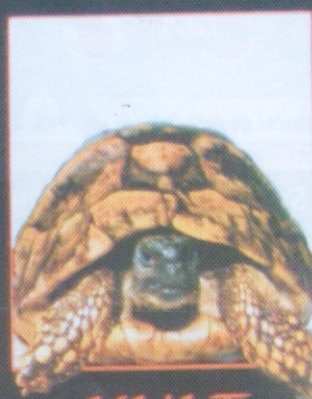
DRAŽEN
PRČIĆ

WILD
CARD

Hrvatska riječ

PETKO VOJNIĆ
PURČAR

KULT
KORNJAČE

Hrvatska riječ

VOJISLAV
SEKELJ

U
IZMUČENIM
RJEČIMA

Hrvatska riječ

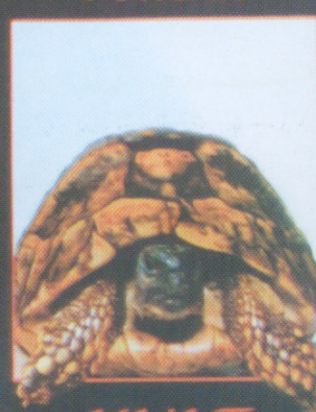
DRAŽEN
PRČIĆ

WILD
CARD

Hrvatska riječ

PETKO VOJNIĆ
PURČAR

KULT
KORNJAČE

Hrvatska riječ

VOJISLAV
SEKELJ

U
IZMUČENIM
RJEČIMA

Hrvatska riječ

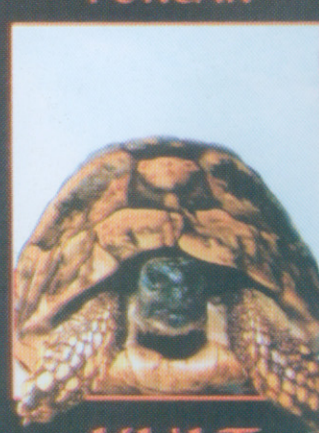
DRAŽEN
PRČIĆ

WILD
CARD

Hrvatska riječ

PETKO VOJNIĆ
PURČAR

KULT
KORNJAČE

Hrvatska riječ

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg Cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Lazar Baraković (predsjednik), Dušica Dulić,
Zdenko Đaković, dr. Marija P. Matarić,
Pavle Pejčić, Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan**DIREKTOR I****V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

POMOĆNICA I ZAMJENICA**ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Dušica Dulić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (glazba i kazalište),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prčić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Zvonko Sarić (kultura),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA: Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Dnevnik« Holding, Novi Sad,
»Dnevnik« ŠtamparijaList je registriran kod Tajništva za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.
List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po
Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

Obećanja iz prve ruke

Predstavnik Hrvata iz Srbije prvi je put u povijesti u tom svojstvu primio jedan srbijanski premijer. Tu je ulogu čini se dobro odigrao Vojislav Koštunica, koji u posljednje vrijeme povlači sve odlučnije poteze na inače kompliciranoj srbijanskoj političkoj ploči, unatoč svemu što je ranije govorio i činio, i unatoč padu rejtinga koji neminovno slijedi hrabre i od Europe iznuđene poteze.

U redu, za razgovor s Hrvatima baš i nije potrebna neka hrabrost, oni nisu, niti su ikada bili bilo kakva opasnost za neki državni interes Srbije. Ipak, svakako je za pozdraviti početak, nadajmo se, ozbiljnih dogovaranja o budućem statusu ove, i svake druge nacionalne manjine u Srbiji. Obećanja su, naravno, pala u velikom stilu, no u to izaslanstvo HNV-a i DSHV-a zasigurno nije niti sumnjalo. Pitanje je samo što će se od svega ostvariti, jer su u Beogradu ovoga puta potegnute teme koje zadiru u samu bit odnosa države spram manjine, dakle ne samo na simboličnoj razini.

Iskustvo posljednjih nekoliko godina upozorava nas da određena doza skepse mora biti zadržana, kako razočaranje na koncu ne bi bilo odveć veliko. Ako smo se iščega u ovo vrijeme naslušali, to su obećanja koja nikad nisu ispunjena. Bit će dobro ako budemo imali zastupnika u Narodnoj skupštini Srbije, još bolje ako dobijemo vraški skupu kuću bana Jelačića, a najbolje ako se počnemo zapošljavati u policiji, sudstvu, tužiteljstvu, carini, pošti i inspekcijama. No, kada će se dogoditi prvi korak? Kada će se s riječi prijeći na djela? Je li netko spomenuo neki datum?

Neke će se stvari morati dogoditi i tu nema nikakve dvojbe. Ubrzavanjem tempa približavanja Europskoj uniji događaji će se ubrzavati i na manjinskome planu. Možda nas u jednom momentu i zaskoče, pa se vrijedi pripremati.

Do sada je bilo puno susreta s državnim dužnosnicima i svi su se ti susreti više-manje kasnije pokazali simboličnim. Simbolika u odnosima vlast-manjina jest važna, ali kad-tad mora se pretvoriti u konkretno, opipljivo. Ako je prijam kod Koštunice bio »opipljiv«, onda će se stvari ubrzo sređivati. A ako nije, i to ćemo znati uskoro.

Z. P.

Pozitivna diskriminacija na čekanju...

ČETVRTAK, 12. 1.

Mito

Viceguverner NBS-a Dejan Simić uhićen je zbog sumnje da je primio mito od 100.000 eura. MUP Srbije je priopćio kako je Simiću određen jednomjesečni pritvor. U svezi s ovim slučajem uhićen je i ravnatelj SPS-a Vladan Zagrađanin. Prema saznanjima B92 u pitanju je mito koji je nudila TBI grupa, dioničar Kreditno eksportne banke iz Beograda, kojoj je Narodna banka Srbije veljače 2005. godine zabranila rad.

Razotkrivanje

Premijer Ivo Sanader predložio je predsjedniku Stjepanu Mesiću da se od Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju zatraži skidanje oznake tajnosti s njegovog svjedočenja tako da to svjedočenje bude i službeno dostupno hrvatskoj javnosti, što je predsjednik Mesić i prihvatio.

Nedovoljno

Australska policija ne može uhititi bivšeg zapovjednika srpskih paravojnih snaga Dragana Vasiljkovića samo na temelju međunarodne tjejalice koju je protiv njega raspisala Hrvatska pod sumnjom da je početkom 90-ih godina počinio ratne zločine u Hrvatskoj, javila je američka agencija AP pozivajući se na australske izvore.

Glasnogovornik australskog ministra pravosuđa Brad Burke kazao je kako bi Hrvatska morala podnijeti formalni zahtjev za izručenjem i pružiti dokaze o počinjenim zločinima kako bi se Vasiljkovića uhitilo i izvelo pred australski sud koji bi odlučio o izručenju.

Volja

Glasnogovornica Tribunala Florance Artman je rekla kako se Ratko Mladić nalazi u objektima vojne obavještajne službe i kako se može dovesti u Haag za 48 sati. »Ratka Mladića nikada nisu ni pokušavali uhititi. Kada se u srpskoj javnosti govori o njegovom uhićenju, službe ga samo pozovu na čaj. Mladić se može dovesti u Haag za 48 sati. Ali za to ne postoji politička volja i državni organi ne rade ništa po tom pitanju«, rekla je glasnogovornica Tribunala Florance Artman za Blic. »Mladić je u Srbiji! Sve naše informacije upućuju na to. I on se ne krije u šumi, već u objektima pod zaštitom dijela vojne obavještajne službe«, dodala je Artmanova.

PETAK, 13. 1.

Ceh

Odlazak Kosova je cijena računa vladavine Slobođana Miloševića koji demokratska Srbija mora platiti, rekla je Doris Pack. »Znam kako je Srbima – mi smo u Njemačkoj morali skupo platiti zlodjela koja su vršena u naše ime, tako se i Srbi moraju suočiti s onim što je Milošević radio u njihovo ime«, rekla je šefica izaslanstva Europskog parlamenta za jugoistočnu Europu i BiH Doris Pack u intervjuu Novostima.

»Shvaćamo da su Srbi dezorijentirani poslije desetogodišnjeg ponavljanja Miloševićevih tribuna da su Srbi najveći i najbolji i da su zato svi

protiv njih. Zato političari moraju dobro zasukati rukave i napraviti od Srbije zemlju za primjer, ovakvu kakva jest, bez Kosova i vjerojatno Crne Gore. Srbija bi više pozornosti trebala usmjeriti ka natalitetu nego izgubljenim teritorijima.«

Krivotvorenje

Predsjednik Lige socijaldemokrata Vojvodine Nenad Čanak kaže kako je pismo koje je, navodno, patrijarh Pavle poslao Bojanu Pajtiću »najobičnije krivotvorenje poslano iz SPC«. Čanak je rekao kako ima informacije da patrijarh Pavle nikada nije »ni čuo, ni vidio« to pismo kao i da je njegov potpis, na dopisu koji je stigao u pokrajinsku vladu, krivotvoren. On je najavio podnošenje kaznene prijave protiv NN lica zbog krivotvorenja. U pismu koje je patrijarh Pavle uputio Pajtiću, a koje je objavljeno na sajtu SPC-a, zatraženo je da Pajtić poduzme mjere koje će onemogućiti fizičke napade na SPC, njene hramove, svećenstvo i vjernike u Vojvodini.

Žurka

Neonacistička organizacija »Krv i čast« planira u Kragujevcu održati koncert obilježavajući 10 godina djelovanja u Srbiji. Na internet-sajtu ove organizacije objavljeno je kako se planira organiziranje velikog koncerta na kojemu će se okupiti do sada najveći broj pripadnika te organizacije iz zemlje i inozemstva. Također se navodi kako će na koncertu, za koji se ne navodi mjesto održavanja, svirati više skupina iz Srbije.

SUBOTA, 14. 1.

Nenadležni

Bojan Pajtić kaže kako su pravi sugovornici za raspravu o napadima na vjernike i objekte SPC u Vojvodini MUP i SPC, a ne on. Predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine je za Građanski list rekao kako se osjeća kao netko tko je ni kriv ni dužan uvučen u tu raspravu. »Zaista nema razloga da pokrajinska vlada na bilo koji način u tim razgovorima arbitrira, osim, naravno, što zaista želimo da napadi na crkve i vjernike svih vjerskih zajednica postanu prošlost i da se nikada ne ponove«, rekao je Pajtić.

Platforma

Albanci s juga Srbije traže decentralizaciju vlasti, specijalne odnose s Kosovom, te osnivanje pogranične multietničke policije. Ta policija bi bila sastavljena od lokalnog stanovništva, a srpska vojska i policija trebaju se povući, dio je političke platforme koju su usvojili politički predstavnici Albanaca na sastanku u Preševu. Prihvaćeno je nekoliko amandmana na tekst Platforme, ali nije prošao prijedlog jednog od vijećnika da naziv Preševska dolina bude preinačen u Istočno Kosovo.

NEDJELJA, 15. 1.

Obljetnica

Hrvatska slavi 14. obljetnicu međunarodnog priznanja. Prije 14 godina, 15. siječnja 1992., u jeku žestokog rata, Republiku Hrvatsku međunarodno je priznalo 12 tadašnjih članica Europske unije. Priznanju zemalja Europske unije isti su se dan pridružile i Austrija, Bugarska, Kanada, Madžarska, Malta, Poljska i Švicarska.

Prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman 15. siječnja 1992. označio je danom »koji će zlatnim slovima biti uklesan u sveukupnu, četrnaeststoljetnu, povijest hrvatskoga naroda«. No povijest je zabilježila da je Hrvatsku i prije toga nadnevka prvi priznao Island. Posebno važno priznanje dogodilo se pak 13. siječnja 1992., kad je Republiku Hrvatsku, prije no što su to učinile zemlje EU-a, priznala Sveta Stolica.

PONEDJELJAK, 16. 1.

Poziv

Papa Benedikt XVI. primio je u Vatikanu predsjednika Crne Gore Filipa Vujanovića, koji ga je pozvao u posjet Crnoj Gori. Crnogorski predsjednik upoznao je Papu s planovima o održavanju referenduma za neovisnost Crne Gore, kao i o odnosima između katolika i pravoslavaca u toj republici, koje je ocijenio odličnima. Vujanović je pozvao Papu u posjet, a Benedikt XVI. rekao je crnogorskom predsjedniku da želi »mirnu budućnost« njegovoj zemlji. Vujanović je Papi darovao prijepis konkordata potpisanoga 1876. s Vatikanom.

Žalbe

Oko 1.000 građana Srbije i Crne Gore podnijelo je žalbe protiv državne zajednice sudu za ljudska prava u Strasbourgu. Tek sada, kada je izabran i počeo s radom zastupnik države pred ovim sudom, moguće je u Strasbourgu pokrenuti postupke utvrđivanja jesu li prava građana ugrožena. Slavoljub Carić izabran je na natječaju od 11 prijavljenih kandidata, a da bi ured predstavnika SiCG bio kompletan, potrebno je izabrati i njegova zamjenika koji će biti predložen iz Crne Gore, te još pet administrativnih radnika. Žalbe građana Srbije i Crne Gore sudu u Strasbourgu mogu se podijeliti u četiri velike grupe i odnose se na visinu kazne i uvjete u zatvorima, staru deviznu štednju, povraćaj nezakonito oduzete imovine i dužine trajanje sudskih postupaka, kaže Slavoljub Carić.

Screening

Poglavljem sloboda kretanja robe, Hrvatska nastavlja postupak dubinske analize usklađenosti zakonodavstva s europskom pravnom stečevinom. Predstavnicima Europske komisije u sljedećih će pet dana objašnjavati u prvoj, eksplanatornoj fazi screeninga, predstavnicima Hrvatske i Turske europsku pravnu stečevinu za to poglavlje. Sloboda kretanja roba spada u tzv. četiri slobode (kretanje roba, kapitala, osoba i usluga), na kojima se temelji funkcioniranje jedinstvenog europskog tržišta.

UTORAK, 17. 1.

Karići

Lider PSS-a Bogoljub Karić je oštro napao premijera Vojislava Koštunicu u govoru na mitingu PSS-a održanom na Trgu Republike Beograda.

On je negirao umiješanost u afere koje su pripisane njemu, njegovoj obitelji, poslovnim suradnicima i optužio Vojislava Koštunicu da koordinira medijskom hajkom protiv obitelji Karić. Govoreći o srpskom premijeru, Karić je rekao kako ga je svoje vrijeme nazivao »patrijarhom srpske demokracije«, ali se zapravo radi o »najcrnjem vragu«. On je kazao

kako afere koje su mu pripisivane služe Koštunici da skrene pozornost s činjenice da je prodao Kosovo.

Općinski sud u Novom Sadu zakazao je za 24. veljače saslušanje lidera Pokreta snaga Srbije Bogoljuba Karića zbog sumnje da je pokušao podmititi zastupnika Demokratske stranke Srbije u Skupštini Srbije Miku Vlaovića. Vlaović tvrdi kako mu je Karić nudio 200.000 eura u zamjenu za zastupnički mandat, odnosno prelazak iz DSS-a u PSS.

Kodeks

Nakon što su prošlu godinu obilježili milijunskim putnim troškovima, zastupnike Skupštine Srbije u novoj godini čekaju i nova pravila. Ukoli -

ko Administrativni odbor odluči da ta pravila budu i primijenjena, zastupnici republičkog parlamenta morat će od prvog zasjedanja poštivati novi kodeks oblačenja i nova pravila za naknade putnih troškova, ali će imati prigodu i saslušavati ministre. Prema najavama mjerodavnih službi, zastupnici će morati na svom imidžu poraditi odricanjem od pojedinih loših navika koje su do sada imali.

SRIJEDA, 18. 1.

Zahtjevan

Kako saznaje B92, banka Astra, kojoj je Narodna banka Srbije do sada devet puta oduzimala dozvolu za rad, a sud te odluke obarao, uplaćivala je 1997. novac za pokriće minusa na računu Marka Miloševića, skoro 86.000 maraka. Nalogom za uplatu 85.828 maraka pokriven je skoro cijeli minus na njegovom računu. Minusni saldo od 86.000 maraka napravljen je za svega sedam dana, od 20. do 27. ožujka 1997., a Astra je pokrila račun za kupovinu u butiku Giannija Versacea i troškove napravljene u hotelu Hilton i juvelirnici Cartier u Rimu.

SADRŽAJ

Premijer Vojislav Koštunica primio izaslanstvo Hrvata iz Srbije
Konstruktivan dijalog o opravdanim zahtjevima.....6

Nastavak prekinute sjednice HNV-a održan u Somboru
Usvojeni prijedlozi za nacionalne blagdane.....8-11

»Hrvatska riječ« i »Vladimir Nazor« potpisali Sporazum o poslovnoj suradnji
Suradnja od obostranog interesa.....20,21

Drago Hedl, hrvatski novinar i urednik u tjedniku Feral Tribune
O manjinama se piše samo u incidentnim situacijama.....22,23

Najbolji s Pokrajinske smotre recitatora na hrvatskom jeziku posjetili Osijek
Pobjednici u Osijeku.....30,31

Dujizmi

- ✓ *Historijski gledano naša zemlja nije naša zemlja;*
- ✓ *Nama ne treba kompas.*
- Mi ne znamo kamo idemo;*
- ✓ *Za jedinicu ne treba odgovarati.*

Dujo Runje

Premijer Vojislav Koštunica primio izaslanstvo Hrvata iz Srbije

Konstruktivan dijalog o opravdanim zahtjevima

»Unatoč riješenom statusu i stupnjevitom izgrađivanju vlastitih manjinskih institucija i nadalje se osjećamo primjetno marginalizirani«, rekao Josip Z. Pekaović * »Hrvati bi htjeli sudjelovati i u radu Narodne skupštine Srbije, ali to nam je, nažalost, nemoguće ostvariti, zbog aktualnog izbornog zakona i previsokog cenzusa«, rekao Petar Kuntić * Premijer Koštunica pružio potporu opravdanim zahtjevima koje je predložilo hrvatsko izaslanstvo i predložio da se nastavi s ovakvom vrstom sastanaka

U ponedjeljak 16. siječnja 2006. godine, predsjednik Vlade Srbije Vojislav Koštunica primio je u radni posjet izaslanstvo hrvatske zajednice iz Srbije. U izaslanstvu su bili predsjednik HNV-a Josip Z. Pekaović, potpredsjednik HNV-a Vladimir Bošnjak, predsjednik DSHV-a Petar Kuntić, te dopredsjednik DSHV-a Martin Bačić. Uz premijera Košunicu, na sastanku je nazočan bio i tajnik Savjeta za nacionalne manjine Republike Srbije Petar Lađević.

Premijer Koštunica je pozdravio goste i izrazio zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom s hrvatskim institucijama u Srbiji, te poželio još uspješniji nastavak te suradnje i u ovoj godini.

POZITIVNA DISKRIMINACIJA: U pozdravnom je govoru predsjednik HNV-a Josip Z. Pekaović naglasio kako je hrvatska zajednica u Srbiji veoma zainteresirana za poboljšanje svojega položaja, budući da je druga po brojnosti u Vojvodini.

»Unatoč riješenom statusu i stupnjevitom izgrađivanju vlastitih manjinskih institucija i nadalje se osjećamo primjetno marginalizirani i htjeli bismo da se to stane čim prije promijeniti na bolje«, istaknuo je predsjednik Pekaović, navodeći već poznati primjer TV Novi Sad. Predsjednik Pekaović upoznao je premijera Košunicu s nastojanjima za otvaranjem hrvatskog odjela na Učiteljskom fakultetu u Somboru, a u budućnosti i u Subotici. Hrvatska zajednica izražava svoju zainteresiranost za većim sudjelovanjem u radu državnih institucija, od policije i sudova, do carine i škola i to je predloženo premijeru Košunici kao jedan od zahtjeva.

Na početku svog izlaganja predsjednik DSHV-a Petar Kuntić primijetio je da je

ovo prvi susret čelnika ove političke stranke s premijerom Srbije, od kako je u Srbiji uveden višepartijski sustav i izrazio svoju potporu svim potezima Vlade Srbije koji idu za europskim integracijama.

»Hrvati bi htjeli sudjelovati i u radu Narodne skupštine Srbije, ali to nam je, nažalost, nemoguće ostvariti, zahvaljujući aktualnom izbornom zakonu i previsokom cenzusu«, primijetio je Kuntić i založio se

ovakvom vrstom sastanaka na kojima će se pokretati i rješavati konkretni problemi.

Premijer Koštunica prihvatio je ideju za pretvaranjem rodne kuće bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu u jedan od hrvatskih centara u Srbiji, te da to bude zajednički projekt Vlade Hrvatske, Vlade Srbije i Izvršnog vijeća Vojvodine, što bi dodatno pridonijelo poboljšanju sveukupnog ozračja u kojemu se trenutačno nalaze od-

Hrvati bi htjeli sudjelovati i u radu Narodne skupštine Srbije: Izaslanstvo Hrvata iz Srbije s premijerom Vojislavom Košunicom

za primjenu principa pozitivne diskriminacije. Petar Kuntić je potom istaknuo početak suradnje hrvatske zajednice u Srbiji i srpske u Hrvatskoj, koja je intenzivirana u proteklih mjesec dana uzajamnim posjetima Subotici, odnosno Zagrebu.

DOBRO OZRAČJE: Zahvaljujući na vrlo konstruktivnom tijeku razgovora, premijer Koštunica je naglasio kako su odnosi Beograda i Zagreba temelj stabilnosti na ovim prostorima i izrazio čvrsto opredjeljenje Vlade za europskim integracijama. Premijer je pružio potporu opravdanim zahtjevima koje je predložilo hrvatsko izaslanstvo i predložio da se nastavi s

nosi dviju država, a hrvatskoj zajednici u Vojvodini, a posebice u Srijemu, osiguralo prijeko potrebne uvjete za ostvarivanje svojih kulturnih i političkih potreba.

Na koncu, hrvatski su zastupnici pozvali premijera Košunicu na ovogodišnju »Dužijancu« u Subotici, što je on sa zadovoljstvom prihvatio, istodobno se obavezujući posjetiti sjedište HNV-a i DSHV-a.

Sastanak je završen u pozitivnom ozračju i definiranjem konkretnih zadaća obiju strana, pa hrvatska zajednica u ovoj godini može očekivati lijepe vijesti.

H. R.

Konferencija za novinare u DSHV-u nakon razgovora s premijerom Koštunicom

Problemi će se rješavati postupno

Tražene izmjene izbornog zakona * Neriješeno prisustvo predstavnika hrvatske zajednice u javnim institucijama * Bunjevačko pitanje * Rješavanje statusa kuće bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu

Piše: Olga Perušić

Dan nakon posjeta premijeru Vojislavu Koštunici, u sjedištu DSHV-a u Subotici održana je konferencija za novinare, na kojoj su govorili predsjednik i potprijedsjednik *Petar Kuntić* i *Martin Bačić*.

IZBORNI CENZUS: »Mi predlažemo da se nađe neko rješenje slično onome koje postoji u Hrvatskome saboru«, rekao je Petar Kuntić na konferenciji za tisak. »Tu najprije mislim na neposrednu zastupljenost manjina. Tako i izgleda sadržaj našega prijedloga koji smo uputili Republičkoj izbornoj komisiji.«

U povodu ovog pitanja navodi se sadržaj članka 9. Sporazuma o zaštiti manjina kojega su potpisali predstavnici Srbije i Crne Gore i Hrvatske, a koji glasi: »Osigurati zastupljenost manjinama u predstavničkim tijelima na pokrajinskoj, republičkoj i na razini državne zajednice SiCG«.

Nezadovoljstvo koje su predstavnici DSHV-a uputili premijeru *Vojislavu Koštunici* odnosilo se i na problematiku predizborne liste koja mora sadržati deset tisuća potpisa pokraj ostvarenog prirodnog praga. »To je teško za prikupiti i velikim strankama, a kamoli strankama nacionalnih manjina«, rekao je Kuntić. »Premijer Koštunica je naglasio kako će vjerojatno doći do izmjene izbornog zakona, te da će se predizborna lista potpisa svesti na razumnu mjeru. Premijer smatra kako Hrvati trebaju imati zastupnika u Narodnoj skupštini Republike Srbije, ali se ovaj put nije precizirao način njegova ostvarivanja.

BUNJEVAČKO PITANJE: Premijer Republike Srbije svake godine, dva do tri puta, razgovara s predstavnicima nacionalnih manjina, te su predstavnici hrvatske zajednice koji su bili nazočni na sastanku stekli dojam da je Koštunica vrlo dobro upoznat s aktualnom situacijom u svezi s bunjevačkom nacijom.

»Naš je stav jasan od početka«, kaže Kuntić. »Kao odgovor Vojislava Koštunice poslije duže rasprave na tu temu bio je prijedlog da se pitanje Bunjevaca spusti na

znanstvenu razinu, kako bi se čuo glas znatnosti. Istaknuo je također kako trebamo otpočeti razgovore s predstavnicima bunjevačke opcije«.

JAVNE INSTITUCIJE: Zaključak mnogobrojnih razgovora u protekle dvije godine, koji su se vodili na relaciji Beograd-Zagreb, je da Hrvati u Vojvodini kao vrlo lojalni stanovnici Republike Srbije žele potpunu integraciju u politički i gospodar-

setinama sela gdje živi znatniji broj hrvatskog stanovništva. Kao rješenje ovog pitanja proistekao je dogovor oko izrade elaborata s konkretnim podacima o svim institucijama gdje se smatra da je narušena ravnoteža. Po pripremljenom elaboratu uslijedit će novi posjet Vladi Republike Srbije kako bi se obišla sva resorna ministarstva te ispravile sve neravnoteže.

Premijer Koštunica je podržao ideju ob-

Hrvati u Vojvodini žele potpunu integraciju u politički i gospodarski život Republike Srbije: s konferencije za novinare u DSHV-u

ski život Republike Srbije. Po riječima predsjednika DSHV-a Petra Kuntića, relacija treba postojati u dva smjera, jedan je ispunjavanje građanskih obveza manjinskog naroda prema domicilnoj državi, a drugi smjer je da država mora odgovoriti pripadnicima manjinskog naroda u svezi s nerazmjernom zastupljenošću Hrvata u javnim službama. Tu se prije svega misli na uključivanje pripadnika manjina u djelovanje ponajprije sudstva, policije i carine, a potom i u školama, te ostalim javnim institucijama u Subotici, Somboru i u de-

navljanja rodne kuća bana *Josipa Jelačića* u Petrovaradinu, međutim za taj projekt potrebna su velika financijska ulaganja, te je očigledno da na tomu moraju zajedno raditi i Srbija i Hrvatska. Po riječima predsjednika DSHV-a Martina Bačića, kuća je u ruiniranom stanju, a tamo žive i stanari od kojih stanove treba otkupiti. Na sastanku s Koštunicom konstatiralo se da ta kuća treba pripasti hrvatskoj zajednici u Vojvodini i kako bi se trebala privesti namjeni kao Hrvatski dom.

Nastavak prekinute sjednice HNV-a održan u Somboru

Usvojeni prijedlozi za nacionalne blagdane

Hrvatska će zajednica slaviti četiri službena blagdane: 19. ožujka blagdan Svetog Josipa, zaštitnika Hrvata, 19. lipnja, dan rođenja Ivana Antunovića, 16. listopada, dan rođenja bana Josipa Jelačića i 15. prosinca, dan osnutka HNV-a * HNV predlaže da se izbori za nacionalna vijeća i u buduću odvijaju po elektorskom principu

Piše: Zvonko Sarić

U nastavku 9. sjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća, koja je 19. studenoga prošle godine u Subotici prekinuta zbog nedostatka kvoruma, vijećnici su usvojili prijedloge za četiri službena blagdane hrvatske nacionalne manjine u SiCG, kada će se na zgradama, u kojima sjedište imaju institucije hrvatske zajednice, moći isticati nacionalna znamenja i simboli hrvatske zajednice. HNV će zatražiti suglasnost za te prijedloge od Savjeta za nacionalne manjine Republike Srbije i ako se dobije potvrda, hrvatska će zajednica slaviti sljedeće nacionalne blagdane: 19. ožujka blagdan Svetog Josipa, zaštitnika Hrvata, 19. lipnja, datum rođenja Ivana Antunovića, 16. listopada, datum rođenja bana Josipa Jelačića i 15. prosinca, datum osnutka HNV-a.

Vijećnici su usvojili i prijedloge o neradnim danima u Uredu HNV-a, a podnesene su informacije i zauzeti stavovi glede napisa i napada preko tiska na Hrvate i hrvatsku zajednicu u AP Vojvodini, što je bilo

Prvi put u Somborskoj vijećnici: radno predsjedništvo

izrazito u drugoj polovici prošle godine, kao i informacije o tijeku sudskog postupka u svezi tužbe JP RTS-RT NS protiv novinara »Hrvatske riječi« i dužnosnika HNV-a.

Na dnevnom redu nastavka sjednice, koja je 14. siječnja prvi put održana u Somboru, u prostorijama Skupštine Općine,

razmatrano je i usvojeno više informacija, a usvojen je i prijedlog financiranja infrastrukture i pružanja financijske potpore za rješavanje elementarnih potreba hrvatske nacionalne zajednice u Općini Subotica. Vijećnicima su predložene i zakonske osnove za formiranje općinskih vijeća za međunarodne odnose.

PRVI PUT U SOMBORU: Na početku nastavka sjednice predsjednik HNV-a je, pozdravljajući vijećnike, zatim kao goste predsjednika Općine Sombor dr. Jovana Slavkovića, predstavnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Mirelu Lucić i Tihomira Šilovića, te predstavnik Crkve i članove HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, koji su bili nazočni na sjednici, istaknuo kako su se vijećnici prvi put okupili u Somboru, u kojemu, poslije Subotice, živi najveći broj Hrvata u AP Vojvodini. U ime Općine Sombor dobrodošlicu i ugodan rad vijećnicima i gostima poželio je dr. Jovan Slavković, napominjući kako u Općini Sombor hrvatska zajednica uspješno ostvaruje sva zakonom propisana prava za nacionalne manjine.

Dnevni red sjednice činile su točke koje se nisu mogle razmatrati na sjednici započetoj i zbog nedostatka kvoruma preki-

Dnevni red odrađen brzo i efikasno: vijećnici na sjednici

HNV za elektorske izbore

Na samom kraju sjednice, predsjednik HNV-a Josip Z. Pekanović je rekao da će u idućih mjesec dana Savjet za nacionalne manjine Republike Srbije tražiti prijedlog HNV-a o načinu izbora novih članova nacionalnih vijeća, a kako sljedeća sjednica HNV neće biti održana u tako kratkom roku, predložio je da se vijećnici izjasne jesu li za elektorski sustav, ili za neposredne izbore. Vijećnici su se glasovanjem odlučili za prijedlog elektorskog sustava, kojim je i izabran sadašnji saziv HNV-a.

nutoj 19. studenoga. U radu sjednice sudje-
lovala su 22 vijećnika. Otpočelo je raz-
matranjem prijedloga odluke o blagdanima
hrvatske nacionalne manjine u SiCG, koje
je predočio dopredsjednik Izvršnog odbora
HNV-a Zvonimir Perušić.

NACIONALNI BLAGDANI: »Teme -
ljem zakonskih propisa u Republici Srbiji,
hrvatska zajednica ima pravo odrediti
blagdane i spomendane, koje će slaviti kao
praznike hrvatske zajednice u SiCG, i tim
danima isticati službene simbole i znane -
nja na objekte u kojima sjedište imaju in-
stitucije hrvatske zajednice. Blagdane i
spomendane, koje HNV, kao predstav-
ničko tijelo hrvatske zajednice, ima pravo
odrediti, potvrđuje Savjet za nacionalne
manjine Republike Srbije. Izvršni odbor
HNV-a utvrdio je prijedlog za četiri blag-
dana i spomendana hrvatske zajednice»,
rekao je Zvonimir Perušić, iznoseći, da su
ti prijedlozi za nacionalne blagdane – dan
rođenja Ivana Antunovića, dan imenovanja
Josipa Jelačića za hrvatskoga bana, dan
osnutka HNV-a i blagdan Svetog Josipa.
Obrazlažući ove prijedloge Izvršnog odb-
ora, Zvonimir Perušić je istaknuo preporo-
diteljski rad nazivnog biskupa Ivana Antu-
novića, koji svojim radom i početkom inte-
gracije Hrvata u Bačkoj objedinjuje obje
velike grane hrvatskog stabla u Bačkoj –
Bunjevce i Šokce, te datum vezan za ime
ovog velikog hrvatskog preporoditelja sva-
kako zaslužuje biti blagdanom hrvatske za-
jednice, kao i datum 5. srpnja, kada je
1848. godine Josip Jelačić u Zagrebu ustoli-
čen za hrvatskog bana, jer je Josip Jelačić
osoba koja je u povijesti Hrvata s prostora
današnje SiCG, odnosno Srijema i Bačke,
bila najviše rangirana u državnoj hijerarhi-
ji Hrvatske i hrvatskog naroda.

»Izvršni odbor se odlučio i za prijedlog
datuma održavanja Elektorske skupštine
HNV-a, kada su izabrani vijećnici i kada je
u povijesti Hrvata u SiCG otvorena nova
stranica, kao i za datum 19. ožujak, kada se
slavi blagdan Svetog Josipa, zaštitnika Hr-
vata.«

Potpredsjednik HNV-a *Vladimir Bošnjak*
je u ime hrvatske zajednice u Srijemu iznio
nekoliko prijedloga za datume obilježava-
nja nacionalnih blagdana: potpisivanje

Karlovačkog mira, spajanje biskupija Bo-
sanske i Srijemske, održavanje bitke kod
Slankamena i bitke kod Tekija, kao i pri-
jedlog da se slavi datum rođenja bana Josi-
pa Jelačića, 16. listopada. *Milivoj Prčić* je
istaknuo kako je dobro što se u prijedlogu
Izvršnog odbora vodilo računa o regional-
noj zastupljenosti važnih osoba i značajnih
datuma u hrvatskoj zajednici i podržao je
taj prijedlog.

Vijećnici su se glasovanjem izjasnili za
prijedlog datuma rođenja bana Josipa Je-

Većinom glasova usvojeni svi prijedlozi: detalj sa sjednice

lačića, 16. listopada, nakon čega su glos-
vanjem usvojena i ostala tri prijedloga Iz-
vršnog odbora: 19. ožujak, blagdan Svetog
Josipa, 19. lipanj, datum rođenja Ivana An-
tunovića i 15. prosinac, datum osnutka
HNV-a.

Vijećnici su glasovanjem usvojili i pri-
jedlog Izvršnog odbora o neradnim danima
u Uredu HNV-a u vrijeme blagdana i spo-
mendana koji se slave u matičnoj domovi-
ni, Hrvatskoj, prenesenih iz odredaba Za-
kona o blagdanima u Republici Hrvatskoj.
Tim danima neće se održavati sjednice
HNV-a, Izvršnog odbora, odbora, odjela i
drugih tijela HNV-a, niti će Ured HNV-a
biti otvoren za rad sa strankama.

**REAGIRATI NA NEISTINE I UVRE-
DE:** Vijećnicima je na sjednici informaci-
ju glede učestalih napisa i napada preko ti-
ska na Hrvate i hrvatsku zajednicu u AP
Vojvodini u drugoj polovici prošle godine
podnio Zvonimir Perušić, naglašavajući,
kako je ta točka bila posebice aktualna u
vrijeme kada je razmatrana na Izvršnom
odboru HNV-a, 20. kolovoza 2005. godi-
ne.

»Bilo je to u vrijeme kada su, sinkronizi-
rano ili ne, u različitim novinama objavlji-
vani tekstovi u kojima se u negativnom
svjetlu pisalo o hrvatskoj zajednici. Samo
da podsjetim, bilo je to vrijeme neposred-
no nakon posjeta hrvatskog i srbijanskog
predsjednika *Stjepana Mesića* i *Borisa Ta-
dića* hrvatskoj zajednici, što je trebalo biti
dodatni impuls nama, Hrvatima na ovim
prostorima, da se dalje institucionalno iz-
građujemo i unapređujemo svoj kolektivni
društveni status u našoj zemlji. Slučajno ili
ne, u to vrijeme pojavili su se napisi koji

nisu bili prijateljski orijentirani spram Hr-
vata. Na te napise je svakako trebalo reagi-
rati«, rekao je Zvonimir Perušić, napomi-
njući, kako je tih dana protiv predsjednika
DSHV-a *Petra Kuntića* podnesena i kazne -
na prijava za navodno širenje nacionalne i
vjerske mržnje, koja je kasnije odbačena, a
na te su napise reagirali predsjednik Iz-
vršnog odbora i član Izvršnog odbora
HNV-a, no izostala je široka reakcija insti-
tucija i pojedinaca iz hrvatske zajednice,
čak i kada je u jednim novinama objavljen
tekst u kojemu se Hrvati implicite
označavaju kao genocidan narod.

Nakon podnesene informacije vijećnici
su zauzeli stav da HNV konstatira pasiv-

nost subjekata u hrvatskoj zajednici u odnosu na reagiranje na tekstove u medijima, te HNV poziva sve hrvatske javne djelatnike da na odgovarajući način reagiraju u svim eventualno budućim slučajevima omalovažavanja hrvatskoga naroda i iskrivljavanja činjenica u svezi s poviješću i nacionalnim podrijetlom Hrvata.

TUŽBA: Informaciju o tijeku sudskog postupka u vezi tužbe Javnog poduzeća RTS – RT NS protiv novinara »Hrvatske riječi« vijećnicima je također podnio Zvonimir Perušić:

»Sudski postupak protiv tuženih – Dušice Dulić i mene, koji je JP RTS – RT NS pokrenula navodno radi zabrane govora mržnje, zapravo je tek na početku«, rekao je Zvonimir Perušić, podsjećajući kako je tužba podnesena 17. studenoga 2004. godine, dva dana nakon susreta premijera Srbije i Hrvatske, *Vojislava Koštunice* i *Ive Sanadera*, i njihovog dogovora o vraćanju na program RTV Novi Sad emisije koju će realizirati pripadnici organizirane hrvatske zajednice, a sukladno Zakonu o pravima i slobodama nacionalnih manjina, kojim se nacionalnim vijećima daje u ovlast, između ostalog, i informiranje.

»Osnovni sud u Novom Sadu oglosio se nenadležnim u svezi te tužbe, postupak je

zbog zauzetosti, a sutkinja-medijator je odredila novi datum za medijaciju – 30. siječnja 2006. godine.

BRANITELJI: »Budući da je jedan od naših odvjetnika ujedno i visoki dužnosnik u hrvatskoj zajednici, želim upoznati vijećnike s postupkom branitelja *Martina Bačića*, koji je Izvršni odbor HNV-a ocijenio nekorektnim«, rekao je Perušić. »Naime, odvjetnik Martin Bačić je otkazao punomoć, a da tužene o tome uopće nije izvijestio, pa smo praktički službeno o tom

tužbe protiv novinara »Hrvatske riječi«, a zatražio je i preispitivanje odluke HNV-a kojom ukupne sudske troškove tog postupka snosi HNV. *Slaven Dulić* je zapitao jesu li o sudskom postupku obaviještene međunarodne institucije.

PRIVATNA ILI ZAJEDNIČKA STVAR: Predsjednik Izvršnog odbora HNV-a i vijećnik *Lazo Vojnić Hajduk* odgovorio je, kako je u materijalima za vijećnike i u tjedniku »Hrvatska riječ« bilo dovoljno informacija o tužbi i sudskom po-

Nadahnuto predavanje

Nakon završetka sjednice HNV-a *mr. Matija Danić*, glavni i odgovorni urednik lista »Mirosljub«, kojega izdaje HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, govorio je vijećnicima o povijesti Sombora i somborskih Hrvata, čiji su se preci u ove krajeve doselili tijekom velike seobe 1687. godine.

činu obaviješteni od suda, uz poziv na ročište, a pismo, koje je u međuvremenu odvjetnik Martin Bačić razaslao svim vijećnicima HNV-a, ne želim komentirati, jer bi to bilo ispod razine ugleda ove institucije. Bitno je da u tom pismu Martin Bačić nije niti jednom riječju negirao da je bez ikakvog obrazloženja i najave otkazao punomoć.«

stupku, a objavljeno je i da su o svemu obaviještene međunarodne institucije. Predsjednik HNV-a *Josip Z. Peko* potvrdio je da je osobno informirao razna tijela na pokrajinskoj, republičkoj i međunarodnoj razini o ovome problemu, uključujući i svoj nastup u Bruxellesu, dok je Zvonimir Perušić rekao kako je na sjednici HNV-a, koja je održana 19. ožujka 2005. godine, odluka da troškove sudskog postupka snosi HNV jednoglasno prihvaćena od strane svih nazočnih 30 vijećnika.

Vijećnici su glasovanjem ponovno podržali stav da HNV osuđuje sudski postupak protiv novinara »Hrvatske riječi«, te su potvrdili da predmetna tužba nije privatna stvar tuženih, nego da su – budući da se radi o tužbi protiv javnih djelatnika hrvatske zajednice, a temeljem ranije donesene odluke da HNV bude umješac na strani tuženih, dužni svi djelatnici u hrvatskoj zajednici, hrvatske institucije, organizacije i pojedinci pridonositi pozitivnom okončanju ovoga spora.

PROJEKTI I IZVJEŠĆA: Nakon ovih odluka HNV-a Zvonimir Perušić je podnio informaciju o raspodjeli financijskih sredstava iz proračuna Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine za drugo polugodište 2005. godine. Kada je Izvršnom odboru HNV-a od strane Pokrajinskog tajništva dostavljena dokumentacija o prijavama hrvatskih institucija i udru ga na natječaj, čiji je ukupni iznos bio 480.000 dinara, odlučeno je da se polovica toga iznosa raspodijeli linearno, po 10.000 dinara za 24 institucije koje su se prijavile, a da druga polovica bude raspodijeljena po rang listi: NIU »Hrvatska riječ« za nakladničku djelatnost 80.000 dinara, HKC »Bu-

Vijećnici iz Sombora, Tavankuta, Bačkog Monoštora ...

upućen u Suboticu, gdje je u Općinskom sudu 9. prosinca održano ročište. Sutkinja je predložila medijaciju, koju su prihvatili i tužitelj i tuženi«, rekao je Perušić, napominjući da se na zakazanoj medijaciji 20. prosinca tužitelji nisu pojavili ispričavši se

Tijekom kratke rasprave koja je uslijedila *Josip Gabrić* je, ne ulazeći u argumentaciju, rekao kako je odvjetnik Martin Bačić s aspekta pravne struke postupio pravilno, dok je *Josip Ivanković* iznio mišljenje da su vijećnici nedovoljno informirani glede

njevačko kolo« iz Subotice 50.000 dinara, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora 40.000 dinara, HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani 30.000 dinara, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega 20.000 dinara i KPZH »Šokadija« iz Sonte 20.000 dinara.

»Izvršni odbor rukovodio se sljedećom logikom: sva kulturno-umjetnička društva moraju opstati i podmiriti svoje osnovne troškove, te se zbog toga linearno raspodijelilo po 10.000 dinara. Međutim, interes je hrvatske zajednice da se ulaganjem u institucije razvija sustav institucija i unapređuju rezultati hrvatske zajednice u cijelosti«, rekao je Perušić i istaknuo kako se Izvršni odbor zalaže da raspodjela sredstava iz proračunskih sredstava domicilne ili matične domovine bude stimulativnog, a ne socijalnog karaktera, što drugim riječima znači da će se stimulirati projekti od značaja za zajednicu, a destimulirati nerad i financiranje fiksnih troškova koji ne donose napredak hrvatskoj zajednici. Izvršni odbor je predložio i da HNV sugerira udrugama da podnose izvješća o utrošenom novcu, što je ne samo pozitivna praksa nego i obveza, odnosno uvjet za dobivanje sredstava u budućnosti. Izvršni odbor je također predložio da HNV zatraži od DSHV-a, kao političkog predstavnika Hrvata, da se na pokrajinskoj razini založi za povećanje iznosa sredstava iz proračuna, koja se namjenjuju hrvatskoj zajednici.

Joza Kolar je istaknuo kako su sredstva iz pokrajinskog proračuna za hrvatsku zajednicu veoma skromna, te kako treba nastojati da se ta sredstva povećaju. Slaven Dulić je rekao da je problem što Izvršni odbor materijal sa zahtjevima za dodjelu sredstava ne dostavlja na vrijeme Pokrajinskom tajništvu, na što je Lazo Vojnić Hajduk odgovorio kako je istina da se s mate-

GA: Vijećnicima je na sjednici informaciju o ukupno raspodijeljenim sredstvima na hrvatske udruge iz proračuna: AP Vojvodine, Srbije, općina, te Ministarstva vanjskih poslova, u razdoblju od 2003. do 2005. godine, podnio Lazo Vojnić Hajduk, predlažući da je na hrvatske udruge u

naka s relevantnim političkim snagama i strankama u Skupštini Općine, kako bi se dobila potpora za zahtjeve hrvatske zajednice, što je i urodilo plodom, a jedan od rezultata toga je da je za investicijsko održavanje, koje se odnosi na zgradu u kojoj je Zadužbina Vinka Perčića, u proračunu

Odluka je donesena: HNV za elektorske, a ne neposredne izbore

2005. godini raspodijeljeno ukupno 5.578.400 dinara, a u razdoblju od 2003. do 2005. godine raspodijeljeno je ukupno 24.745.050 dinara. Vijećnicima je predložena i struktura raspodjele 5.578.400 dinara dobivenih iz proračuna 2005. godine, po regijama – Subotica, Sombor, Podunavlje i Srijem, te profesionalnim ustanovama NIU »Hrvatska riječ« i Radio Subotica, kao i pojedincima, nakon čega je Zvonimir Perušić predstavio Prijedlog financiranja

utvrđen iznos od 2.000.000 dinara.

ZA ELEKTORSKE IZBORE I UBUĐUĆE: Na sjednici su još razmatrane informacije o izradi zastava hrvatske zajednice u SiCG i o zakonskim osnovama za formiranje općinskih vijeća za međunarodne odnose, kao i naputak o osnovama i pripremanju dokumenata temeljem Zakona o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine, te inicijativa za rekonstrukciju kuće bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu, a Petar Kuntić je obavijestio vijećnike o idućem prvom Svjetskom nogometnom prvenstvu za momčadi iz hrvatske dijaspe, koje će se održati ove godine u Saveznoj Republici Njemačkoj, a na kojemu pravo sudjelovanja imaju i momčadi hrvatskih nacionalnih manjina u Europi.

Na samom kraju sjednice Josip Ivanković je postavio vijećničko pitanje kada će se usvajati proračun HNV-a za 2006. godinu, a Josip Gabrić je postavio pitanje u svezi načina izbora za HNV koji će se održati ove godine. Milivoj Prčić je predložio da se tijelu Vlade Republike Srbije, koje radi nadzor nad elektronskim medijima, uputi pitanje o emisiji RT NS koja se najavljuje kao emisija na bunjevačkom jeziku, jer tzv. bunjevački jezik nije priznat u Republici Srbiji.

Konstituiran Nadzorni odbor HNV-a

Konstitutivna sjednica Nadzornog odbora HNV-a održana je 12. siječnja u prostorijama Ureda HNV-a, a na sjednici su bili nazočni članovi Nadzornog odbora koje je imenovao HNV: Vesna Prčić, Alojzije Firanj, Martin Bačić i Zvonko Sarić, a odsutan je bio Branko Melvinger. Na sjednici je za predsjednika Nadzornog odbora izabran Martin Bačić, a Vesna Prčić je zadužena za izradu Poslovnika o radu Nadzornog odbora HNV-a. Sljedeća sjednica zakazana je za 20. siječnja.

rijalom kasnilo, ali zbog toga što udruge nisu na vrijeme dostavile izvješća o utrošenom novcu, koja se obvezatno moraju proslijediti Pokrajinskom tajništvu.

Vijećnici su glasovanjem usvojili informaciju.

FINANCIRANJE HRVATSKIH UDRUGA

infrastrukture i pružanja financijske potpore za rješavanje elementarnih potreba hrvatske nacionalne zajednice u Općini Subotica.

U svezi financiranja potreba hrvatske zajednice iz proračuna Općine Subotica, Izvršni odbor je organizirao nekoliko sasta-

»Veliko prelo« u Subotici, 28. siječnja

Manifestacija zajedništva

Tradicionalna manifestacija u organizaciji HKC »Bunjevačko kolo« * Natječaj za »Preljsku pismu« i izbor »Najlipče prelje« * Goste će zabavljati četiri tamburaška ansambla *

Jedan od najstarijih običaja bunjevačkih Hrvata

U organizaciji Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« tradicionalna manifestacija »Veliko prelo« bit će održana 28. siječnja u Dvorani sportova u Subotici. Pokraj natječaja za »Preljsku pismu«, održat će se i izbor »Najlipče prelje«, a goste će zabavljati *Kićo Slabinac*

VEČER UZ TAMBURAŠKU GLAZBU: »Želja nam je da se i ovom prilikom pokaže zajedništvo Hrvata, ne samo iz Subotice i okolice, nego i iz šire regije, te smo se zbog očekivane velike posjećenosti ove manifestacije odlučili organizirati 'Prelo' u Dvorani sportova. Od 1919. godine, pa do

kao pjesma pod nazivom 'Kolo igra, tamburica svira', i ove je godine raspisan natječaj za 'Preljsku pismu'. Svi zainteresirani mogu sudjelovati na ovome natječaju, a svoju pjesmu trebaju dostaviti u prostorije »Bunjevačkog kola«, najkasnije do 26. siječnja, a isti rok važi i za djevojke koje žele sudjelovati u izboru za 'Najlipču pre-lju'. Predsjednik žirija koji će ocjenjivati pristigle radove za 'Preljsku pismu' je književnik *Milovan Miković*, a članovi žirija su književnici *Lazar Merković* i *Vojslav Sekelj* i glavni i odgovorni urednik 'Hrvatske riječi' *Zvonimir Perušić*«, kaže Josip Horvat.

ULAZNICE VEĆ U PRODAJI: Večer »Velikog prela« bit će ispunjena glazbom tamburaša, a na bini će po tradiciji biti postavljena takozvana živa slika, koja predstavlja starinsku salašarsku sobu u kojoj su nazočne tri generacije: majka, dida, sin i snaja, zet i kćer s unučadima. Sa živom slikom bit će prikazan ambijent nekašnjeg obiteljskog prela. Na »Prelu« je predviđena i tombola, a prva nagrada tombole je sedmodnevni boravak na hrvatskom primorju za dvije osobe. Cijena tombole je 100 dinara, a ulaznice za »Veliko prelo« su već u prodaji i mogu se kupiti u »Bunjevačkom kolu« po cijeni od 1.000 dinara uz koju ide bogat meni, kao i po cijeni od 300 dinara. Manifestacija »Veliko prelo« prilika je za susret, druženje, zabavu i razgovor, kroz njegovanje jednog od najstarijih običaja bunjevačkih Hrvata.

Zvonko Sarić

Na »Velikom prelu« i prije 16 godina: Kićo Slabinac

s ansamblom »Slavonske lole«, tamburaški ansambl »Prava stvar« iz Zagreba, Gradski tamburaški orkestar »Sveti Marko Križevčanin« iz Križevaca i ansambl »Ravnica« iz Subotice.

»Veliko prelo« je kao kulturnu manifestaciju prvi put organizirala »Pučka kasina« 1879. godine i do Prvog svjetskog rata »Veliko prelo« se održavalo svake godine, a tradicija održavanja ove manifestacije nastavljena je 1919. godine. Nakon 1945. godine, »Prelo« nije održavano sve do 1970. godine, kada je ova kulturna manifestacija održana u organizaciji HKUD »Bunjevačko kolo«. Komunističke vlasti su ugušile ovu manifestaciju, a »Prelo« je obnovljeno 1990. godine, u organizaciji KUD »Bunjevačko kolo«, a nakon preimenovanja Društva »Bunjevačko kolo« u Hrvatski kulturni centar 1995. godine, čime se označuje izvorno hrvatsko opredjeljenje, »Veliko prelo« se održava u organizaciji Centra.

Predsjednik Organizacijskog odbora ovogodišnjeg »Velikog prela« *Josip Horvat* ističe kako manifestacija i dalje sadrži narodni običaj bunjevačkih Hrvata, a želja Organizacijskog odbora je da se gosti podsjetite i na »Prelo« koje je prije 16 godina održano u Dvorani sportova, nakon čega se »Prelo« održavalo u raznim prostorima.

Drugoga svjetskog rata, 'Prelo' se održavalo svake godine na Marin dan, 2. veljače, a evo, ove godine bit će održano jedan tjedan prije Marin dana. 'Prelo' počinje u 19 i 30 sati, a goste će zabavljati četiri tamburaška ansambla. Na spomen prvog 'Velikog prela', za koje je *Nikola Kujundžić* napisao pjesmu 'Na veliko prelo', a pjesmu uglazbio *Stipan Mukić*, koja je danas poznata

Gosti na »Prelu« u Dvorani sportova 1990. godine

Dio intervju s Radivojem Cvetićaninom, novim veleposlanikom SiCG u Hrvatskoj

Vrijeme velikih raspleta

U dnevnom listu »Danas« objavljen je intervju s novim veleposlanikom SiCG u Hrvatskoj Radivojem Cvetićaninom. Pitanja se odnose na aktualne odnose Srbije i Hrvatske, te neka još uvijek neriješena pitanja. U ovome broju donosimo odgovore veleposlanika na dva pitanja.

► **Kako ocjenjujete aktualne odnose između Hrvatske i Srbije i Crne Gore? Dolazite li na tešku dužnost ili su relacije danas ipak u glavnini normalizirane?**

Iz instrukcija koje sam dobio u Beogra -

du mogu izvući dvije ključne ocjene. Prvo, da Srbija i Crna Gora pridaju veliku važnost odnosima s Hrvatskom i, drugo, da su međusobni odnosi sada generalno dobri. Možda se nije pametno razbacivati nekim

velikim riječima. Odmjerene su ocjene vjerojatno i realnije.

► **Kakav je danas položaj Hrvata u Srbiji?**

Mislim da je premijer Koštunica napravio odličan potez, sličan nekim Sanaderovim gestama, kada je prilikom dolaska u Zagreb u svoje izaslanstvo uvrstio i jednog Hrvata, predsjednika Hrvatske demokratske zajednice. To je dobra poruka o stavu službenog Beograda prema hrvatskoj manjini. Šteta što ta činjenica nije dovoljno istaknuta ni poznata javnosti. ■

Prof. Dragoljub Živković, predsjednik Anketnog odbora za utvrđivanje istine o stradanju stanovnika Vojvodine

Stroj koji je ubijao ljude bio je planski

U tijeku rad Anketnog odbora za istraživanje stradanja stanovnika Vojvodine od 1941. do 1945. godine *

Do sada smo došli do broja od 110 tisuća stradalih Vojvođana i Vojvođanki, a riječ je prije svega o djeci, ženama, starcima i mladim ljudima koji nisu htjeli nositi pušku, kaže predsjednik Anketnog odbora profesor dr. Dragoljub Živković

Skupština AP Vojvodine je 2001. godine formirala Anketni odbor za istraživanje stradanja stanovnika Vojvodine od 1941. do 1945. godine. Tijekom istraživanja, postavilo se da je stanovništvo Vojvodine, u gotovo istom broju, stradalo i u razdoblju od 1945. do 1948. godine, kaže za Danas profesor dr. Dragoljub Živković, predsjednik ovog Anketnog odbora. U Anketnom odboru je radilo trinaest ljudi, ali je surađivalo još tridesetak stručnjaka iz muzeja i arhiva. Bilo je kontakata s Muzejom Podunavskih Švaba u Ulmu, s Mađarima u Segedinu i Budimpešti, a i sa stručnjacima iz Zagreba. Nakon četiri godine, završeno je oko 80 posto terenskog istraživanja. Nisu sasvim obrađeni podaci za logore Bački Jarak i Molin. Također, potrebno je završiti terensko istraživanje na prostoru Bele Crkve i Pančeva.

► **Koje nalaze istraživanja biste posebno apostrofirali?**

Do sada su bile prilično paušalne ocjene o broju stradalih. Mi smo poimence utvrđivali imena stradalih, pa stoga nema dilema o tome je li se jedno ime vodi na više mjesta. U anketnom listu se pored imena stradalog/stradale utvrđuju i godina rođenja, gdje je stradao, tko je egzekutor...

Do sada smo došli do broja od 110 tisuća stradalih Vojvođana i Vojvođanki. Sva dosadashnja istraživanja su išla do brojke od 70 tisuća stradalih. Utvrdili smo i veoma velike razlike u pogledu tvrđenja koliko je ljudi stradalo iz koje nacionalne skupine. Važno je da kažem da ovo istraživanje pod stradalnicima (žrtvama) podrazumijeva ljude koji nisu nosili pušku, dakle nisu pripadali vojnim formacijama. Riječ je prije svega o djeci, ženama, starcima i mladim ljudima koji nisu htjeli nositi pušku. Nažalost, najveći broj stradalnika su sasvim nevini ljudi.

► **Kako ste istraživali stradanja ljudi u periodu od 1945. do 1948. godine?**

Dobili smo knjige svih logora.

► **Dakle, te knjige postoje. Gdje su bile do sada?**

Bile su sakrivene u muzejima, arhivima, sudovima, u privatnim zbirkama. Nitko se nije usudio dati ih istraživačima na uvid. Ali, kad je Skupština AP Vojvodine odobrila ovo istraživanje, ljudi su nam donosili. Prosto je nevjerovatno koliko se podataka nalazi u privatnim arhivima...

► **Šta je za Vas bilo najveće iznenađenje u ovom poslu?**

Meni će ostati enigma strast likvidatora da

ostavljaju tragove, da zabilježe koga su likvidirali. Ponekad je to tako brižljivo vođeno da ta činjenica budi znatiželju. Jedno vrijeme je važno pravilo da tko god likvidira više »protivnika« tome slijedi unapređenje, nagrada. U tom grmu leži zec. Izvršitelji su bili nagrađivani, a statistika je bila potvrda njihove agilnosti... Brojna su svjedočanstva o tome da su zločini počinjeni kao obavljanje redovnih aktivnosti, hladno, racionalno, bez ikakve griže savjesti. Mnogi ljudi su na bazi podataka o počinjenim zločinima postajali ministri, dobivali promaknuća u službi.

► **Iz kojih nacionalnih skupina ima najviše stradalih?**

Naravno najviše je stradalo pripadnika većinskog naroda, Srba. Oni su stradali tijekom Drugog svjetskog rata, a u razdoblju od 1944. -1948. kao »četnici«, »izdajnici«, »petokolonaši«, »bogataši«, »nepoštena inteligencija«... Po broju stradalih onda dolaze Nijemci. Ne mogu iznositi podatke dok ne završimo istraživanje. Ako se gleda pak postotak u jednoj etničkoj zajednici najviše je stradalo Židova, jer ih je stradalo 97 posto.

Nadežda Radović

Pučka kasina u Subotici (1878.-1914.) - 2.

Izrastanje u uglednu instituciju

Pučka kasina je službeno osnovana na Materice, 15. prosinca 1878. godine * Od posljednjeg desetljeća 19. stoljeća sastav članstva Kasine je znatno izmijenjen * Po okončanju studija u Suboticu se vratila skupina mladih intelektualaca koji su svojim zahtjevima poremetili ustaljene običaje starog članstva i raznim novotarijama izazvali dvojnost članstva na mlade i stare * Zahvaljujući mladima, konkretno Babijanu Malagurskom, od 1900. godine zapisnici Pučke kasine pisani su ijekavskim dijalektom

Piše: Mirko Grlica

Daljnja događanja mogu se rekonstruirati samo temeljem *Man-dičevih* sjećanja, i to s polustoljetne distance: Malo zatim dođe *Gromon*, veliki župan cijele Bačke, u Suboticu i u ime vlade, a u nazočnosti varoške uprave, policije, novinara i publike zatvori Kasinu. Nakon toga nekolicina članova Kasine otputovala je u prijestolnicu i zatražila prijem kod *Kálmána Tisze*. Tu je *Augustin Mamužić* ponudio političku pogodbu predsjedniku vlade. Rekao je kako bi Bunjevci kadri bili kod idućih izbora oboriti Košutove Mušiće; i da će Bunjevci prilikom posl. (aničkih) izbora velikom većinom za vladine kandidate glasati; ali bezuvjetno je nužno da se pravila skromne i domoljubive Kasine potvrde.¹

Prije pristanka na pogodbu Tisza je iznio svoje uvjete: da se na idućim parlamentarnim izborima u jednom od dva subotička okruga za zastupnika izabere stari liberal *Imre Ivanka*, i da se izvrše određene izmjene u statutu Kasine. Drugi dio Tiszinih zahtjeva stigao je u Suboticu kao službeni dopis Ministarstva unutarnjih poslova i upućen je Gradskom vijeću 19.9.1878. godine.² U njemu su nabrojane izmjene koje je potrebno izvršiti u statutu. Na prvom mjestu bilo je izbacivanje odrednice bunjevačka iz naziva Kasine, da bi nakon toga osnivačima velikodušno ostavljena sloboda izbora imena udruženja. Osim uputa za članove Kasine dopis sadrži i upute gradskoj upravi u svezi s daljnjim postupanjem oko registriranja udruženja. Nalaže se obustava rada Kasine, jer se privremeni rad odobrava samo onim udrugama koja su svoje statute prosljedile Ministarstvu preko gradskih vlasti, što u slučaju Kasine nije učinjeno. Gradskoj upravi je naloženo da o svemu obavijesti javnost grada.

REGISTRIRANJE KASINE: Peripetije oko registriranja, sada već Pučke kasine, bližile su se kraju kada su *Deno Dulić* i *Ivan Rožić* 14. listopada 1878. godine ispravljeni statut predali Gradskom vijeću i zamolili da se on prosljedi u Budimpeštu.³ Tri dana kasnije Vijeće je poslalo statut, a pozitivan odgovor državnog tajnika *Keményi* stigao je u grad 5. studenoga

1878. godine. Jedan primjerak statuta je uručen *Đeni Duliću*, a drugi je odložen u gradsku arhivu.⁴

Tako je nakon gotovo jednogodišnjih zapreka Bunjevačka kasina, registrirana kao Pučka kasina, otpočela svoj rad na ustavnom i gazdalučkom izobraženju članova. Sredstva predviđena za realiziranje ovih ciljeva bila su: priređivanje javnih pridavanja i večernjih zabava; međusobnim poučavanjem, druženjem i čitanjem dnevnih novina i knjiga.⁵

Ago Mamužić

Pučka kasina je službeno osnovana na Materice, 15. prosinca 1878. godine. Tom prigodom je pročitano pismo koje 16. studenoga Kasini uputio naslovni biskup *Ivan Antunović* (1815.-1888.).

Reakcije javnosti na prvo organizirano i masovno očitovanje nacionalne svijesti subotičkih Bunjevaca bile su različite i ovisile su od (nacionalnog) kuta promatranja. List »Szabadka és Vidéke« je u članku s upozoravajućim naslovom Budno! i samu ideju osnutka Kasine povezao sa panslavističkim, konkretno ruskim utjecajima. Subotički dopisnik novosadske Zastave (najvjerojatnije *Teodor Vujić*) pozdravio je

osnutak Kasine naše braće Bunjevaca s karakterističnim nacionalno – romantičarskim zanosom 19. stoljeća.

ČLANSTVO PUČKE KASINE: Iako u Historijskom arhivu u Subotici postoji zaseban fond o Pučkoj kasini, za vrijeme do Prvog svjetskog rata nije sačuvan niti jedan popis članova. Svi podaci morali su biti sakupljeni iz drugih vrela. U nedostatku originalne građe, već spomenutih 178 starješina, koji su 27.7.1878. godine uputili proglas subotičkim Bunjevcima, mogu se smatrati osnivačima Pučke kasine.

Na prvoj godišnjoj skupštini izabrano je rukovodstvo Kasine: predsjednik je bio *Deno Dulić*, dopredsjednik *Duka Vujković Lamić*, blagajnik *Bodo Kujundžić*, pero – vođa *Josip Manić Jukić*, odvjetnik *Augustin Mamužić*, dok je briga o knjižnici povjerena *Marku Skenderoviću*. U prvi odbor Pučke kasine izabrani su: *Ambrozije – Boza Šarčević*, *Lazar Mamužić*, *Ive Dulić*, *Duka Bašić Palković*, *Lojzija Gabrić*, *Antuško Skenderović Hadnađ*, *Barna Vidaković*, *Joso Kujundžić*, *Vranje Vujković Lamić*, *Josip Rajčić*, *Marko Dulić*, *Martin Matković*, *Remija Poljaković*, *Babijan Stantić*, *Antun Budanović*.⁶

U traganju za odgovorom na pitanje tko su bili ti ljudi najviše podataka o prvim članovima Kasine nalazi se u listama najvećih poreznih obveznika, kao i u listi virilnih zastupnika gradske skupštine za 1878. godinu. Među Subotičanima koji su se na osnovu plaćene poreze našli među 113 virilista iz odbora Kasine bili su zastupljeni samo *Lazo Mamužić* na 44, *Šime Malagurski* na 75. i *Kalor Đukić* na 108. mjestu. Na listi najvećih poreznih obveznika za 1881. godinu predsjednik Kasine *Deno Dulić* će biti na 242. mjestu, blagajnik *Bodo Kujundžić* će 1882. godine biti rangiran na 402, a knjižničar *Josip Kujundžić* 1883. godine čak na 536. mjesto. Dakle, prvi članovi Pučke kasine najvećim dijelom bili su srednji ili sitniji posjednici, s najviše nekoliko desetina jutara zemlje. Tadašnji Bunjevci zvali su ih starješine, misleći na njihovo mjesto u porodičnim zadrugama. Jedini izuzetci bili su odvjetnici *Lazar* i *Augustin Mamužić*.

Među članovima prve uprave Kasine nema najbogatijih Bunjevaca sa spomenutih liste virilista za 1878. godinu: Jakova Stipića (17.), Lazar Stipića (20.), Franje Kuntića (35.)... I ovo je prilog za činjenicu da su osnivači Kasine bili okrenuti najširim društvenim slojevima i težili što masovnijem članstvu.

Članstvo u Kasini, kao i ona sama, obnavljali su se svake tri godine. Novim članom je postajao svako koga bi predložila dva člana Kasine, a izbor potvrdio odbor na svojoj sjednici. Zabilježeni su mnogi slučajevi da kandidati nisu i primljeni u članstvo. Na sjednici odbora 21.5.1905. godine nisu primljeni bivši članovi Građanske čitaonice *Đorđe Petrović, Vilmos Hártil, Béla Sagmeister i Jakov Radić* jer su u svojevrmeno u tisku vrijeđali Pučku kasinu. Zbog svoje mladosti 21.1.1900. godine nisu primljeni *Josip Tikvicki, Kálmán Hegedüs i Lukács Táncos*. Iako su najvećim dijelom članovi Kasine bili Bunjevci, u nju su primani i zainteresirani pripadnici drugih naroda (*Árpád Karácsonyi, Dušan Manojlović, Mór Geiger, István Siflis, Gyula Végh, Milorad Jovanović, Milan Ognjanov, Đorđe Stojković...*) Zabilježeni su rijetki slučajevi isključenja članova. Tako je na prijedlog Lazara Mamužića iz Kasine progнан učitelj *Stipan Gurčan*, koji je bio osuđen zbog prinude.

Godišnja članarina u iznosu od 3 forinte kod mnogih je članova izazivala neuobičajenu zaboravnost. Na sjednici odbora održanoj 25.4.1899. godine pročitano je popis 23 člana koji u kasu Kasine duguju više od tri godišnje članarine. Zaključeno je da se svima njima zabrani ulazak u Kasinu sve dok ne plate dugovanja. Izuzetak je napravljen samo prema najvećem dužniku, ali i jednom od najuglednijih članova, Ambroziju – Bozi Šarčeviću, koji članarinu nije platio punih sedam godina. I pored prijetnji situacija nije promijenjena, jer je dvije godine kasnije iznesen podatak da od 205 članova, njih 180 duguje članarinu u ukupnom iznosu od 400 kruna.

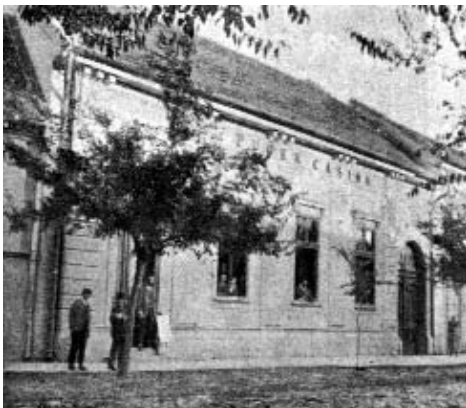
Vremenom je Pučka kasina postala vrlo ugledna institucija u gradu, te su njeni članovi pazili na renome svoje udruge. Za ilustraciju ove konstatacije interesantna je molba Antuna Vidakovića, koji je 1900. godine zatražio prestanak članstva u Pučkoj kasini, pošto je izabran za poslužitelja u Gazdačkom krugu. Štiteći ugled svojih prijatelja iz Kasine Vidaković je u molbi naveo da se moj stalež ne slaže sa ugledom članstva.⁷

U nedostatku sačuvanih spiskova članstva Kasine, posrednim putem, iz zapisnika sa sjednica odbora i redovitih godišnjih skupština, možemo ustvrditi da je broj članova oko 200, neku desetinu više ili manje.

PRESELJENJE: Od posljednjeg desetljeća 19. stoljeća sastav članstva Kasine je znatno izmijenjen. Po okončanju studija u Suboticu se vratila skupina mladih intelektualaca koji su svojim zahtjevima poremetili ustaljene običaje starog članstva i raznim novotarijama izazvali dvojnost članstva na mlade i stare. Zahvaljujući mladima, konkretno Babijanu Malagurskom, od 1900. godine zapisnici Pučke kasine pisani su ijekavskim dijalektom.

TRI ZGRADE PUČKE KASINE: Tijekom trajanja u okvirima Austro-Ugarske Monarhije Pučka kasina je promijenila tri zgrade. Prvo i najkraće, članovi udruženja bili su podstanari u već spominjanoj *Vermešovoj* pobočnoj, maloj zgradi.

Nakon dobivanja dozvole za otpočinjanje rada Kasina se preselila na drugu stranu ulice, u katnu zgradu na uglu, dijagonalno od ulaza u Franjevačku crkvu. Zakupnina za dvije prostorije u ovoj zgradi iznosila je

Treća zgrada Pučke kasine

100 forinti kvartalno i plaćana je trgovcu *Jovanu Radiću*, a zatim drugim vlasnicima zgrade. Zakup je obnavljan svake tri godine, s tim da je prilikom sklapanja ugovora 1893. godine dogovoreno da vlasnik stan obnovi i uredi za potrebe kasine.⁸ O rezultatima renoviranja prostorija obavijestio je tisak:... Prozori su vidni i veliki, kao na kakvoj velegradskoj kavani, a dvorane su lepo uređene i obnovljene. Starešine su zauzele gornju povećanu sobu, a mladež je

prešla na njeno mesto u donju sobu.⁹ Takvo stanje je potrajalo do 1904. godine kada se finansijski osnažena Pučka kasina, poput elitne Nacionalne kasine, odlučila da izgradi vlastiti dom.

Prvi puta se u zapisnicima Kasine izgradnja vlastitog doma spominje na izvanrednoj skupštini 4. siječnja 1904. godine, kada je nakon pojedinačnog glasovanja svakog prisutnog člana rešeno da se izgradi vlastiti objekt. Tri mjeseca kasnije, na izvanrednoj skupštini održanoj 12. i 13. ožujka 1904. godine, članstvu je predložena mogućnost da se kupi kuća *Šandora Aradskog* u Kazincijskoj ulici 87, koju je vlasnik bio voljan prodati za 8000 kruna. Prihvaćen je prijedlog da se sazidaju tri prostorije, dvije sa ulice, a jedna paralelna ovima u dvorišnog dijela. Zgrada je građena bez podruma, izdignuta od nivoa ulice za visinu dvije stube. Prostorije sa ulice će imati dimenzije 4,5 x 5,5 m, dok će ona iz dvorišta biti 5,5 x 6,2 m. S ulice bit će izgrađena ulazna vrata i natkrivena kapija, ispod koje je bila predviđena izgradnja kuglane. U dvorištu će se izgraditi stan za slugu Kasine. Stan je imao standardan broj prostorija toga vremena u Subotici – sobu, kuhinju i ostavu.

Tijekom ljeta 1904. godine doneseno je još nekoliko važnih odluka. Izgradnja objekta povjerena je poduzetniku *Stipanu Rogiću*, koji je ponudio da izgradnju dovrši do 1.11.1904. godine za svotu od 10.261. krunu. Podignut je kredit kod Pučke gazdačke banke d.d. u iznosu 14.000 forinti, s rokom vraćanja od 50 godina, i konačno, uvjeren je *Šandor Aradski* da spomenutu kuću proda za 200 kruna manje, tj. za 7.800 kruna.

Poštujući preuzete obveze Rogić je rado završio na vrijeme, te je Kasina 1.11.1904. godine, uz svečane govore, i u tu čast ispjevane pjesme, mnogo ića i pića, započela novo razdoblje u vlastitom domu, u kome će ostati skoro pola stoljeća.¹¹

Nastavit će se

Tekst je objavljen u Hrvatskoj reviji, časopisu Matice hrvatske

¹ M. Mandić, *ibid.*, 15.

² IAS, F.2. 8047/polg. 1878.

³ IAS, F.2. 8785/polg. 1878.

⁴ IAS, F.2. 9554/polg. 1878.

⁵ Ustav subatičke Pučke Casine, Subotica, 1882,3.

⁶ Danica, kalendar za 1909, Subotica 1908, 53-55.

⁷ IAS, F.28. 21/1900.

⁸ Subotičke novine, 25.3.1893.

⁹ Neven, 15.6.1896.

¹⁰ U pitanju je bila trošna kuća koju je trebalo srušiti, ali je povoljno bilo što se nalazila u samom centru grada, u današnjem Gomboškom sokaku.

¹¹ Kao i u bezbroj drugih slučajeva posle Drugog svjetskog rata, Sreski sud u Subotici je donio rješenje I.143/1948. kojim se vlasništvo Pučke kasine na nekretnine nad česticom 21229 konfiskuje u korist Opšte Narodne Imovine.

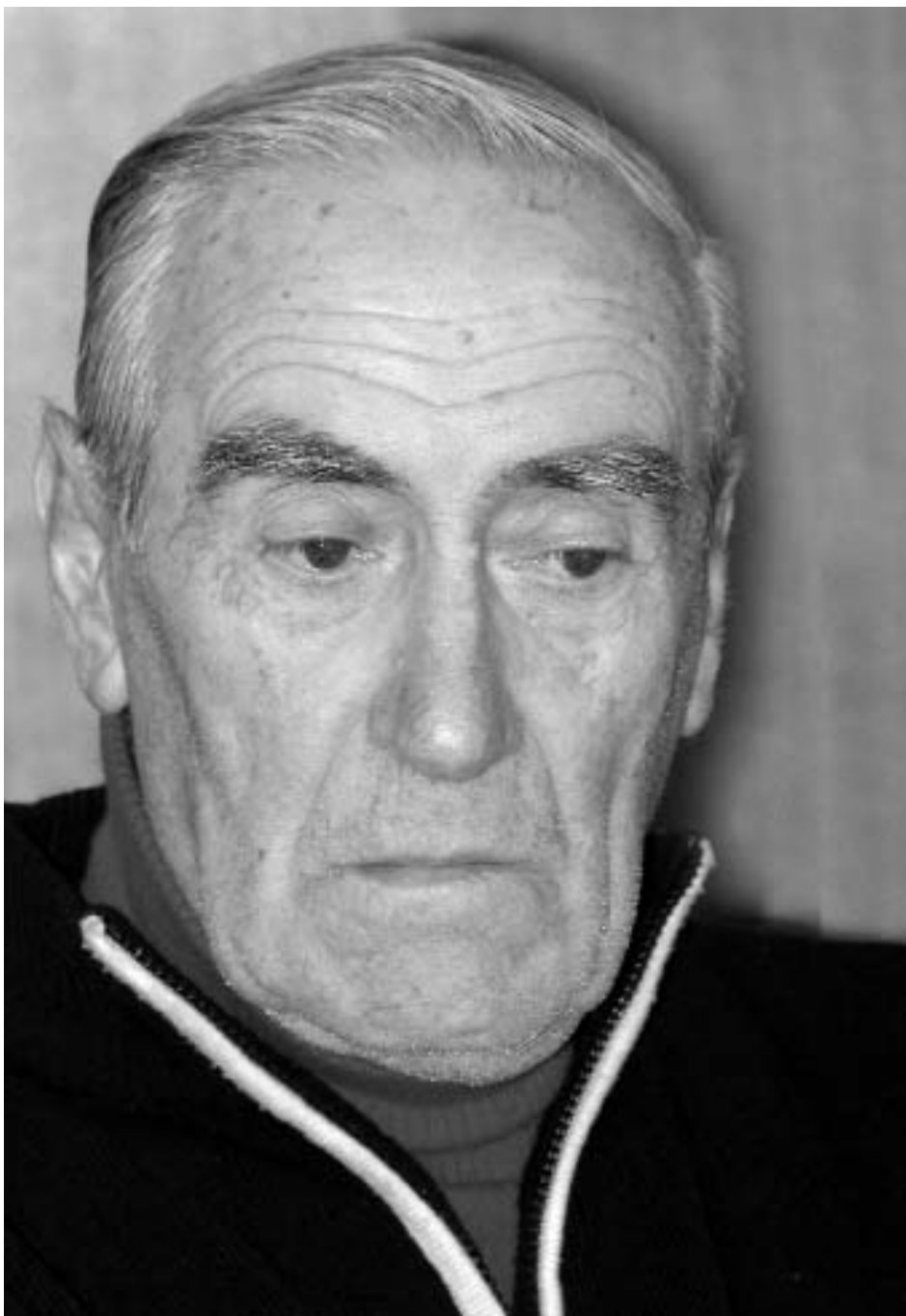
Branko Šegović, koreograf i etnokoreolog iz Splita

Tajna moje vitalnosti je i u skitanju

Moja je koreografija za operu »Ero s onoga svijeta« postavljena u Baletu splitskog HNK 1948., i tu nekoliko godina bila izvođena * U Tavankutu sam bio dva puta, 1968. i 1970. *

Posebna mi je čast predavati ovdje u »Bunjevačkom kolu«

Razgovor vodio: Davor Bašić Palković

Prošloga tjedna je u Subotici, sa zadatkom postavljanja starih splitskih i plesova otoka Brača, u Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« boravio glasoviti koreograf i etnokoreolog iz Splita Branko Šegović. Etnologija je samo jedno od njegovih interesovanja, jer smo razgovarajući s njim, saznali za još mnoštvo zanimljivih činjenica iz njegovog nesvakidašnjeg životopisa. Svjetski putnik, poznavatelj narodnih plesova i pjesama, sportaš, poliglot, ljubitelj opere..., najkraći je opis ovog iznimno vitalnog čovjeka, kojemu teško možete povjerovati kada vam spomene godinu rođenja.

Šegović je rođen je 1922. godine u Splitu. Tu je polazio osnovnu školu i realnu gimnaziju do 6. razreda, a preostala dva završio u Zagrebu, kamo se njegova obitelj preselila. Kao dobitnik državne stipendije, u Švicarskoj upisuje studije etnologije, a potom i pravo. Tu boravi sve do kraja II. svjetskoga rata, i već tada ostvaruje i romaneskne priloge u svom životopisu – naime, bio je članom švicarske nogometne i rukometne reprezentacije. A takvim vas crticama šjor Branko kroz razgovor redovito iznenadi...

HR: Kako je izgledao Vaš povratak u poratnu Jugoslaviju?

Kada sam saznao da je moguće vratiti se u tadašnju Jugoslaviju, odmah sam to učinio. Nisam imao informacija o tome gdje su i kako su članovi moje obitelji. Vukla me je nostalgija. U Zagrebu sam proveo samo dva i pol dana, te pošao u Osijek kod moga strica, koji je bio pravnik, prvu godinu u mirovini. Slučajno sam u vlaku upoznao jednog gospodina, važnog funkcionara, koji mi je ponudio zaposlenje i mjesto u NK »Osijek«, koji je u to vrijeme često mijenjao imena. U Osijeku sam radio u pravnoj službi kao stenograf. To je tada bio atraktivan posao, nije

bilo još ni magnetofona, te sam pristojno zaradivao. Po cijeli dan sam vodio zapisnike Upravnih odbora i Radničkih savjeta. Taj mi je hobi donio puno angažmana. Radio sam honorarno i na radiju »Glas Slavonije« u Osijeku. Trener u Osijeku bio je *Lehner*, koji me je znao još iz Zagreba, gdje sam igrao u mladoj momčadi »Konkordije«. Igrali smo s »Hajdukom«, kada su me njihova dvojica igrača prepoznala. Bila je to komična situacija. Krenuli su me grliti, a sudac je mislio kako su prišli da me tuku. Skoro je došlo do prekida utakmice, ali smo na kraju uspjeli objasniti cijeli slučaj. Uvečer, na domjenku su me pozvali u Split, jer im je trebao dobar vratar. Iako mi je u Osijeku bilo dobro, nakon mjesec dana kada su mi osigurali premještaj, pristao sam i vratio se u rodni Split. U »Hajduku« sam se zadržao vrlo kratko, jer su mene i još jednog igrača, pošto nismo htjeli pristup u Partiju, protjerali. Ipak, zbor toga nisam imao većih problema. Sve do odlaska u mirovinu radio sam u pravnoj službi i kao daktilo-stenograf u Splitu. S tim znanjem, a kao jedan od najboljih tadašnjih stenografa u Hrvatskoj, bio sam im veoma potreban.

HR: Kada ste i na koji način došli u dodir s narodnim plesovima i pjesmama, tj. kako ste se počeli baviti folklorom koji će kasnije postati značajnim dijelom Vaše svestrane aktivnosti?

Teta moje maćehe, koja je u vrijeme kada sam je upoznao imala 91 godinu, slovila je u Splitu za najbolju plesačicu. Ona je mene i moju mlađu sestru po cijeli dan, kada bi došli iz škole, učila starim splitskim plesovima. Naučio sam i te melodije, koje sam kasnije, s obzirom da sam privatno polazio i srednju glazbenu školu, i zapisao. Da nije bilo mene, danas se ne bi znalo za starogradske splitske plesove, osobito za melodije splitske monfrine. Slavni vratar *Vladimir Beara*, tada član juniorske momčadi »Hajduka«, odveo me je jednom prilikom u splitski KUD »Jedinstvo«, u kojem su on i još nekoliko nogometaša – *Šenauer*, *Vukas*, *Krstulović* – svake srijede išli učiti ples. I tako sam se ja kao etnolog tamo i zadržao, te poslije 27 godina bio i njihov umjetnički voditelj.

Kasnije sam polazio različite tečajeve folkloru. Bio sam na prvoj Školi folkloru u Jugoslaviji 1950. godine. Bilo nas je 40-ero iz cijele zemlje, a školu su vodili najveći tadašnji predavači i demonstratori u oblasti folkloru. Tamo me je etnologijom još više »zarazio« čuveni etnolog, pokojni

profesor Zagrebačkog sveučilišta *dr. Milo - van Gavazzi*. Zahvaljujući Savezu folklorista Jugoslavije, bio sam upućivan i na specijalizacije. U Moskvi sam bio u slavnom Državnom ansamblu narodnih plesova *Igora Moiseeva*, koji je i danas jedan od najslavnijih svjetskih ansambala. Kada je Prosvjetni sabor Hrvatske na inicijativu poznatog folklorista *dr. Ivana Ivančana* pokrenuo prvu školu folkloru u Puli 1976. godine, pozvan sam kao predavač, i od tada i tamo radim. Kako se ta škola internacionalizirala, ja sam zahvaljujući radu u njoj stekao brojna poznanstva i bio pozivan diljem svijeta, na svih pet kontinenata.

HR: Što biste naveli kao Vaša najveća dostignuća u oblasti bavljenja folklorom?

Neka od najvećih su svakako ona priređivana za velike manifestacije – zatvaranje Mediteranskih igara u Splitu 1979, otvorenje Mediteranskih igara u Casablanci 1983, te Mediteranskih igara u Latakiji u Libiji 1987. godine. Radio sam i svečanost otvorenja prvenstva Europe u lako-atletici u Splitu, prve Splitske ljetne igre 1948. go-

sam naučio i jedan njihov ples. Član sam Europske folklorne organizacije, te sam vrlo često bio pozivan među žiri za razna natjecanja. Svake četvrte godine u Lucernu, točnije u jednom obližnjem hotelskom naselju, sudjelujem na Međunarodnom seminaru folkloru Švicarske. Predavač sam i na seminarima u skandinavskim zemljama, Škotskoj, Engleskoj, Bugarskoj, Egiptu, Japanu...

Moja se koreografija za operu »Ero s onoga svijeta« od 1948, nekoliko godina izvodila u Baletu splitskog HNK. Tu sam koreografiju uradio s vrlo neznatnom stilizacijom pojedinih plesnih elemenata. Po kojni *Jakov Gotovac*, autor opere, oduševio se njome, i zahvaljujući njemu upućivan sam po svijetu gdje sam i postavljao ovo kolo. Bio sam u Zürichu, Seville, Anversu, Berlinu...

HR: Osim splitskog KUD-a »Jedinstvo«, koja ste još kulturno-umjetnička društva vodili i poučavali?

Vodio sam i kulturno-umjetničko društvo željezničara »Filip Dević« iz Splita, folk-

dine. Priređivao sam i svečanost otvorenja povodom stogodišnjice dolaska prvih Jugoslavena na Novi Zeland i tom prigodom bio primljen kod maorske kraljice, gdje

lorni ansambl KUD »Brodosplit«, HFD »Jadro« u Solinu, folklornu grupu u Grabu, aktivno surađujem sa svim društvima u Dalmatinskoj zagori i Cetinskoj krajini.

Prije dvije godine, zahvaljujući Hrvatskoj glazbenoj mladeži, u Splitu smo organizirali seminare folklor za djecu, predajem godinama na seminaru folklor »Etno« u Zagrebu, koji vodi *Goran Knežević*, koreograf koji je i u »Bunjevačkom kolu« postavljao dvije koreografije. Prije raspada Jugoslavije sam predavao na školi Udruženja folklorista Vojvodine na čelu s *Dobrivojem Putnikom*. Zahvaljujući njemu ja sam 24 godine istraživao vlašku regiju u Srbiji, čak sam radio i prezentacije ovih igara u svijetu. Istraživao sam i folklor zapadne Makedonije, dobio sam u to vrijeme, 1974. godine, nagradu Sobraanja Makedonije. Radio sam plesove čak i sa skupinom gluhonijemih osoba u Splitu, s kojom smo zastupali Jugoslaviju na takozvanim Olimpijskim igrama gluhonijemih u Budimpešti.

HR: Kako surađujete s mladim kolegama iz svoje struke?

Mislim da današnji mladi stručnjaci iz ove oblasti mnogo »filozofiraju«. Znam da sve doživljava određenu evoluciju, pa tako i folklor, ali mi se s pojedinim njihovim sta-

vovima teško složiti. Ima tu puno različitih tumačenja, da vidite samo kakvih sve varijanti bunjevačkih kola imate.

HR: Koliko ste upoznati s bunjevačkim plesovima i kakav je Vaš odnos prema njima?

Ja ih obožavam. U Tavankutu sam bio dva puta. Godine 1968. sam išao s Dobrivojem Putnikom, a 1970. sam tamo boravio s Ivanom Ivančanom i prof. *Hanibalom Dundo-vićem* iz Zagreba. Bili smo divno primljeni i vidjeli puno toga što se tiče ovih plesova. Ja danas onima koji postavljaju ove plesove strahovito prigovaram za ono što sam nazvao »bijelomanijom«. Sva zagrebačka društva koja na programu imaju bunjevačke plesove sva su u bijelom, izlaze u kompletno šlinganim kostimima. To je, moram priznati, efektno i lijepo, ali to nema onu pravu, originalnu vrijednost.

HR: Povod Vašeg dolaska je postavljanje nekoliko plesova za potrebe Folklornog odjela HKC »Bunjevačko kolo«...

Posebna mi je čast predavati ovdje u »Bunjevačkom kolu«. Tu sam imao preporuku

zagrebačkih kolega, koji poznaju rad umjetničkog voditelja »Bunjevačkog kola« *Davora Dulića*. Radimo na postavljanju starih splitskih plesova, koreografije koja me je uz Vrličko kolo najviše proslavila u svijetu. Ona sadrži tri starogradska plesa – monfrinu, četvorku (kvadrilju) i polku šaltin. Specifičnost ove koreografije su nošnje i stil plesanja koji odišu elegancijom i profinjenošću, što svjedoči o sedamnaest stoljeća starom identitetu grada Splita. To su plesovi koje sam izučavao povratkom u Split, nakon II. svjetskog rata, kada sam obilazio mnoge kuće, što je tada bilo mnogo lakše nego primjerice danas, jer je u Splitu tada živjelo oko 40.000 stanovnika. Tijekom ovih nekoliko dana nastojat ćemo prirediti još i starogradske plesove otoka Brača.

HR: Kako biste ocijenili ovdašnje uvjete za rad te izvođačke sposobnosti ovoga ansambla?

Mislim da su sjajni. Oni su odlični plesači i dobro radimo. Moji su principi da stvorim opuštenije ozračje, da budem duhovit. Brzo su me prihvatili, jedino mislim da

imamo malo vremena kako bi oni sve te plesove svladali.

HR: Koliko bunjevački plesovi u Hrvatskoj pobuđuju potrebu da se nešto više sazna o životu Hrvata na ovim prostorima?

Mi o vama znamo vrlo malo, gotovo ništa. Na HRT-u se tek ponekad moglo čuti o vašoj borbi za status nacionalne manjine i da ste ostvarili time određena prava. Potruditi ću se povratkom u Split da se, recimo u »Slobodnoj Dalmaciji«, objavi reportaža o mom boravku ovdje, da se ljudi malo više informiraju.

HR: Jeste li, s obzirom na dugodišnji staž, publicirali neku knjigu iz oblasti folklor?

Nažalost, nisam. Pojedinci su koristili moje zapise koji se nalaze u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu.

HR: Vratimo se na temu sporta. Kojim Ste se sve sportovima bavili?

Nogomet sam počeo igrati još kao junior u »Hajduku«, a kada smo prešli u Zagreb, kao što sam već spomenuo, počeo igrati za NK »Konkordija«. Bio sam vratar u »Osijeku« i ponovno u »Hajduku«. Inače, počasnici sam član londonskog nogometnog kluba »Arsenal« i lisabonske »Benfice«. Osim nogometa, bavio sam se i stolnim tenisom. Subotički velikan ovog sporta *Tibor Harangozo* mi je na prvenstvu Jugoslavije 1970. u Novom Sadu poklonio reket. Igrao sam tada za splitski sastav »Trgovački«. S reketom koji mi je Harangozo poklonio ja i danas igram, i evo već pet godina zaredom osvajam veteransko prvenstvo Dalmacije u stolnom tenisu. Bavio sam se i gimnastikom. Godine 1948. sam u ekipi Jugoslavije nastupao na posljednjem Sveskogorskom sletu u Pragu. Igrao sam i rukomet. Prvi sam čovjek koji je donio rukometnu loptu u Split, poslije II. svjetskog rata. Svi su se čudili »šta je Šego donija«. Govorili su mi: »Prvi i zadnji put da si tu nakazu od baluna donio na igralište. I do neseš li je drugi put neš' više igrati u 'Ajduka«. Na inicijativu Lea Lemešića smo osnovali rukometni klub »Hajduk«, ali to nije dugo potrajalo.

HR: Boravci diljem svijeta su vam omogućili da upoznate i naučite brojne jezike. Kojim se sve jezicima služite?

Govorim šest stranih jezika – francuski, talijanski, češki, portugalski, norveški, solidno i japanski. U Japanu sam održao i jedno predavanje, jest da je bilo malo smijeha, ali... Danas, kada sam šetao Suboticom,

promatrao sam nazive pojedinih institucija koja su ispisana i na mađarskom, te sam ih zapisivao. Volim uvijek naučiti nešto novo.

HR: Proputovali ste gotovo cijeli svijet. Koji dio svijeta bi još željeli vidjeti?

Prošao sam sve kontinente. Što se tiče Amerike – sjeverne, južne i srednje – obišao sam sve države. Dobar dio Azije, također. Najmanje sam boravio u Africi.

brat nikada u životu nismo ni stavili cigaretu u usta, a kamoli je probali. Jednom sam još kao vrlo mali probao kavu, i od tada je više nikada nisam okusio. Kategorički tvrdim da je jako bitna i fizička aktivnost. I danas ja znam pješačiti po 20-30 kilometara. Poučavam folklor u okolnim mjestima te tamo idem pješice. Krenem polako par sati ranije, jer su mi probe navečer. Gurman sam, ali vodim računa o is-

Volio bih vidjeti njezin južni dio, jer sam sjeverni većinom uspio proputovati.

HR: Koja je tajna Vaše vitalnosti i energije kojom, s obzirom na godine, uspijevate i dalje tako aktivno živjeti te ostati u profesionalnoj formi?

Moj je otac bio strastveni pušač, a ja i moj

hrani. Još jedna stvar. Mene doma zovu »Medo« jer mjesečno trošim dva kilograma meda. Također sam i velika »skitnica«. Volim se zabavljati i družiti s mladima. Tako sam za Novu godinu s članovima KUD-a »Dalmacija« iz mjesta Dugi Rat, do šest ujutro bio u provodu.

NIU »Hrvatska riječ« i HKUD »Vladimir Nazor« potpisali Sporazum o poslovnoj suradnji

Suradnja od obostranog interesa

»Miroljub« i nadalje ostaje list HKUD »Vladimir Nazor« ali se istodobno uključuje u nakladničku djelatnost »Hrvatske riječi«* Prijelom stranica, lektoriranje i promidžbu »Miroljuba« će u cijelosti vršiti NIU »Hrvatska riječ«, pri čemu HKUD »Vladimir Nazor« zadržava potpunu uređivačku autonomiju, odnosno samostalno obavlja uređivanje lista* Novi broj »Miroljuba«, u nakladi »Hrvatske riječi«, može se očekivati već sljedećega mjeseca

Piše: Dušica Dulić

Sporazum o poslovnoj suradnji, koja će se odvijati na financijskom, tehničkom i promidžbenom planu glede somborskog lista »Miroljub«, potpisali su 16. siječnja u Somboru ravnatelj i v. d. glavnog i odgovornog urednika NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić i predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« Šima Raič.

broja. »Hrvatska riječ« i »Vladimir Nazor« su se sporazumjeli da će list »Miroljub« i nadalje ostati list HKUD »Vladimir Nazor« ali da se istodobno uključuje u nakladničku djelatnost »Hrvatske riječ« te postaje izdanje koje će se tiskati i promovirati kao dio nakladničke djelatnosti »Hrvatske riječi«.

Novi koraci u uspostavljanju sustavne nakladničke djelatnosti u hrvatskoj zajednici

UVJETI NOVE SURADNJE: Tromesečnik »Miroljub« Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Vladimir Nazor« u Somboru izdaje od 1997. godine. Do kraja prošle kalendarske godine, uz brojne financijske probleme, iz tiska su izašla 32

Za »Miroljuba« u boljem svjetlu

»N« ama je u HKUD »Vladimir Nazor« važna i stručna i kadrovska pomoć, tj. sve što će pomoći na boljoj kvaliteti »Miroljuba«. Mislim da će sada list zaživjeti u boljem svjetlu. Bio je rado čitan i do današnjih dana, a očekujem da će biti i više«, kaže predsjednik Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor« Šima Raič.

U tehničkom pogledu, suradnja NIU »Hrvatska riječ« i HKUD »Vladimir Nazor« će se ostvarivati glede poslova tehničkog uređenja, odnosno prijeloma stranica, lektoriranja i promidžbe lista »Miroljub« koje će u cijelosti vršiti NIU »Hrvatska riječ« pri čemu HKUD »Vladimir Nazor« zadržava potpunu uređivačku autonomiju, odnosno samostalno obavlja uređivanje predmetnog lista.

Po potrebi, NIU »Hrvatska riječ« će ustupati pojedina autorska djela HKUD »Vladimir Nazor« radi objavljivanja u listu »Miroljub«, bez naknade.

Financijski dio suradnje koji se regulira ovim Sporazumom između strana sugovornica, ogledat će se u financiranju usluga tiskanja lista »Miroljub« koje će NIU »Hrvatska riječ« i HKUD »Vladimir Nazor« snositi u omjeru pola-pola. Usu-

Pružiti pomoć srodnim projektima

»'Hrvatska riječ' je ovim činom dobila još jednu potvrdu da na planu nakladništva i informiranja može preuzeti dodatne poslove i pomoći drugim subjektima u hrvatskoj zajednici na kadrovskoj, tehničkoj, financijskoj, stručnoj i promidžbenoj razini. Ako bi nam se u budućnosti javila i druga hrvatska društva, u kojima postoji inicijativa za izdavanje sličnih listova, mi smo na raspolaganju svima«, kaže ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić.

glašeno je i da će se list »Miroljub« izdavati četiri puta godišnje u tiraži od najmanje 900 primjeraka.

»Hrvatska riječ« može slobodno raspolagati primjercima koje mu ustupi »Vladimir Nazor«, pri čemu je dužna voditi računa o promoviranju lista »Miroljub«, te nakladničke djelatnosti »Hrvatske riječi«. Sporazum je zaključen na neodređeno vrijeme, a stupio je na snagu samim potpisivanjem. Novi broj »Miroljuba«, u nakladi »Hrvatske riječi«, može se očekivati već sljedećega mjeseca.

SVI DOBIVAJU: Prigodom potpisivanja Sporazuma o poslovnoj suradnji u prostorijama Hrvatskoga doma u Somboru, predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« Šima Raič je u pozdravnom govoru o nakladničkoj djelatnosti hrvatske zajednice rekao: »I sve druge hrvatske institucije trebaju pristupiti sličnim sporazumima, kako bi se sva nakladnička djelatnost, bilo koje vrste, objedinila u nakladničku djelatnost »Hrvatske riječi«.

Govoreći o plodovima novouspostavljenе suradnje ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić je istaknuo: »S jedne strane, to je svakako korisna stvar za NIU

Profesionalna pomoć u usmjeravanju lista

»Pratimo aktivnosti našeg Društva, ali i društava u regiji. Osvrćemo se i na prošlost našeg naroda, te na najistaknutije članove. Mislim da će nam ideje iz ove profesionalne kuće s kojom smo ušli u poslovnu suradnju, puno pomoći u usmjeravanju našeg 'Miroljuba', kaže urednik »Miroljuba« Matija Đanić.

'Hrvatska riječ', jer potvrđuje da poslovi koji joj se povjere mogu biti kvalitetno realizirani do kraja. S druge strane, smatram da je ovo korisno za HKUD 'Vladimir Nazor' jer će nastaviti sa izdavanjem lista koji je u jednom razdoblju bio jedini list na hrvatskom jeziku na ovim našim prostorima. S treće strane, to je dobro za sam 'Miroljub' koji će, osim nastavka izlaženja, nadam se koristiti i resurse kojima 'Hrvatska riječ' raspolaže u kadrovskom, financijskom i tehničkom pogledu. Ovim se potvrđuje da sustavna nakladnička djelatnost, koja ima smisla i svoje razvojne puteve, ima budućnost«.

U ime Hrvatskog nacionalnog vijeća, predsjednik Izvršnog odbora HNA-a Lazo Vojnić Hajduk je pozdravio potpisivanje Sporazuma o poslovnoj suradnji, te je tom prigodom dodao:

»Ovim je činom učinjen jedan afirmativni korak ka ostvarenju sustavne nakladničke djelatnosti u čitavoj zajednici. Mi smo svjedoci da su se u našoj zajednici ljudi pokušavali baviti nakladničkom djelatnošću na različite načine, jer nije bilo drugačijeg načina da se zadovolje potrebe zajednice. Prošle smo godine donijeli odluku da se nakladnička djelatnost pokrene u okviru profesionalne institucije, 'Hrvatske riječi', a ovaj korak je potvrda i podrška takvoj zajedničkoj inicijativi i interesu. Ovo bi mogao biti primjer i za druge subjekte zajednice, jer se samo na taj način možemo u javnosti predstaviti kvalitetnim izdanjima.«

Glavni urednik »Miroljuba« Matija Đanić je iskazao zadovoljstvo zbog uspostavljanja nove suradnje između, kako je rekao, »jedne volonterske redakcije amaterskog rada, koji je zastupljen u 'Miroljubu', i jedne profesionalne informativne kuće, 'Hrvatske riječi'. Nadam se da ćemo mi iz 'Miroljuba' najviše koristiti imati u tom stručnom planu«. Urednik je pojasnio

kako za hrvatsku zajednicu na tom prostoru ovaj tromjesečnik ima poseban značaj, tj. povijesnu vrijednost, jer će se u budućnosti iz njega iščitavati povijest hrvatske zajednice na tom prostoru.

Član Upravnog odbora »Vladimira Nazora« Alojzije Firanj, inače predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« u vrijeme pokretanja »Miroljuba«, istaknuo je u Somboru »kako je cilj sačuvati amaterski rad već postojeće somborske redakcije, a kroz novu suradnju dobiti na kvaliteti 'Miroljuba'«. Osvrnuo se na sam početak tiskanja tromjesečnika, te istaknuo velike zasluge višegodišnjeg angažman vlč. Franje Ivanovića te Katarine i Ervina Čelikovića.

Tajnik Društva Zoran Čota je ukazao na financijske probleme u izdavanju »Miro-

ljuba«, koje su dovele do toga da je u punih osam godina 6 puta bio tiskan dvobroj.

»'Hrvatska riječ' ovom novom suradnjom proširuje svoju nakladničku djelatnost, a 'Vladimir Nazor' ostaje autonoman u tiskanju svojega lista, uz stručnu pomoć na koju sada može računati« zaključio je Čota.

Član Izvršnog odbora HKUD »Vladimir Nazor« Franjo Krajniger je govoreći o prvim brojevima »Miroljuba« podsjetio okupljene kako su u početku donacije omogućavale redovito tiskanje lista, te da su se financijski problemi počeli pojavljivati po njihovu izostanku. Komentirajući novouspostavljenu suradnju, Krajniger je zaključio: »Ništa ne gubimo, samo dobivamo«.

Svečani početak: Šima Raič i Zvonimir Perušić

Uzajamna korist od zajedničkog rada

»Hrvatska riječ« i »Vladimir Nazor« su se sporazumjeli da će list »Miroljub« i nadalje ostati list HKUD »Vladimir Nazor« ali da se istodobno uključuje u nakladničku djelatnost »Hrvatske riječ« te postaje izdanje koje će se tiskati i promovirati kao dio nakladničke djelatnosti »Hrvatske riječi«.

U tehničkom pogledu, suradnja NIU »Hrvatska riječ« i HKUD »Vladimir Nazor« će se ostvarivati glede poslova tehničkog uređenja, odnosno prijeloma stranica, lektoriranja i promidžbe lista »Miroljub« koje će u cijelosti vršiti NIU »Hrvatska riječ« pri čemu HKUD »Vladimir Nazor« zadržava potpunu uređivačku autonomiju, odnosno samostalno obavlja uređivanje predmetnog lista.

Po potrebi, NIU »Hrvatska riječ« će ustupati pojedina autorska djela HKUD »Vladimir Nazor« radi objavljivanja u listu »Miroljub«, bez naknade.

Financijski dio suradnje koji se regulira ovim Sporazumom između strana sugovornica, ogledat će se u financiranju usluga tiskanja lista »Miroljub« koje će NIU »Hrvatska riječ« i HKUD »Vladimir Nazor« snositi u omjeru pola-pola. Usuglašeno je i da će se list »Miroljub« izdavati četiri puta godišnje u tiraži od najmanje 900 primjeka.

Drago Hedl, hrvatski novinar i urednik u tjedniku Feral Tribune

O manjinama se piše samo u incidentnim situacijama

»Kako žive Hrvati u Vojvodini, toga ćete naći jako malo u medijima, ali ako se nešto loše dogodi nekom Hrvatu u Vojvodini ili ako se sruši nekakav nacionalni spomenik, tada će to biti u medijima, ali opet na margini incidenta, znači ne na osnovi analiza zašto je došlo do toga i kakva je pozicija Hrvata u Vojvodini«

Intervju vodila: Tatjana Ljubić

»Bilo tko, u bilo kojem momentu i na bilo kojem mjestu može postati manjina«, istaknula je na jednom svom predavanju dr. Gordana Vilović, profesorica etike na zagrebačkom Fakultetu političkih znanosti.

Ova se činjenica, čini se, često zaboravlja pa je izvještavanje o manjinama, u ovom slučaju nacionalnim, s jedne strane

njini novinara koja je u ratnoj, ali i poslijeratnoj Hrvatskoj pisala o ratnim zločinima protiv Srba koje su počinile hrvatske snage. Radio je kao glavni urednik regionalnog dnevnog lista Glas Slavonije sa sjedištem u Osijeku i odbijao izvještaje krojiti po kursu tadašnje politike. Glas Slavonije tada se smatrao jednim od rijetkih neovisnih novina, no to je potrajalo kratko.

ispolitizirano – one su na margini društva i najčešće ih se stavlja u negativne okvire. S druge strane, književnik László Végh pita se »je li manjine samo igraju i pjevaju«, ističući time da većinski mediji Srbije, ako već ne izvještavaju o manjinama u incidentnim situacijama, onda ih prate sporiadično i uglavnom folkloristički, tvrdi novinarka Radija Slobodna Evropa Žužana Serenčeš.

Za hrvatskog novinara Dragu Hedla može se reći da pripada manjini. Onoj ma-

Godine 1991. Bраниmir Glavaš, osoba koje je danas saborski zastupnik, umarširao je u redakciju Glasa Slavonije, naoružan i obučen u maskirnu odoru, u pratnji desetak također naoružanih vojnika i doslovce izbacio Dragu Hedla iz ureda i s pozicije glavnog urednika. Drago Hedl je nastavio svoj novinarski rad u Slobodnoj Dalmaciji, a od 1993. godine u Feral Tribune-u.

►Kakvo je danas izvještavanje o nacionalnim manjinama u Srbiji i Hrvatskoj? O manjinama se piše samo od slučaja do

slučaja i to uglavnom u incidentnim situacijama, kada imaju neku negativnu konotaciju, negativni predznak. Manjine tada dolaze u prvi plan medija i postaju od interesa javnosti. Međutim, tu se ne spominju suštinski problemi te manjine, kako one žive, koliko su integrirane u većinsko društvo, odnosno koliko imaju ili nemaju jednaka prava sa većinskim narodom. Povod koji bi bio normalan, nekakav ljudski interes o tome kako žive Hrvati u Vojvodini, toga ćete naći jako malo u medijima, ali ako se nešto loše dogodi nekom Hrvatu u Vojvodini ili ako se sruši nekakav nacionalni spomenik, tada će to biti u medijima, ali opet na margini incidenta, znači ne na osnovi analiza zašto je došlo do toga, kakva je pozicija Hrvata u Vojvodini.

►Danas u gotovo svim medijima dominira infotainment, odnosno žute, tabloidne priče i crna kronika. To potvrđuje formulu žutog novinarstva tzv. tri »S«: skandal, seks i sport. Spominju li se u tom kontekstu i manjine?

Zatvoreni izvori

Statistički promatrano, u Vojvodini je su potpunosti zadovoljeno pravo nacionalnim manjina na informiranje na vlastitom jeziku, ističe prof. Dubravka Valić Nedeljković sa Novosadske novinarske škole.

»Izlazi 150 listova na jezicima nacionalnih manjina, radio i TV program se emitira na osam jezika nacionalnih manjina, no realno je ostvarivanje kulturnih prava u oblasti javnog informiranja ugroženo: izvori informiranja često su zatvoreniji nego za konkurenciju na većinskom jeziku, materijalna situacija medija je osrednja ili loša a budućnost neizvjesna.«

Objektivno izvještavanje je profesionalni imperativ, no kontekst priče u mnogo čemu ovisi i o profilu i o uređivačkoj koncepciji novine. Mnoge novine danas donose senzacije, pa onda kroz tu senzaciju nastoje prikazati događaj, koji možda uopće nema tu dimenziju. Novinari stvaraju jedan virtualni svijet onoga što bi oni htjeli

U tome zapravo leži odgovornost novinara da prvo shvate što se dogodilo, a drugo da eliminiraju sve one primjese koje tom događaju ne pripadaju.

► **Možete li usporediti srpsku manjinu u Hrvatskoj i hrvatsku u Srbiji?**

Teškoće koje imaju srpska manjina u Hrvatskoj i hrvatska u Srbiji gotovo su iden-

sam osjećao nekakvu stigmatu i obilježavanje stranim plaćenikom, Sorosevim čovjekom koji radi za drugu stranu, koji je državni neprijatelj i koji nema dovoljno osjećaja za nacionalnu stvar.

Bilo je mnogih situacija u kojima su se novinari deklarirali da su spremi lagati za Hrvatsku. Ja nikada nisam bio spreman lagati za Hrvatsku ali sam uvijek bio spreman govoriti istinu za Hrvatsku. To, naravno, nije ista pozicija. Ne mislim da laži koje bih upotrijebio koriste mojoj državi. Kratkoročno, one mogu biti tako shvaćene, ali u nekom dužem smislu mislim da ću izgubiti i ja i ta Hrvatska koja je moja domovina. Tu je zgodan primjer pisanje o ratnim zločinima iz svoga naroda. Kada recimo pišete o zločinima koje su počinili Srbi, to će biti dobro primljeno u većini medija i u većini građana koji će to doživjeti kao normalnu poziciju u kojoj ćete vi govoriti o tome što se događalo nama. Ali, ako progovorite o tome što se događalo u istoj toj Hrvatskoj u isto to vrijeme Srbima, onda je to stvar nacionalne izdaje. To sada više nije tako i o tim se zločinima govori na jedan drugačiji način, s jedne druge pozicije, mada niti danas to nije stvar na kojoj se stječe popularnost, dobivaju bodovi i na kojima postajete omiljeni u svom narodu. Potrebno je naći dozu balansiranosti, dozu toga da vi niste manje Hrvat ako pišete o tome što se događalo Srbima u Hrvatskoj.

O tim temama bilo je teže pisati, ali kako je rat odmicao i kako se stvarala jedna vremenska distanca, u takvom ambijentu to je nešto lakše.

► **Je li Vam ikada prijećeno, s obzirom da ste tijekom rata, a i danas, pisali o »osjetljivim temama«?**

Kada pišete o temama koje se tiču vaše sredine, ljudi koji su činili te stvari su među vama, to je onda teže, kompliciranije i puno opasnije za vas, za vaše obitelji, za vašu egzistenciju. Ali, ako pregrmite tu fazu koju je nužno proći da biste tu neku poziciju izgradili, tada postane lakše. Nešto što je veoma bitno, smatram da mi je u tim prilikama javnost najveći saveznik. Kada vaše priče postanu dio javnosti, kada za vas znaju, kad vi imate situaciju da o vama podjednako znaju i u Splitu i u Rijeci i u Zagrebu, tada je vaša pozicija nešto jednostavnija. Tada su i oni koji su vam nešto napakostili svjesni toga da bi činjenje nekog zla prema vama, nekakvih fizičkih odmazda... Javnost je meni bila najveća zaštita i to sam se javnosti uvijek vraćao kao svom najjačem savezniku. ■

da se dogodi a nije se dogodilo. Ako se dogodi nešto što je zanimljivo za sve tri nacije, imat ćete tri posve drugačije priče. Novinari bi trebali biti ne samo dovoljno educirani za te teme (izvještavanje o nacionalnim manjinama), nego i dovoljno zainteresirani i senzibilizirani za te probleme. Odgovornost novinara leži u tome da iznose činjenice, a ne negativna očekivanja sredine koja može biti pogođena raznoraznim pobudama, odnosno da se jedan događaj u kojem je sudjelovao Srbin, Hrvat, Mađar, prikaže kroz sasvim drugačiju prizmu nego što on zaista je.

tične, razlikuju se u ponekim nijansama, jer obje nose hipoteku, teret svojih nacionalnih država. Sigurno da je hrvatska manjina za to možda nešto manje kriva, pod znacima navoda, nego što je to srpska jer se rat nije prenosio iz Hrvatske u Srbiju nego je išao obrnuto. Ali, na taj način ne želim pravdati ono što se danas događa Srbima u Hrvatskoj, a još manje ono što se događa Hrvatima u Srbiji.

► **Tijekom rata, novinarsko izvještavanje odvijalo se u teškim uvjetima. Kako je Vama tada bilo?**

Bilo je u Hrvatskoj puno situacija kada

Iz kuta mladih: Vedran Kuntić

Iza kulise

Kao najuzbudljivije razdoblje života pamti vrijeme bombardiranja * Snimanjem se počeo baviti iz hobija, sada već planira raditi profesionalno * Među svojim prijateljima ne nalazi drogu *

U slobodno vrijeme voli testirati mlade kakvu glazbu slušaju na tulumima

Razgovor vodila: Olga Perušić

Na koji način si možemo učiniti svoj život zanimljivijim razgovarali smo s učenikom četvrtog razreda Srednje politehničke škole »Lazar Nešić«, Vedranom Kuntićem. Opredijelivši se za smjer biotehnologije, krenuo je za kemijom, majčinim stopama. Sada se ponovno nalazi pred velikim raskrižjem života jer ga čeka odabir daljnje naobrazbe. Svoju budućnost vidi u Višoj školi za biotehnologa ili u učiteljskom pozivu.

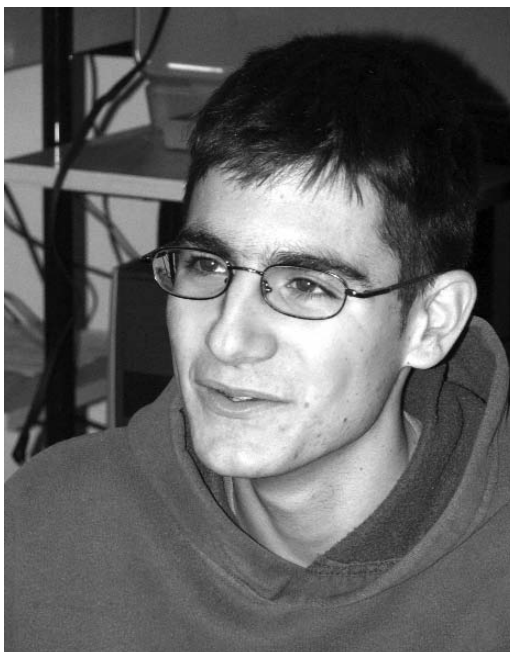
Primjer dobrog učitelja vidio je u *Ivici Stipiću*, te po uzoru na njega želi upisati ovaj studij u Somboru. Za sada je svoje područje interesiranja dopunio hobijima kojima ispunjava svoje slobodno vrijeme. Osim kamere, otkrio je svoju kreativnost koja tek sada počinje izlaziti na površinu. **MLADI I HOBI:** Do prije dvije godine volio je s prijateljima pecati na Paliću. Najuzbudljivije mu je bilo, kako kaže, za vrijeme bombardiranja. Tada je ljeti išao svaki dan sam pecati.

»Svega sam se nagledao. Otišao sam na Palić odmoriti se i uživati u svom slobodnom vremenu, no, nisam ni slutio da ću biti nazočan pri padu bombi u Paličko jezero«, priča naš sugovornik.

Za Vedrana ovo nije bio prvi put da vidi nezgodu. Na Paliću je vidio i pad jedrilice u jezero kada je poginuo jedan Subotičanin. Osim uživanja u pecanju svoje ukućane znao je obradovati crvenperkom, šaranom i drugim sitnijim ribama, koje je i očistio za objed. Sada više ne peca u Paliću jer je voda postala jako zagađena. Novi hobi mu je snimanje, a sada već to planira i profesionalno raditi. Za taj mu je posao potrebna profesionalna kamera koju je upravo dobio za svoj osamnaesti rođendan, dobar računar i iskustvo koje upravo stječe.

»Naučio sam nepisana pravila snimanja. S kamerom mogu praviti i fotografije. Ostaje mi samo da pratim kadrove s televizije i razvijam svoju maštu«. Presudnim ipak smatra biti u pravo vrijeme na pravome mjestu. Jedan značajan snimak može promijeniti čovjekov život. Živi u nadi da će mu se jedanput ukazati takva prilika u

životu. Kamerom uglavnom prati događanja Hrvata u Subotici i tulumu mladih. »Mnogi sada moj trud i zanimanje ne uzimaju za ozbiljno, ali nisu ni svjesni da će poslije dvadesetak godina taj snimak puno značiti, jer po tomu će se vidjeti kako su se mladi nekad provodili te će se moći uspo-

ređivati. Siguran sam da će se mladi za deset godina posve drugačije zabavljati i da će biti prisutno puno droge, budući da je već sada ima«, objašnjava Vedran Kuntić svoje viđenje budućnosti mladih.

Vedran primjećuje kako se način zabavljanja mladih već sad polako mijenja. Klasične zabave poput igranki više nisu zanimljive, kao što su nekada bile. Danas se mladi zabavljaju uz »Grand« glazbu. Testirajući mlade na tulumima u HKC »Bunjevačko kolo« zapazili su da se mladež ne umije veseliti uz stranu glazbu, a od skora se pokazalo da je na stariju domaću, takozvanu ex-yu glazbu, daleko manji odaziv.

»Doma volim slušati opuštenu stranu glazbu, a kad sam vani tad nemam određeno što ću slušati. Jedino nisam pobor-

nik tehno-house glazbe. Volim puštati glazbu na raznim tulumima. Ono što u tim prilikama mogu vidjeti je prisutnost droge, a pri tome ne mislim samo na marihuanu. Jednom zgodom kad sam puštao glazbu na tulumu u toaletu na zemlji našao sam rabljeni špric od drogiranja. Među mojim prijateljima ne nalazim drogu. Kod odbira prijatelja najviše cijenim iskrenost, poštenje i savjest«, kaže mladi sugovornik.

POTPORA: Obitelj mu dosta znači, osobito otkad ne živi s njima. Odlazio je često kod tetke koja je živjela sama. Ne tako davno pitala ga je želi li dvoriti je on je pristao. Tu ima dosta prostora za svoj rad, a svoju sobu često naziva studiom, što će možda i postati. Poslije svih dnevnih obveza voli se ispričati s roditeljima i ponekad mu znaju baš nedostajati. Brat *Dinko* krenuo je nogometaškim stopama, može se reći za Vedranom, koji se nije mogao time aktivnije baviti zbog naočala. Ponekad ode na utakmicu da proprati brata, pa voli dati i koji komentar. Osim nogometa išao je na plivanje, i to je volio, ali se suviše kasno zainteresirao da bi se mogao natjecati.

»U školi učim isto kao i svi drugi đaci. Nisam odličan učenik, ali se trudim, jer mi je to osnovna obveza. Mog oca zanima kako mi ide škola, ali zbog prirode posla i odsutnosti, majka brine o mojim ocjenama.«

Aktivan je u župi sv. Roka kod velečasnog *Andrije Anišića*, gdje je dugi niz godina ministrirao. Redovnim sudjelovanjem na vjeronauku za mlade ima priliku družiti se s dvadesetak mladih koji redovito dolaze. Privlače ga putovanja, dva je puta bio na susretu s papom *Ivanom Pavlom*, što mu je ostalo u najljepšem sjećanju. Vani izlazi na mirnija mjesta, a voli posjećivati koncertna događanja. Tako je s prijateljima prije tri tjedna našao na koncert *Miroslava Škore* u Osijeku. Gdje ćemo ga moći sresti u budućnosti, to ne znamo točno, ali vjerujem da će nas zabilježiti fokusom njegove kamere. ■

Glazbena scena Hrvatske

Nada umire posljednja

Turbo-folk, tehno i elektro-ritmovi naspram rocka, popa i jazza * Nemoguća misija zvana zadovoljiti publiku * Koliko je omladina spremna izdvojiti za nastup inozemnih glazbenika?

Piše: Olga Perušić

Glazba je oduvijek bila i ostala industrija. Sve se vrti oko novca, pa tako i danas najpopularniji žanrovi, koji se uglavnom temelje na unaprijed obrađenim i namještenim zvucima na računalima skupih studija – u biti tu uopće nema glazbenih elemenata, osim glasa, naravno. Dok se dobri stari rock, pop, pop-rock, etno i jazz trude opstati među mladima, mjesto im polako zauzimaju undergro-und i rap ritmovi stvarani pomoću miksete, dva gramofona, mikrofona i kolekcije ploča. Dotaknimo se prave elektronske

jellog prosinca. Svatko je imao za posjetiti neki glazbeni događaj po vlastitom ukusu. U prosincu prvi po redu održao se humanitarni koncert u povodu Svjetskog dana borbe protiv AIDS-a, zatim Zimski reggae festival gdje su, između ostalog, nastupili dečki iz Bass Culture Soundsystema, Edo Maajka i I-Shen Rockers. Slijedili su veliki koncerti poput nastupa Severine i Crvene jabuke, zatim Parnog valjka, Magazina, Škore, Olivera Dragojevića i mnogih drugih. Ne smijemo zaboraviti ni veličanstveni humanitarni koncert za Referentni cen-

dom održavanja utrke Svjetskog kupa u alpskom skijanju. Hrvatska omladina, osim raznolikog izbora koji može pratiti uglavnom u Zagrebu, ima na raspolaganju i dobro organizirane agencije, koje ih vode na velike inozemne koncerte. Ove godine mogu se posjetiti nastupi skupina: Oasis & Stereophonics, Him & The Rasmus, Deep Purple & Alice Cooper, Metalmania, Die Krupps, Cris Rea, Toto, The Darkness, Fear Factory, Manowar, Rhapsody, Holy Hell, Monster Magnet, Eros Ramazzotti, King Diamond, Bon Jovi, Santana, Rock im Park, Eric Clapton, Robbie Williams. Ukoliko se sve bude odvijalo po planu i Hrvatska će se moći pohvaliti koncertom The Rolling Stonesa, koji bi se trebao održati 6. lipnja.

HRVATSKA DEPRESIJA: Mnogi bi se željeli boriti protiv prevelike količine primitivizma u Hrvatskoj. No, je li to jedini problem hrvatske glazbe? Publika ima najveći utjecaj na to što će opstati na sceni. Tako je otkazan i koncert Lennyja Kravitz i Metallice – jer nije prodano dovoljno karata. Razlog je nezaobilazni faktor od 360 kuna za kartu na koncertu. U svakom slučaju, život ide dalje. Po procjeni mladih najviše uspijevaju nastupi Ede Maajke i Miroslava Škore, dok se na drugim nastupima može vidjeti publika gdje svatko nakon pjesme čeka da netko drugi prvi zaplješće. Izgleda da narod radije troši novac na dobro napijanje ili sve više na opojna sredstva i sluša glazbu doma, u miru svoje sobe. Poneki komentiraju da Hrvati, koji razumiju i vole glazbu u prosjeku puno više od većine naroda, stvaraju dojam hladne i snobovske okoline za glazbene događaje. Najnovijim istraživanjem dokazano je da manje od 10 posto ljudi sluša pretežito našu domaću glazbu. Nije za čuditi se, na hrvatskoj televiziji samo je jedna emisija u kojoj se pušta hrvatska glazba. Depresija hrvatske publike je očito zarazila i obeshrabrene izvođače i ljude koji trebaju napraviti promjenu. Ali, ne za boravimo – nakon svake kiše dolazi sunce!

glazbe i novopečenih techno ljubitelja, gdje za ljudi tulum trebamo dj-eve sa za pamtit i teškim imenima, velike dvorane, po mogućnosti atomska skloništa ili sajmišta, nekoliko skenera i video projekcije koje se vrte na glavnom techno stejdžu, te par jakih reflektora. Pokraj ovih žanrova danas sve većeg maha ipak uzima narodna glazba nazvana turbo-folk pravcem.

(PRED)NOVOGODIŠNJI TULUMI: Vrijeme slavlja i novogodišnjih tulumu na žalost mladih u Hrvatskoj je upravo prošlo. U Zagrebu su bile održavane intenzivne pripreme za blagdansko raspoloženje održavanjem mnogobrojnih koncerata ci-

tar za dijabetes u trudnoći, koji se održao 19. prosinca na Trgu bana Jelačića, gdje su nastupile najpoznatije hrvatske glazbene zvijezde. Dobra glazba mogla se čuti i na dočeku Nove 2006. godine na Trgu bana Jelačića, gdje se, između ostalih nastupa, održao i oproštajni koncert Parnog valjka.

GLAZBENA GODINA: Na pragu još jedne ekskluzivne glazbene sezone, u organizaciji Koncertne direkcije Zagreb, od brojnih svjetskih glazbenih uglednika prvi put će u povijesti Hrvatsku posjetiti i Bečka filharmonija i Bečka državna opera. Što se zabavne glazbe tiče među prvim ove godine bio je koncert 5. siječnja povi-

DUET SNOVA

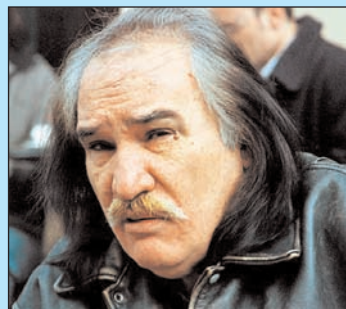

tu s Jelenom Karleušom, Dnevnik, 11. siječnja

Ta je pjesma (Podsjeti me što to bješe ljubav) inače vrlo teška za izvođenje, jer zahtijeva veliki glasovni opseg i to je ona (Jelena Karleuša) izuzetno dobro otpjevala. Zašto baš Jelena Karleuša? Dopalo mi se da se spoje tako raznorodne stvari koje spadaju u naš milje – da ozloglašeni političar i kontroverzna pjevačica pjevaju pjesmu koja je zaštitni znak nekog drugog podneblja i mentaliteta – u originalu tu pjesmu pjeva Oliver Dragojević. Kroz taj mozaik različitosti ta pjesma ima šarm podsjećanja na to u kakvom vremenu suprotnosti i različitosti živimo. **Nenad Čanak**, predsjednik Lige socijaldemokrata Vojvodine, o svom duetu s Jelenom Karleušom, Dnevnik, 11. siječnja

HRVATSKI NAJBKROVI

Uanketi su sudjelovali – Mia Bego-
vić, Arijana Čulina,
Željka Fattorini, Ni-
ves Ivanković, Ljubo-
mir Kerekeš, Robert
Knjaz, Boris Novko-
vić, Dalibor Matanić,
Boris Mirković, Ja-
smin Stavros, Boris
Svrtan, Maja Šuput.

Svi su zaključili da je prvoplasiranu petericu, posebno prvu dvojicu među kojima se tukla najljuća bitka, definitivno nemoguće i zamisliti bez brkova. Večernji list, 11. siječnja

POPRIŠTA S CAJKAMA

Ćirilica je ponovno »in«, na »ćirilicu« idu brojni, a jedina loša nus-pojava za obožavatelje ovog glazbenog stila je da s njim ide i moguća povećana razina olova u zraku i u krvi. U petnaestak dana tri su mjesta s cajkama bila krvavo poprište obračuna, koji u takvom pijanom okruženju izbija-
ju zbog notornih gluposti, poput uvreda na račun nečije djevojke. Jest da su Grci Troju stvarali zbog jedne žene, ali normalan bi čovjek pomislio da je prošlo vrijeme u kojem su se dva viteza, ili u našem okviru dva »tukana«, dvobojem borila oko jedne žene. **Danko Radalj**, Novi list, 15. siječnja

o jednoj ženi. **Danko Radalj**, Novi list, 15. siječnja

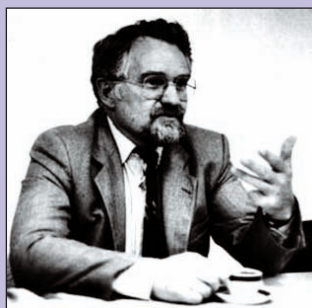
NARODNJAČKA LUDNICA

Mediji nas ustrajno zapljuskuju vijestima – o tome tko se od naše »zlatne mladosti«, od naše društvene kreme, došao »opustiti uz narodnjake«. Gotovo da je postala stvar društvenog prestiža pojaviti se u nekoj od narodnjačkih klubova. Narodnjaci su već odavno in. Ono što se nekad preziralo, što je vrijednosno bilo niže nego šlagerska »kuruza«, dobilo je status kakav je nekoć imalo samo u hrvatskim zabitima. Ta je muzička agresija danas, čini se, jednako velika kao i prije rata. Kao da je neka dublja i primitivnija potreba za njom ratom tek bila potisnuta. Sada je sve obnovljeno na još strastveniji način. I ne samo u Zagrebu. U njemu je to najvidljivije pa stoga možda i najodiosnije.

Ali, da se bilo gdje u Hrvatskoj pojave Lepa Brena ili Arkanova udovica Ceca, dvorane bi bile krcate, a u njima sigurno prava ludnica. Naši ljudi očito vole narodnjake, delirij koji nude, dert koji oni šire i stanja »sužene svijesti« koje oni pobuđuju. Opuštanje »uz cajke« i razbijanje čaša već su postali i hrvatskim »kulturnim obrascem«. Sada se taj »kulturni obrazac« i proširio, pa je uz »dugmetaru« pištolj postao najvažnijim glazbalom zagrebačkih narodnjačkih »ludnica«. **Milan Jajčinović**, komentator, Večernji list, 14. siječnja

AVNOJEVSKE KVOTE

Da bismo sa sigurnošću mogli govoriti o brojkama, analizirali smo statističke podatke o stanovništvu i to po mjestima. Imali smo popis stanovništva iz 1921, 1931, 1948. i 1953. godine. Vojvodina je područje na kojem su se odigravale velike migracije u istraživanom razdoblju. Tijekom rata između četrdeset i pedeset tisuća Mađara je dovedeno iz Mađarske i naseljeno. Zato je toliki broj Srba bio protjeran. Onda je u Vojvodinu 1945.-46. dovedeno točno onoliko kolonista koliko je Nijemaca protjerano. Riječ je o 220 do 250 tisuća ljudi, prema onome što smo do sada utvrdili. Njemačke su kuće podijeljene po kvoti koju je još 1943. odredio AVNOJ – iz koje republike, koje nacije, odakle, gdje tko treba doći. **Dragoljub Živković**, predsjednik Anketnog odbora za utvrđivanje istine o stradanju stanovnika Vojvodine, Danas, 14. siječnja

POLITIČKA ŽABOKREČINA

Ja politiku ne personaliziram, ali interesantno je da su sva tri premijera Srbije od 5. listopada povlačili poteze koji su išli u korist moje štete. To je uradio Đinđić, pa Živković koji je pravio dogovor s Ugljaninovima zastupnicima, pa je to sada uradio i Koštunica. Ali to je dio političke igre. Postao sam imun na takve političke poteze. Davno sam digao ruke od toga da očekujemo kako će biti uvaženi politički principi i korektnost. Još je ovo politička žabokrečina i trebat će vremena da se ona očisti. **Rasim Ljajić**, Politika, 15. siječnja

DVIJE LIJEPE RIJEČI

Za mene igranje predstavlja neopisivo zadovoljstvo. Uvijek mi je bilo draže nekog dobro »izvaljati« nego poslati loptu u mrežu. Još mi je u sjećanju kad sam pred 100.000 ljudi dvaput kroz noge gurnuo jednom našem igraču... Neću mu reći ime, ali htio sam mu pokloniti tu loptu. Za takvo guštanje i ja ću platiti. Ja sam dečko koji će sutra biti spreman otići i u Savski Marof. S tim nemam problema... Za mene igranje predstavlja neopisivo zadovoljstvo, a s jednakim ću žarom priskočiti u pomoć i nekom klubu. Dovoljne su dvije lijepe riječi... **Robert Prosinečki**, Jutarnji. hr, 15. siječnja

ŽIRINOVSKI PTICAMA OBJAVIO RAT

Uruskom su parlamentu danas izgovorene riječi od kojih se mnogima dizala kosa na glavi. Radikalni zastupnik Vladimir Žirinovski, naime, predložio je objavljivanje rata svim pticama. Izjavio je kako treba naoružati sve ruske muškarce koji će ubijati ptice u letu, kada se na proljeće budu vraćale s juga. Za njega je to najbolji način borbe protiv epidemije ptičje gripe.

»Vlada mora spriječiti pticama prelet. Neka ostanu na jugu. Treba pozvati sve muškarce iz cijele Rusije«, grmio je Žirinovski.

Ptičju gripu ruski je zastupnik označio kao uzrok najnovije metode ratovanja. »Ne šalim se! To je rat, kada nevine ptice prelete preko neke zemlje, a ona potom ostane bez zaliha hrane i ljudi umiru«, kazao je Žirinovski. Ptice su prema njemu okupirale sedamdesetmilijunsku Tursku za samo tri dana. »Na proljeće će krenuti preko Crnog mora i doći k nama«, završio je zastupnik. Jutarnji. hr, 11. siječnja

ODLUČIO ŽIVJETI 100 GODINA

Već dugo znam da roda ne nosi djecu. Reći ću ova - ko: dijete nismo planirali, ali smo znali da nam može doći. Ako odlučite živjeti sto godina, onda ste odigrali tek prvo poluvrijeme. A ja sam odlučio, i to već odavno, živjeti toliko. Imam, vjerujem, i realne šanse za to. Moj je otac, hvala Bogu, doživio već 83. godinu, a pun je kondicije. Kad hodamo po stubama, uspušem se više od njega. Kad spominjemo moje godine, mislim da mi ranije čak i nije bilo vrijeme za dijete. Ne mora sve sazrijevati onda kad se to očekuje, a bojim se da je mnogo toga što se smatra zrelim - nezrelo. **Vlado Kalember** (52), pjevač, Gloria, 6. siječnja

LIST ZA SUPERBOGATE

Kako izbjeći otmicu, gdje kupiti dobar vinograd i koje opasnosti vrebaju iz braka neke su od tema ekskluzivnog magazina Spear's Wealth Management Survey, namijenjenog klijenteli »težoj« od pet milijuna funti.

Tko će dobivati »bogataški časopis« odlučila je posebna komisija, a sastavljena je lista s 2.000 odabranih superbogataša. Među sretnicima, koji će u svojim poštanskim sandučićima pronaći besplatnu godišnju pretplatu na de luxe magazin, su poslovni ljudi, tajkuni, pa i pjevačice. Tako će o temama SWMS-a moći raspravljati Roman Abramovič, vlasnik nogometnog kluba Chelsea, ruski tajkun Boris Berezovski, biznismen Sir Alan Sugar, Aga Khan, spisateljica J. K. Rowling i bivša Spice Girl Emma Bunton.

»Superbogatašima govorimo njihovim jezikom. Iako ciljamo na ljude koji posjeduju najmanje pet milijuna funti, većina će ih imati, manje-više, deset milijuna funtik«, objašnjava glavni urednik William Cash. Superbogati se ipak najviše boje braka. Stoga ih je uredništvo počastilo s čak tri članka o opasnostima koje vrebaju. »Neromantična je istina da je superbogatašima sigurnije ne ženiti se«, savjetuje pravica Sandra Davis. SWMS neće biti na kioscima, a uvjet za pretplatu bit će bogatstvo. Jutarnji. hr

BUDIMO ISKRENI...

Ljudi su, naprosto, ljubomorni na tuđu sreću, a malo je onih koji se znaju radovati zbog drugih. Kad sam ugledala Mihaela, shvatila sam da godine nisu važne, jer duša ionako ne stari. Oborio me svojim izgledom, a potom i pristupom kad mi je samouvjereno rekao: »Bit ćeš moja«. Uz Mihaela shvatila sam koja je prednost veza s mlađim muškarcima: oni su polletni, puni entuzijazma i pozitivne energije. Budimo realni, da mogu birati, uvijek bih radije bila s mlađim i zgodnim frajerom koji me voli, nego grlila frustriranu hru sala s gomilom problema i bez osjećaja za mene. **Snježana Mehun**, vlasnica marketinško-modne agencije, Gloria, 13. siječnja

U TRENDU

Svatko ima svoju kućicu i svoju slobodicu, pa veza ima sve preduvjete za uspjeh. A što se tiče razlike u godinama, mogu samo reći da sam u skladu sa svjetskim trendom: imam mlađeg komada. **Meri Trošelj**, Gloria, 13. siječnja

Izvučeni dobitnici nagradne igre »Hrvatske riječi«

Glavna nagrada otišla u Vrbas

Spisak dobitnika:

Prva nagrada - Masažna kada

Marko Jurakić
VRBAS, Danila Bojovića 116

Druga nagrada - Toaletni ormar za kupao

Franjo Ivanković
SUBOTICA, Pazinska 11/27

Treća nagrada - dvije knjige iz naklade Hrvatske riječi (8 dobitnika)

Martina Poljaković
SUBOTICA, Šenoina 7/22
Saša Pajić SUBOTICA, Srebrenička 52
Franjo Vujković Lamić
SUBOTICA, Senčanski put 60
Dragica Stantić
SUBOTICA, Mohočka 42
Korina i Davor Francišković
SUBOTICA, Branka Radičevića 13
Franjo Skenderović
SUBOTICA, Petra Horvatskog 110
Petar Horvat
LJUTOVO, Slobodana Principa Selje 18
Srećko Zekić N.
BEOGRAD, Arsenija Čarnojevića 124/III

Četvrta nagrada - DVD film

»Božić na salašu« (10 dobitnika)

Marijan Pilić
NOVI SAD, Braće Dronjak 13
Vlatko Radanović
SRIJEMSKA KAMENICA
I. G. Kovačića 18
Antun Mišić
PLAVNA, M. Tita 62
Višnja Pelajić
PLAVNA, Nikole Tesle 5
Danijela Bašić Palković
STARI ŽEDNIK, Vladimira Nazora 12
Anastazija Ozanić
NOVI SLANKAMEN, Cara Dušana 185
Josip Sabljak
SRIJEMSKA KAMENICA
7. Vojvođanske brigade 62
Matilda Bem
NOVI SLANKAMEN, Cara Dušana 62
Antun Govorković
SUBOTICA, Turzo Lajoša 14
Antun Merковиć D. TAVANKUT
Trg Žarka Zrenjanina 14

Prva i druga nagrada su osigurane u suradnji s tvrtkama »Kolpa trade« i »Bane« iz Subotice a sretne dobitnike je izvukla Elizabeta Nađ Kanas učenica sedmog razreda OŠ »Ivan Milutinović« Subotica

Nagrade se mogu podići u redakciji »Hrvatske riječi« u Subotici, Trg cara Jovana Nenada 15/II

V I J E S T I

DD »Mljekara« jedina s HACCP certifikatom

Dioničko društvo »Mljekara«, lider u proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda, jedino je u Srbiji i Crnoj Gori s međunarodnim HACCP certifikatom. Dnevni otkup sirovog mli-

jeka iznosi više od 170 tisuća litara, što je dovelo do rekordnog otkupa mlijeka u prošloj godini od čak 58 milijuna i 315 tisuća litara.

IPS

Učeničke mjesečne karte

Na šalterima autobusnog kolodvora u tijeku je prodaja učeničkih mjesečnih karti za siječanj. Zbog čestih poziva građana i pritužbe na promjenu cijene karte na prigradskim linijama, iz JP »Subotica-trans« navode da do promjene u tarifnom sustavu nije došlo.

»Promjena je nastala u dijelu koji je učenicima dotirala lokalna samouprava pa umjesto dosadašnjih 900, učenici sada plaćaju 1600 dinara. Subotica-trans i dalje odobrava iste popuste kao i do sada«, stoji na kraju priopćenja JP »Subotica-trans«.

Da podsjetimo, Lokalna samouprava je svojom odlukom od 6. siječnja povećala participaciju za srednjoškolske učeničke karte za 80 posto, i sada karta stoji 1600 dinara, bez obzira na relaciju. Ekonomska cijena karte, primjerice, za Tavankut je 3.600, a za Bačku Topolu je 4.500 dinara. Iako Općina nema zakonsku obvezu da srednjoškolcima dotira prijevoz, ipak je iz proračuna izdvojeno 25 milijuna dinara u te namjene, kaže *Edita Pinter Molnar*, članica Općinskog vijeća. To je za 6 milijuna manje nego prošle godine, a ova sredstva bit će usmjerena u materijalne troškove škola.

MK

Obilježavanje Dana svetog Vinka

Red vitezova vina Subotičko-horgoške pješčare »Arena Zabatkienensis«, (»Subotički pijesak«) obilježiti će i ove godine Dan svetog Vinka, zaštitnika vinogradara i vinara. Vitezovi će svoj dan proslaviti tradicionalnim prvim godišnjim izlaskom u vinograd i degustacijom novog vina.

Okupljanje je zakazano za petak, 20. siječanj, u 11 sati u vinogradu *Petra Čuvarđića* na Kelebiju, jednog od najboljih vinogradara ovoga kraja. Prvu ovogodišnju rezidbu, radi utvrđivanja stanja vinograda, obaviti će *Alojzije Stantić*, vitez i senator vinskog reda »Arena Zabatkienensis«, a o tom običaju govorit će i *dr. Mihály Fülöp*, Veliki majstor reda »Sveti Vinsent« iz Segedina.

Vitezovi ovdašnjeg vinskog reda održat će i svoju godišnju skupštinu, a potom će se, prema tradiciji, degustirati i komentirati novo vino od prošlogodišnjeg roda. Adresa na kojoj će se obilježiti Dan svetog Vinka je Bajski vinogradi 361, a na kući se nalaze viseće oznake – grozd i bure.

IPS

Naslov za momčad Renesansa Mobitel

Finalnim susretom između momčadi Renesansa Mobitel i Sportske kladionice »Taš« iz Bačke Topole završen je tradicionalni malonogometni turnir u subotičkoj Dvorani sportova. Uvjerljivom igrom i pobjedom u posljednjem, odlučujućem susretu, malonogometaši Renesanse Mobitela stigli su do naslova najboljih između 18 momčadi koje su započele natjecanje 26. studenog prošle godine. Svečano ozračje finalnog dana, u prijateljskim susretima, uveličali su i mali nogometaši Bačke i Severa (1996. godište), veterani Bačke i Spartaka, te selekcija Subotice protiv momčadi Zlatibor Vode.

U susretu za treće mjesto momčad, poslije izvođenja kaznenih udaraca, Sportske kladionice Taš (Subotica) je bila bolja od rivala iz Duda Marketa.

Najuspjeliji sudionici prošlogodišnje Pokrajinske smotre recitatora na hrvatskom jeziku posjetili Osijek

Pobjednici u Osijeku

Posjet Osijeku započeo prijamom u Poglavarstvu * Djeca obišla franjevački samostan i Crkvu sv. Velikog križa, posjetila Gradsku i sveučilišnu knjižnicu, te u Dječjem kazalištu pogledala predstavu »Dnevnik jednog anđela«

Subota, 14. siječanj, bila je dan pun radosti za djecu i mladež, plasi-rane u pobjedničke skupine triju uzrasnih kategorija na natjecanju u recitiranju na hrvatskom jeziku u studenom prošle godine. Ovo natjecanje na razini Vojvodine osmislila je i realizirala ravnateljica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković, a utemeljeno je 2002. godine.

Djeca i mladež iz Bačke i Srijema, pripadnici hrvatske nacionalne zajednice, oduševljeno su ga prihvatila, tako da smo na posljednjem natjecanju i pokraj smjene generacija vidjeli stotinjak sudionika.

GOSTI GRADA OSIJEKA: Najbolji među njima bili su gosti Osijeka, skupa sa svojim voditeljima. Ovu jednodnevnu ekskurziju omogućilo je osječko gradsko Poglavarstvo, a prijevoz autobusom subotičkog gradskog prijevoznika donacija je gradske uprave. Posjet Osijeku započeo je prijamom u Poglavarstvu, a domaćin je bio prof. *Stjepan Sokol*, zadužen za resor odgoja i obrazovanja. Na tople riječi dobrodošlice gosti su uzvratili recitiranjem, a prijam je završen izmjenom darova, toplih

Djeca i mladež iz Srijema u Poglavarstvu Grada Osijeka

riječi i konzumiranjem slatkiša i sokova. Ovom prigodom je gostima darovan veći broj katehetskih udžbenika, koje je Poglavarstvo grada Osijeka osiguralo na molbu katehistice u subotičkoj OŠ »Ivan Milutinović« *Vesne Orčić*, što je bilo dogovoreno još za vrijeme održavanja Dana Balinta Vujkova.

Nakon prijama voditelj Pododjela za odgoj, obrazovanje, kulturu i tehničku kulturu Upravnog odjela za društvene djelatnosti gradskog Poglavarstva *Ljerka Hedl*, pozvala je goste u obilazak franjevačkog samostana i Crkve sv. Velikog križa, gdje im je o povijesti ove crkve, te o povijesti franjevacu u Osijeku, govorio gvardijan samostana pater *Željko Paurić*. Poslije obilaska crkve pater *Željko* je goste osobno odveo u galeriju samostana, u kojoj je postavljena izložba varaždinskog umjetnika pod nazivom »Grad u kojem anđeli spavaju«.

»Današnji dan je sam po sebi hladan, ali mi je ovaj susret s recitatorima iz Vojvodine ugrijao srce. Oduševila me je spoznaja da se u hrvatskom puku u Vojvodini govori tako čisti književni hrvatski jezik, da se tako lijepo čuva tradicija predaka. Oduševila me je otvorenost i iskrenost tijekom razgovora u crkvi, te pažnja kojom su slušali moje izlaganje. Iskreno se nadam

Domjenak za najuspjelije recitatore

da će i ubuduće biti ovakovih susreta«, rekao je za »Hrvatsku riječ« pater Željko.

POSJET GRADSKOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI: Nakon samostana, gosti su ugodnih sat vremena proveli u prostorijama Gradske i sveučilišne knjižnice, gdje su od strane ravnatelja *Dragutina Katalenca* i njegovih suradnika upoznati sa brojnim mogućnostima i programima koje ova institucija pruža, a mlade je osobito oduševio način rada Kluba mladih »Paklena naranča«.

Na koncu – posjet Dječjem kazalištu i staroj znanici, glumici i dramskom pedagogu *Lidiji Helajz*, koja je bila i članica ocjenjivačkog suda na natjecanju u Subotici. Uz tople pozdrave i dječju predstavu »Dnevnik jednog anđela«, uz recitiranje gostiju, nagrađeno aplauzima domaćina, vrijeme je proletjelo. U baletnoj sali gostima je priređen domjenak, uz puno dobrog raspoloženja, tople sočne pizze i sokove, koji su kao nekom čarolijom munjevito nestajali sa stolova. Na rastanku sa domaćinima čuli smo jedno veliko hvala, a vidjeli i pokoji suzu, uz obećanje da će se svi potruditi izboriti dolazak i dogodine. Voditeljica ovoga projekta Katarina Čeliković, ganuta oduševljenjem djece, teško nalazi riječi. »Preljep dan, prelijepi osjećaji, najjednostavnije su riječi kojima mogu opisati današnje dojmove. Radost ove djece je i

Gosti su obišli i franjevački samostan te crkvu sv. Velikog križa

moja radost, to će mi biti najveći motiv za daljnji rad na ovom projektu. Danas sam u gradskom Poglavarstvu ugovorila daljnji vid suradnje u koji će biti uključen veći broj djece iz hrvatske zajednice u Vojvodini, a konkretizirat će se već ovoga ljeta boravkom jednoga broja naših učenika u Osi-

jeku. Za sada toliko, jedno veliko hvala i gradskom Poglavarstvu Osijeka i subotičkim vlastima što su ovoj djeci omogućili ovakav doživljaj« – kaže Katarina Čeliković za Hrvatsku riječ.

Ivan Andrašić

Iz dječje predstave »Dnevnik jednog anđela«

Temeljem članka 10. a u svezi s člankom 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Sl. gl. RS« br.135/04), Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša

O B A V J E Š T A V A

javnost da je donijeto Rješenje o odbijanju zahtjeva za izradu Studije o procjeni utjecaja na životni okoliš MAGNOTRON »**Tržni centar**« na lokaciji Tuk ugarnice br.14, katastarska parcela 14740/8 k. o Novi grad, Subotica.

Rješenjem o davanju suglasnosti je konstatirano da PROJEKT »**Tržni centar**« svojom realizacijom neće imati negativnih utjecaja na životni okoliš.

Temeljem članka 10. a u svezi sa člankom 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Sl. gl. RS« br.135/04), Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša

O B A V J E Š T A V A

javnost da je donijeto Rješenje o odbijanju zahtjeva za izradu Studije o procjeni utjecaja na životnu sredinu za PROJEKT »**MASTERPLAST YU**« na lokaciji Ferenca Bodrogvarija br.172, katastarska parcela 25044 k. o Stari grad, Subotica.

Rješenjem o davanju suglasnosti je konstatirano da PROJEKT »**MASTERPLAST YU**« svojom izgradnjom neće imati negativnih utjecaja na životni okoliš.

Temeljem članka 25. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« br.135/04), Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša

O B A V J E Š T A V A

da je donijeto Rešenje o davanju suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja PROJEKTA M. D. O. O PHIWA »**Logistički centar sa tržnim centrom**«, na životni okoliš, čija realizacija se planira na kat. parc. 33964/1 k. o. Donji grad, SO Subotica.

Rješenje o davanju suglasnosti je donijeto na temeljem zahtjeva broj II-10-501-110/05 kao i uvida u dostavljenu dokumentaciju i mišljenja zainteresiranih tijela, organizacija i javnosti, kojima je konstatirano kako planirani Projekt M. D. O. O PHIWA »**Logistički centar sa tržnim centrom**« svojom realizacijom neće imati negativnih utjecaja na životni okoliš.

U Vukovaru i Osijeku održane izložbe ptica i sitnih životinja

Izložbe sitnih životinja diljem Hrvatske

Svi primjerci za izložbu, točnije eksponati, morali su proći strogi veterinarski nadzor, što je i prije bilo obvezno u ovakvim situacijama, ali zbog pojave pomenutog virusa, ove je godine nadzor bio posebice strog

I pokraj pojave ptičjeg virusa, opasnog i smrtonosnog i za ljude, virusa HPN1, u Europi su potkraj 2005. godine, uz dobru organizaciju održane sve planirane izložbe sitnih životinja na teritoriju Republike Hrvatske, u mjestima u kojima je to duga višedecenijska tradicija. Neke su održane u prosincu 2005., a neke tek predstoje. Svi primjerci za izložbu, točnije eksponati, morali su proći strogi veterinarski nadzor, što je i prije bilo obvezno u ovakvim situacijama, ali zbog pojave pomenutog virusa, ove je godine nadzor bio posebice strog. Republika Hrvatska je dobila ovih dana i priznanje od Svjetske zdravstvene organizacije za uspješnu borbu protiv opakog virusa, koji je pronađen u nekoliko jedinki divljih labudova u okolici Našica pod kraj 2005. godine. U tom proglasu su pozvane i druge zemlje, gdje se virus pojavio, da slijede uspješan hrvatski primjer u borbi protiv daljnjeg širenja virusa, posebice Turska. U posljednja dva tjedna održane su izložbe u Vukovaru i Osijeku.

MEMORIJAL ĐURO MEGNES U VUKOVARU: U Vukovaru je održana XXIX. gradska, II. međužupanijska i VIII. specijalna izložba golubova engleskih velikih i patuljastih gušana – memorijal Đuro Menges. Izložba je, kao što i sam naziv kaže zapravo memorijal jednog od najpoznatijih uzgajatelja čuvenih engleskih velikih gušana, ne samo u Hrvatskoj nego i u Europi, branitelja *Đure Mengesa* koji do danas nije pronađen. Udruga za selekciju i uzgoj sitnih životinja »Vukovar 1955.« – Vukovar, koja je i organizirala ovu izložbu, ove godine proslavlja i pedesetu obljetnicu, tako da je ovo na neki način bila i proslava te obljetnice. Pokrovitelj je bilo Gradsko poglavarstvo grada Vukovara. Predsjednik izložbe je bio *Zlatko Menges* a dopredsjednik *Ivan Lebar*.

Treba naglasiti da su se 1995. godine bivši članovi Udruge okupili u Vinkovcima, gdje su započeli s uzgojem nove pasmine s nazivom »Vukovarski kokošasti golub«, a koji je 25. rujna 2005. dobio i službeno priznanje kao autohtona nova hrvatska pasmina. Danas u Hrvatskoj ima oko 700 tih jedinki. Udruga je po povratku u Vukovar počela raditi na još jednoj novoj pasmini koja će ponijeti poseban naziv, »Vukovarska golubica«. Inače, Udruga je danas dobro organizirana, nedavno je na-

bavljeno 1080 novih izložbenih kaveza, s pojilicama i hranilicama, postolja za kaveze s podloznom pločama, autoprikolicu za prijevoz izložaka i druge potrepštine što će ovoj Udruzi moći poslužiti u narednih ne-

tezera od 13. do 15. siječnja 2006. godine. Glavni pokrovitelj ove izložbe je bila tvornica »Kandit«. Ova je izložba imala na neki način i međunarodni karakter jer su svoje eksponate izložili i neki odgajivači iz

Ljubitelji ptica i sitnih životinja imali su što vidjeti na izložbama u Vukovaru i Osijeku

koliko desetljeća. Izložba je trajala od 6. do 8. siječnja 2006. a posljednjeg dana je upriličena i burza sitnih životinja. Cijene golubova su se kretale od 50 kuna za sportske golubove do 300 i više kuna za ukrasne pasmine po komadu. Kunići su bili, ovisno od pasmine i uzrasta, od 100 do 600 kuna. Bilo je na prodaji još razne vrste peradi (živine, pataka, fazana, biserki, purki...), te više vrsta papagaja i drugih egzotičnih ptica, a na nekoliko mjesta je bilo i pasa. Sama izložba je organizirana u Borovu Naselju u novoj športskoj dvorani. Posljednjeg dana izložbe su dodijeljena i priznanja za najuspješnije, nagradni pokali, kao i simbol Vukovara, gipsana »Vukovarska golubica«. Tijekom dodjeljivanja nagrada predsjednik Udruge, koji je ujedno bio i predsjednik izložbe, *Zlatko Menges* zahvalio se svim izlagačima golubova, ptica, kunića i svih vrsta peradi.

OSJEČKA IZLOŽBA GOLUBOVA: U Osijeku je održana Međužupanijska izložba i V. specijalna izložba golubova Mal-

Subotice i okolice. Izložba je bila upriličena u dvorani osječke šećerane, a vani je posljednjeg dana organizirana burza sitnih životinja, prije svega peradi i kunića, i drugoga. Na izložbi se mogao sresti i veliki broj ljubitelja golubova te međunarodni sudac za golubove, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u SiCG *Josip Pekanović*. Kako je na snazi zabrana održavanja svih skupova pernatih životinja, pa tako i izložbi sitnih životinja na teritoriju Republike Srbije, ovo je bila prigoda da u Osijek dođe i veliki broj odgajivača raznih vrsta peradi iz Vojvodine, iz Sombora, Šida, Subotice, Novog Sada... Tijekom dodjela nagrada i priznanja odgajivačima, čiji su eksponati dobili ocjenu šampion, predsjednik izložbe *Branko Musić* svima se zahvalio na pomoći u organizaciji ove izložbe, kao i svim izlagačima, te pozvao sve da posjete idući tjedan Međunarodnu izložbu u Bjelovaru, a za dva tjedna državnu izložbu u Virovitici.

Igor Kušeta

Hrvatsko nacionalno

Lazo Vojnić Hajduk

Josip Ivanković

vijeće u Somboru

Zvonimir Perušić

Radno predsjedništvo

Jubilarni grb HKPD »Matija Gubec«

TAVANKUT – Za prigodu proslave 60. obljetnice od osnutka Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta, akademski slikar *Ivan Balažević* dizajnirao je jubilarni grb, obilježje cjelogodišnje proslave u 2006. godini.

Kako je sam umjetnik rekao, u svom dizajnerskom izričaju nastojao je objediniti sve elemente koji karakteriziraju dugogodišnji rad ove udruge i kulture Hrvata ovoga kraja. Tako je pojasnio cijelu simboliku, navodeći da golub u središtu grba, simbolizira

miroljubivost i kompromis, crveni četverougao asocira na važan dio ukupnosti hrvatskog nacionalnog i kulturnog bića, dok je plavi kvadrat-bunjevačka plava boja, metaforički izražena u plavetnilu neba nad ravnicom. Bijela boja, koja također dominira umjetničkim rješenjem Balaževića, podsjeća na bijelinu šlinga, čistoću, jedinstvo bunjevačkog kola i majku, koja je začetak novog rađanja. Kompletanu kompoziciju grba upotpunjuje modificiran detalj tambure, simbola nada i poznatog bogatstva glazbenog smiraja tamburice i veselja.

L. S.

Promjene naziva ulica

PETROVARADIN – Prema podacima HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina u razdoblju od 1990. godine do danas promijenjen je naziv velikog broja ulica u Petrovaradinu. Tako je ulica Braće Radića promijenila ime u Prote Mihaljđića, Aleksandra Ostrovske u Nikolaja Ostrovske, Kumičićeva u Viktora Novaka, Matije Gupca u Beogradsku, Trnska u Vuka Isakovića, Frankopanska u Koste Nađa, Svačićeva u Arčibalda Rajsa, Zrinskog u Patrijarha Rajačića, Berislavićeva u Vladana Desnice, Trg Tomislava u Trg Vladike Nikolaja, itd. ■

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica – Trg Slobode br. 1.

O B A V J E Š T A V A

da je »**VETERINARSKI ZAVOD**«, Subotica podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja PROJEKTA »Dogradnja ćelija za gotovu robu za liniju ekstrudiranja« Subotica, Beogradski put br. 123 na životni okoliš, čija se realizacija planira na kat. parc. 12018, KO Donji Grad.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II kat, Stare gradske kuće, soba 227 u razdoblju od 20. siječnja do 6. veljače 2006. godine, u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo Vas da u roku od 15 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja predmetnog projekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

Piše: vlč. dr.
Andrija Kopilović

*Vratiti se
samome sebi
znači vratiti se
vjeri da nam
drugi žele
dobro i da smo
mi drugima
obogaćenje i
oni nama. Da
je svaki susret,
ako je pravi,
stoga što je su-
sret posvećen
drugomu u
sebi vrednota
koja i nas
obogaćuje.*

Otkriti bogatstvo srca

Jedan za drugoga

Prošli su blagdani. Ovo je za naše pretke bilo najljepše doba godine. Imali su vremena, poljskih poslova nije bilo, a domaći su se radili rado. Bile su duge zimске noći. Ljudi su se susretali, družili i razgovarali. Nisu vrijeme posvetili radu, nego jedan drugomu. Ne možemo zamisliti koliko je naše vrijeme opterećeno. U središtu našega druženja je sada jedna čarobna kutija. Televizija. Ako se i nađemo zajedno, redovito je ne ušutkamo. Moji vjernici već znaju da kod posjeta obitelji rado ostajem dulje, no, ako primijetim da domaćin nije isključio »tu čudnu kutiju«, uljudno se ispričam i napustim kuću. Ne zato što se ljutim, niti što sudim, nego naprosto zato što se preko ekrana ne možemo susresti. Moje vrijeme je ograničeno, a vjerujem i njihovo. No, postoji i jedan drugi razlog našega suvremenog otuđenja. Dok sam razmišljao o ovoj rubrici, zgodno sam pročitao i ovo: Poznati francuski pisac *Gustave Flaubert* tvrdio je kako u ovom svijetu postoje samo neke beskrajne pojave, kao što je svemir sa svojim zvijezdama, more sa svojim kapima vode i ljudsko srce sa svojim suzama. A začetnik islama govorio je svojim sljedbenicima kako svako tijelo u sebi nosi nešto vrlo važno. Ako to dobro djeluje, cijelo se tijelo dobro osjeća, ali ako ne ide dobro, cijelo tijelo osjeća posljedice. To je srce, zaključio je *Muhammed*. Svatko osjeća srce na svoj način. Kažu da žena gleda u dubinu, muškarac u širinu, zato je ovomu srce svijet, a ženi je svijet srce. A kako je svijet nekako podjednako podijeljen na mušku i žensku polovicu, tako je i pogled na srce podijeljen, već prema tome tko je koji srcem gleda. A ono je bogata riznica koju mnogi i ne znaju da posjeduju. Ne otkriti bogatstvo srca kod

bližnjih je upravo bolest našeg vremena. Dakle, ne znamo se susresti kao ljudi. Zašto?

NEZRELI U SEBIČNOSTI: Ima jedna mudra izreka da ljudska zrelost počinje onog časa kada netko osjeti da se više brine za druge negoli o sebi. Višak sebičnosti dokazuje pak da smo nedozreli, a egoizam je zahvatio toliko maha te se sve manje govori o drugima, a mnogo više o sebi. Netko je ironično zaključio da je egoist čovjek koji toliko želi biti u središtu pažnje da čak na sprovodu svog prijatelja žali što sam nije u lijesu. Šalu na stranu, ali svatko osjeća snažnu napast da najprije misli na sebe, a potom, ako sam nije možda ugrožen, da radi za drugoga. Kao što podsjeća i sljedeća beduinska prisposoba. Bila tako jedna široka, mirna rijeka, koja je zaustavila svoj tijek uz sam rub velike pustinje koja se prostirala pred njom. Poneka skrivena spilja, rijetka kamena hrid i jako mnogo pješćanih prudova koje je vjetar modelirao prema smjeru puhanja. To je stajalo pred rijekom. »Pa to je moja smrt!«, zajauckne rijeka. »Neću prodrijeti do obale. Pijesak će upiti moju vodu i ja ću brzo usahnuti. Neću doći do cilja da se ulijem u more. Sve sam promašila u svojem dosadašnjem tijeku.« Njezine se vode počnu pomalo pretakati u vrući pijesak i stvarati mutnu kaljužu. Vjetar je pak prikradeno stajao zaklonjen i slušao glasne tužaljke ove rijeke te joj odlučio spasiti život. »Čuo sam tvoje žalbe. Prepusti se slobodno suncu da te ogrije, ne boj se, a ja ću se pobrinuti da te kao vodenu paru uzdignem uvis. Postat ćeš veliki oblak, a sve je ostalo moja briga«, predloži nevidljivi vjetar ugroženoj rijeci. No, ova jako zaplašena zbog neizvjesne budućnosti, odgovori: »Ja sam stvorena da mirno pro-

tječem između sigurnih obala, prozirna, mirna i dostojanstvena. Nisam rođena da me vior vitla po zraku.« No, vjetar je bio uporan: »Nemoj se bojati. Kada se uspneš kao oblak, ja ću te brzo prebaciti na drugu stranu pustinje i tu ćeš ponovno, kao obilata kiša, padati i pretvoriti se u rijeku te tako dospjeti do cilja.« Ali rijeka, dovršava ova beduinska prisposoba, nešto iz ponosa, malo iz straha, a najviše iz sebičnosti, ne posluša savjet koji je došapnuo dobrohotni vjetar i ubrzo je proguta žedna pustinja. Sebičnost je opasna zaraza života.

STALNO NEZADOVOLJNI: Legenda kao i svaka slična književna vrsta ima svojih nedorečenosti, ali sadrži istinu o čovjekovom nemiru i traženju sreće i mira. Zbog toga ljudi nisu nikada zadovoljni i tako procjenjuju vrijeme: prošlost im se uvijek čini boljom nego što je bila, sadašnjost gorom nego što stvarno jest, a budućnost vedrijom nego što će vjerojatno biti. A naš *Preradović* pjeva:

*Ljudskom srcu uvijek nešto treba,
zadovoljno nikad posve nije, čim
željenog cilja se dovreba,
opet iz njeg sto mu želja vrije.*

Vratiti se samome sebi znači vratiti se vjeri da nam drugi žele dobro i da smo mi drugima obogaćenje i oni nama. Da je svaki susret, ako je pravi, stoga što je susret posvećen drugomu u sebi vrednota koja i nas obogaćuje. Zašto ne dopustiti »dobrohotnom vjetru« da nas podigne u visine, oslobodi naše sebičnosti i podari nam mogućnost da budemo »nova rijeka« za bogatstvo plodonosne kiše svakome od nas. Dakle, vrijedno je razmišljati o najvećoj bolesti našega vremena – o sebičnosti – i tražiti putove izlječenja da nađemo vremena i dovoljno razloga biti ne jedan pored drugoga, nego jedan za drugoga. ■

Piše:
Alojzije Stantić

Neiskorišćena gospodarska moć salašara

Izgubili korak s vremenom

Naši stari gospodarsku moć nisu izhasnirali kako su mogli. Stečeno bogatstvo su najpre pokazali u pravljenju novi salaša i staja, kuća u varoši, al su i tušta novaca potrošili na oblačenje divojaka. Nažalost, malo je oni koji su bogatstvo trošili i na školovanje, da s naukom idu u korak s vremenom. Većina je ostala na starovinskom svaćanju da je djetetu dosta ić u škulu toliko da se zna potpisat, jel da radi zemlju za to mu ne treba nauk

Na prikritnici iz XIX. u XX. vik u Austro-Ugarskoj Bunjevci su pridnjačili i u gospodarskoj snagi u ovom dilu Bačke. U to vrime zemljodilstvo je bila vodeća gospodarska snaga, iz nje je poticalo i najviše novaca od porcije (poreza) pa je i državi, a i našoj varoši doteklo novaca za napridak. Već je spominjano šta su sve u našoj varoši napravili u tom vrimenu.

Kad se danas zavirimo na ondašnji život vidimo da naši stari gospodarsku moć nisu izhasnirali kako su mogli. Bili su marni i čuvarni, od zemlje stvoren imetak su iz godine u godinu sporili. Stečeno bogatstvo su najpre pokazali u pravljenju novi salaša i staja, kuća u varoši, al su i tušta novaca potrošili na oblačenje divojaka. Skupa ženska ruva, pa još od priskepe lionske svile, a na njoj što veći đerdan od dukata, na ruki zlatni karpereci (narukvica) i minduše, bili su pokazano bogatstvo kojim se divojka dičila, a š njom i roditelji. Raskoš oblačenja ovikovičio je i *Nikola Kujundžić* stihom »... Svilu nosi, a zlatom se kras...« u preljskoj pismi 1879. godine.

SLABO ŠKULOVANI: Nažalost, malo je oni koji su bogatstvo trošili i na školovanje, da s naukom idu u korak s vremenom. Još kojekako su trošili novce na novotarije u zemljodilskim mašinama i novijem sermaju (pokretna zemljodilska imovina), al da nadareno dite izuče da živi od stečenog znanje i da u tom pridnjači prid drugima, na to su ritko dali novaca. Većina je ostala na starovinskom svaćanju da je djetetu dosta ić u škulu toliko da se zna potpisat, jel da radi zemlju za to mu ne treba nauk.

Žalosno je da se niko nije falio da je kupio kaku knjigu, a malo nji su spominjali ime biskupa *Ivana Antunovića*, velikog učitelja i preporoditelja Bunjevaca koji je upravo za nji napiso tušta poučni štiva, najviše u knjigi »Bog s Čoviekom«. Da su više nji štili makar ovu knjigu i da je samo malo nji privatilo nauk iz nje, njev gospodarski život bi bio drugačiji. Ko dite sam bio u tušta bunjevački salaša, al ni u jednom nisam vidio knjiga, osim kalendara

Subotičke Danice i virskog misečnika Glasnika Srca Isusovog. Kako najviše nji osim tog nisu štili druga štiva, brez znanja nisu ni mogli ić u korak s napritkom gospodarenja.

Šteta je što u napritku nisu išli ni u korak s državom. Ona njim je napravila gvozdenne putove, da ode odranjenu suvišnu litinu, najviše žito, i ugojenu živinu, ranjenike (tovljenike) i marvu (goveda) mogu poslat dalje, di su za nju plaćali dobru cinu. Naši stari su se zadovoljili i s onom cinom koju su dobili na maži gencije (željezničke stanice) od trgovaca naveliko. Zato jel se nisu škulovali niko se nije iškulovo da zna trgovat naveliko, pa su ispuštali iz ruke zaradu

Snaša u svili i s dukatima

od paorske maže do maže s koje je kupovo krajnji kupac – narod. Prostije rečeno niko od naši nije umišo prste pa da žito proda u krajovima di su za njeg plaćali veću cinu, el da ranjenike, marvu, ugojene guske kupi od paora, da ji pokolje, priradi i onda proda narodu. Ni jedan Bunjevac nije imo der-nicu (klanicu).

IZGUBILI KORAK S VRIMENOM: Od toliko primera spominiću samo nike: list »Neven« u br. 9, od 1900. godine, spo-

minje da su od trgovca konja *Hausera*, naručili Englezi jopet 3 000 konja, a Francuzi da u Pariz pošalje 4 000 konja. Da su više nji pročitali ondašnji »Neven« valda bi kome zaparala oči rečenica: »... U poslidnje vrime nabavio je Hauser više od 20. 000 konja i na njima zaslužio 2 000 000 forinti.« U pismenima je sačuvano da su Subačani *Vilim Konen* i *Josip Hartman* naveliko izvozili iz dernice i na milijune koškojaja, a u dvadesetim godinama čak i morkače u Čikago, s kojima su odminili meso fazana. Ima nas dosta živi koji je sićamo jednog od najbogatiji Bajmočana *Ignaca Vajsa*, poznatog ko »Crveni čivutin«, kojem nije bilo teško sist na kola i ić od salaša do salaša kupovat kokošijaja i pilež, a zimi debele guske. Ovo su samo niki od toliki primera za koje su znali naši stari, al niko se od nji nije ni paštio da se umiša u taj poso, u kojem su veliko bogatstvo zgrnili ti ljudi na onom šta su zemljodilci odranili. Kazano njevim jezikom: »Skinili su njim javu (najbolje) – skorup«. Da ne mora bit tako pokazo je Bajmačanin *Tadija Bešlić* koji je sina *Antuna* iškulovo, posto je viđen bankar najpre u varoši, a posli u Zagrebu. Drugog sina *Lazu* je uputio da bude izmed dva rata najugledniji zemljodilac med Bunjevcima, na majuru u Šari, pod Bajmakom. Zašto se nisu ugledali na Tadiju još više Antuna i Lazu Bešlić, zašto se š njima nisu dičili? Zašto su radije pripovidali, niki se i dičili, kojekakim velikim raspikućama? Zašto – zato jel nisu znali pripoznat vridnost. Radije su trošili na svilu, dukate, paradeše da se š njima diče, umisto da su trošili na nauk, da se drugi diče njevim glavama. Zato jel su malo davali na nauk dice nisu ni mogli naučit, ić u korak sa svitom, kako iz gazdovanja izvuć još više novaca, onda ji izhasnirat za napridnije gazdovanje. Jel što je napridnije gazdovanje u njemu se stvara i više novaca. A, onda slidi: ko ima više novaca, taj ima i veću moć, taj pridnjači u društvu. Tako je to od pamtivika, tako je i danas, a tako će bit i ocele.

Nastavak slidi

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (91.)

Politika novoga kursa

Posljednjih desetljeća 19. stoljeća stanovnici Banske Hrvatske bili su izloženi snažnoj mađarizaciji; provodili su je službenici ministarstva financija, direkcija pošta i željeznica, a posebno grub u provođenju peštanske politike bio je ban Khuen Héderváry (1883.-1903.)

Priredio: Zdenko Samaržija

U dvadeset je godina banovanja Khuenu uspjelo uništiti građansku i pravašku opciju u Banskoj Hrvatskoj. Međutim, takvo je stanje pro-uzročilo stvaranje političke opcije koja se proširila svim hrvatskim zemljama. Nju su predvodili *Franjo Supilo* i *Ante Trumbić*.

Nezadovoljni gospodarskom politikom Austrije u Dalmaciji, poduprli su mađarske

macije sastali su se 1905. godine u Rijeci. Ondje su potpisali Riječku rezoluciju ko-jom su poduprli zahtjeve mađarskih opor-benih stranaka. Hrvatski su političari tražili jamstva o sjedinjenu Dalmacije i Banske Hrvatske, o uvođenju slobode tiska i političkoga udruživanja.

Dva tjedna kasnije u Zadru su se sastali srpski zastupnici u Dalmatinskome saboru i srpski zastupnici u Hrvatskome saboru. Oni su potpisali Zadarsku rezoluciju. Uvjetno su prihvatili Riječku rezoluciju – tražili su ravnopravnost ćirilice i promjenu naziva službenoga jezika u hrvatsko-srpski jezik.

stranke, kako one iz Banske Hrvatske tako one iz Dalmacije. Hrvati iz Istre nisu prihvatili Koaliciju, koja je bila pomirljiva prema talijanskim strankama u Dalmaciji. Na izborima za Hrvatski sabor (1906.), a nedugo potom i za Dalmatinski sabor, kao i za niže organe vlasti, Hrvatsko-srpska koalicija dobila je većinu glasova. Otada, ona će biti vodeći politički čimbenik Banske Hrvatske i Dalmacije sve do propasti Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine. No, nakon što su mađarski oporbeni političari

Stjepan Radić

oporbene političare u nastojanjima da se stvori neovisna mađarska država – u njoj su gledali manje zlo nego u njemačkom prodoru na istok, a djelovali su i na političare Banske Hrvatske da surađuju s mađarskim oporbenim strankama.

RIJEČKA I ZADARSKA REZOLUCIJA: Političari iz Banske Hrvatske i iz Dal-

Lažna optužba

Kada je za vođu Hrvatsko-srpske koalicije izabran bivši pravaš Fran Supilo, protiv njega se podigao austrijski povjesničar *Heinrich Friedjung*. On je optužio Supila da je plaćenik srbijanske vlade. Friedjung se tim činom osramotio, jer je dokazano da je većina dokumenata protiv Supila bila falsificirana u austrougarskom veleposlanstvu u Beogradu, a po napatku bečkog ministarstva vanjskih poslova. Poslije sudovanja, koje je završilo oslobođanjem Supila, porastao je Supilov ugled u europskim političkim krugovima što će mu koristiti tijekom Prvoga svjetskog rata.

Svetozar Pribićević

HRVATSKO-SRPSKA KOALICIJA: Ubrzo potom stvorena je Hrvatsko-srpska koalicija. U nju su ušle umalo sve stranke iz Banske Hrvatske, izuzev dijela pravaša i pristalica politike *Stjepana Radića* te unio-nista. U nju su se uključile i sve srpske

pristali uz dualizam i nakon što je Supilo utamničen (1909.), čelnik Hrvatsko-srpske koalicije postao je *Svetozar Pribićević*, koji je provodio politiku beogradskoga dvo-ra. ■

Piše: Milivoj Prčić

T(V)JEDNIK

Kazahstan je zemlja od oko 17 milijuna ljudi, na tri milijuna četvornih kilometara površine, ranije sovjetska republika u SSSR-u, a i danas s istim »demokratski« izabranim vladarom Nursultanom A. Nazarbayevim na čelu. Taj nekadašnji partijski sekretar tvornice ponudio je nedavno »genijalno« rješenje problema predsjedniku Rusije Vladimiru Putinu, kojem dogodio »silazi« mandat, da se Rusija i Kazahstan ujedine, donesu novi ustav, po kojemu će Putin biti predsjednik nove tvorevine, a Nazarbayev dopredsjednik! Putin je ovaj prijedlog za sada odbio. Ali je zato Nazarbayev od dosade doslovce propjevao i napisao stihove i komponirao glazbu za dodatak postojećoj himni, te joj promijenio i naziv pa se sada zove »originalno«, »Moj Kazahstan«. Da je njegov, njegov je, istinabog! Usput je napisao još dvije »originalne« pjesme – »Moja država« i »Moja zemlja« – a i u to nema sumnje! Eto, tako je azijska »demokracija« (91 posto glasa u džepu), zemlja vrlo bogata »crnim zlatom« – naftom, što pokreće danas svijet, započela novi sedmogodišnji mandat. Kad može Francuska birati predsjednika na sedam godina, što ne bi mogao i on. A u Kazahstan će nadalje slijetati ruski i drugi kozmonauti, ovi drugi ako plate 20 milijuna do-

lara USA, mirno se spuštati na nepregledne stepe te ogromne ravne zemlje. A pjesmice predsjednika će već naučiti u svemiru. Nisu »teške« a i od srca su pisane. A moguće je i Stipe Mesić na inauguraciji Nazarbayeva naučio koju...

Lani izabrani direktor Muzeja grada Novog Sada ozbiljno je lupozorio lopove (dva) koji su u pol bijela dana, pokraj osoblja, odnijeli mirno po jednu sliku Rembrandta i Roubensa (ulje na drvetu) XVI. stoljeće i jednu nekog P. F. Mola kao i jednu neznatnog autora – ulje na platnu, da »odmah vrte slike jer su opće poznate (?) i nigdje ih u svijetu ne mogu prodati« (ne kaže hoće li biti zato abolirani ili nagrađeni)! Ne znam je li ovaj povjesničar opće i nacionalne povijesti ikad čuo za privatne zbirke ekscentrička, tajnih kolekcionara i sličnih koji naručuju krađe i da su prošle

godine u Norveškoj iz muzeja ukradene dvije Munkove slike s imenom »vrisak« za koje stvarno cijeli svijet zna kako izgledaju, pa od hvatanja lopova još ništa. A tri-četiri državne granice drugih država su na pola sata vožnje od Novog Sada. Da stvar bude ljepša, gradonačelnica Novog Sada, »njihova Maja«, (svaka aluzija na umjetničke slike je zabranjena) »diskretno« je rekla na RT NS da su iste slike već jednom krađene, ali da su lopovi otkriveni i slike vraćene, a da je baš ovih dana trebalo osigurati novac za osiguravanje ovih slika. Šio mi ga Đura...

Znate li što je teorija relativiteta u politici? ZE, pa evo: BK=DS+VZ2 (D. Simić i V. Zagrađanin)! Karić senior je mogao »pokupiti« državnog novca koliko želi putem MOBTELA razno-raznim stručnim »mučkama« malo bolje nego Del Boy iz one serije, znate (priča se o 700 milijuna eura), ali kad je posegnuo za vlašću i izjavio javno da će se kandidirati za predsjednika Vlade Srbije, e tu je pao, jer to odlučuje netko drugi a ne narod sam. MOBTEL mu je uzela država za kaznu, ali u zatvor neće ići. Ali neće biti ni predsjednik Vlade Srbije jer za to nije dovoljno ni 13 vila na Dedinju, ni sav novac od Kajmanskih otoka do Vladivostoka. Tu odluku donose neke poznate

kratice velikim slovima poznatih svima javno-tajnih udruga i državnih organizacija. A ovaj »smotani« viceguverner Narodne banke Srbije Simić i njegov »sadrug« Zagrađanin, za sto tisuća eura danih »čika-Miti« odoše u pritvor na 30 dana, pa poslije imaju šanse za okolo pet godina »ćorke«! Sve zato što su dirnuli u »svetu kravu« NBS, jer tamo se sve pošteno radi s odlukom osam ljudi o svemu i svačemu, tako tvrdi guverner Jelašić i kvit! Za taj novac inače jedan odličan kirurg mjesec dana operira, tako kažu nesretnici koji su morali »pod nož«. Ali, jedno je privatna priča, a drugo, hej, Narodna banka Srbije! Što se tiče Karića Bogoljuba, ima jedna latinska o Jupiteru i jednoj domaćoj životinji.

Filmovi Rajka Ljubiča prikazani u Somboru

U Velikoj dvorani Hrvatskog doma u Somboru, u petak 13. siječnja održana je promocija dokumentarnog filma »100 godina Karmela u bačkoj ravnici« redatelja *Rajka Ljubiča*. Film bi-

leži kronologiju jubilarne godine djelovanja Karmelićana u Somboru, stoljetnice koja je otpočela na Karmelsku Gospu 2004. godine. Prikazane su svečane svete mise, koncerti, duhovne tribine, kao i završna svečanost na Karmelsku Gospu 2005. godine.

Iste večeri prikazan je i film »Božić na salašu« redatelja *Rajka Ljubiča* i koautora *Alojzija Stantića* i *Grge Piukovića*. O filmovima, ideji nastanka, realizaciji, značaju čuvanja tradicije i kulture, govorili su sami autori.

Z. Č.

»Prelo bez granica« u Bikiću

Tradicionalno »Prelo bez granica« u Bikiću u Republici Mađarskoj, održat će se u subotu 21. siječnja, s početkom u 19 sati. Organizatori prela su »Bunjevačka čitaonica« iz Baje i »Hrvatska manjinska samouprava« iz Bikića. Polazak je u 16 sati ispred Katedrale Svete Terezije Avilske, a za sve ostale informacije zainteresirani se mogu obratiti na telefon 558-005 ili osobno u prostorijama Hrvatske bunjevačko-šokačke stranke, u Zagrebačkoj ulici broj 1, od 9 do 15 sati.

Predstavljanje umjetničkih radova vraćenih iz Hrvatske

U Galeriji beogradskog SKC-a, od 16. do 31. siječnja javnost može pogledati radove umjetnika s područja SiCG, koji su u razdoblju između 1984. i 1993. bili deponirani u skladištu riječkog Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, te zadržani sve do kraja listopada 2005., kada su vraćeni, a vlasništvo su samih autora i drugih pravnih ili fizičkih osoba – građana Srbije i Crne Gore. Radovi će, u ovom razdoblju, biti obrađeni po muzeološkim standardima, a zatim i izloženi u novosadskom Muzeju savremene (likovne) umetnosti, pod radnim nazivom »When I Was Young«, te potom vraćeni vlasnicima.

Dvobroj časopisa »Klasje naših ravni«

U novoj svesci ovog časopisa za književnost, umjetnost i znanost, u dvobroju 7-8. za 2005., dr. *Jasna Melvinger* i prof. *Jasna Ivančić* objavile su, svaka po studiju, o malo poznatim stihovima iz zbirke »Glasinke srčanice« srijemsko-hrvatskog pjesnika *Ilije Okrugića Srijemca*. *Milivoj Prčić* objavljuje pripovijetku »Gosti u Augsburgu«, *Petko Vojnić Purčar* suvremenu komediju u dva čina »Biznis je biznis«, a možete pročitati i ulomak iz romana pod naslovom »Zadnje poglavlje« *Stanislava Prepreka*. Dr. *Janja Prodan* piše o tome »Tko su bili hrvatski prevoditelji Petőfijevih stihova? (1860. -1920.)«, *Đuro Franković* obradio je dio prepiske između *Gustava Krkleca* i *Zoltána Csuke*. U rubrici poezija objavljen je izbor stihova *Roberta G. Tillyja*: »Kontinuirana, doživotna gadost«, a u dvama kritikama dr. *Jasne Melvinger* i dr. *Gábora Vajde*, prikazana je nova knjiga

klasje 7-8. 2005. naših ravni

ČASOPIS ZA KNJIŽEVNOST, UMJETNOST I ZNANOST ISSN 1451-2521 SUBOTICA

Zvonka Sarića »Neonski zavrtanj« (Hrvatska čitaonica, Subotica 2004.). Tiskan je, također, prikaz petog, proširenog izdanja poeme »Avaške godine« *Milovana Mikovića* što ga je napisao *Zvonko Sarić*, a prof. *Đuro Vidmarović* piše o tome kolika je tuga za rodnim Srijemom u zbirci pjesama *Ljubice Kolarić Dumiću* knjizi »Obasjana suncem«. U likovnoj rubrici časopisa objavljen je »Kratki isječak iz moje biografije« dr. *Vinka Perčića* i tekst dr. *Vinka Zlamalika* »Kolekcionarstvo kao sudbina«, te izbor od dvadesetak slika iz zbirke *Vinka Perčića*.

Izložba zagrebačkog strip autora u Beogradu

Izložba strip autora *Igora Hofbauera*, jednog do autora web projekta Komikaze (www.jedinstvo.hr/komikaze), koji je poznat i po ilustracijama za neke od najpopularnijih zagrebačkih klubova, kao što su Močvara i Kset, otvorena je u srijedu, 18. siječnja, u beogradskom kafe-klubu »Kocka«.

Izložba slikara Kristijana Sekulića u Petrovaradinu

Izraz čovjekovog otuđenja od prirode

Svoja razmišljanja o odnosu prirode, čovjeka i umjetnosti Sekulić je osebnim slikarskim tehnikama, prepoznatljivim i na prvi pogled, pretočio u umjetnička djela prezentirana u tri zasebne tematske cjeline nastale istodobno, tijekom prošle godine

U četvrtak 5. siječnja u prostorijama crkve Sv. Jurja u Petrovaradinu otvorena je 13. samostalna izložba slika vojvođanskog slikara Kristijana Sekulića pod pokroviteljstvom HKPD »Jelačić«.

Svoja razmišljanja o odnosu prirode, čovjeka i umjetnosti Sekulić je osebnim slikarskim tehnikama, prepoznatljivim i na prvi pogled, pretočio u umjetnička djela prezentirana u tri zasebne tematske cjeline nastale istodobno, tijekom prošle godine.

tici Geza Verebeš, a osvrćući se suštinski na tematiku djela i prilaz umjetničkim vrijednostima u današnje vrijeme.

Na pitanje – postoji li nada da se očuva ljepota klasične umjetnosti u vremenu koje je obilježeno brzim tehnološkim napretkom, udaljavanjem čovjeka od prirode i sebe, a približavanjem potrošačkom i materijalističkom duhu, što sve manje mjesta ostavlja lijepoj klasičnoj umjetnosti – profesor Verebeš nalazi pozitivan odgovor u djelima slikara Kristijana Sekulića, za ko-

Životopis

Kristijan Sekulić, vojvođanski slikar, rođen je 1969. godine u Novom Sadu, gdje je 1988. godine i završio Srednju umjetničku školu »Bogdan Šuput«, smjer dizajn grafike. Od 1993. do 1999. godine živio je i radio u Petrovaradinu, Novom Sadu, Pragu, Beču, Cetinju i Göttingenu. Radio je kao instruktor crtanja i slikanja u American International School Hillside u Pragu, bio asistent scenografije na TVNS. Sudjelovao je u više različitih slikarskih kolonija i simpozija, kako domaćih tako i međunarodnih. Tijekom 2002. godine Sekulić je priredio šest samostalnih izložbi, kao i u periodu od srpnja 2002. do veljače 2004. godine, kada je imao i dvije skupne izložbe. Sekulićeve slike krase mnoge privatne kolekcije u zemlji i inozemstvu. Umjetnik je član HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina.

Posjetitelji prilikom otvorenja izložbe

OSEBUJNI STILSKI IZRAZ: »Može se reći da u današnje vrijeme poznavanje zadata i tehnika postaje sporedno i nepotrebno, a pronaći osobni i originalni stilski izraz je vrlo teško. Mislim da je Kristijan Sekulić na pravom stvaralačkom putu s velikim izgledom za uspjeh. Širokom rasponu između klasičnog i suvremenog, gdje nastaju maštovita i kreativna djela, Sekulić pristupa s rijetko viđenim suvremenim rješenjima, kao što je to slučaj u njegovom opusu, Katedrala«, kazao je, otvarajući izložbu, profesor likovne umjetnosti u Subo-

jeg kaže da je postavio »kamen«, kao i mnogi drugi veliki umjetnici prije njega.

»Koliko je danas zastupljena klasična umjetnost moglo bi se govoriti na široko, a koja odlazi u sferu neobjašnjivog, totalno apstraktnog, gdje se, po mom mišljenju, prave kreativne vrijednosti umjetnosti u velikoj mjeri gube, a kod Sekulića to nije slučaj. Nisam htio dublje ulaziti u problematiku njegovih djela, ali sam mu još u vrijeme nastajanja slika predložio da nađe 'zlatnu sredinu' u radu, u kojoj će istinski pronaći sebe. U opusu 'Katedrala' može se

vidjeti taj originalan pristup umjetnika, koji bi mogao primijeniti i u svim svojim ostalim radovima«, istaknuo je Verebeš.

ODLAZAK U PRIRODU: Sekulić, kako kaže, voli otići u prirodu, u nekakav krajolik koji ga opušta, gdje se odmora od svakodnevnih vreve i burnog života suvremenog društva. »Mi živimo u vremenu gdje su aktualne teme vraćanje prirodi, zdravom načinu života, očuvanju ekološke slike zemlje itd., a s druge strane, nazočan je jak tehnološki razvoj suvremene tehnologije. Ljudi sve više trče za novcem, za ostvarenjem vlastitih sitnih ambicija, bivaju sve više usamljeni i nesretni, a takvi su jer su se otrgli od prirode«, objasnio je Sekulić, obrazlažući probleme na koje svojim stvaralaštvom želi ukazati.

Izložena djela umjetnika su s jedne strane odgovor na pitanje ljudske otuđenosti od sebe samog, od prirode, te čovjekove trke za vremenom kojeg ne može sustići, a s druge strane, nastale slike, kako kaže umjetnik, predstavljaju odgovor na riječi koje se mogu čuti na raznim mjestima: da je umjetnost došla do svojeg kraja, da je

rekla sve što je imala reći te da je u njoj sve već završeno. Sigurnim slikarskim potezima četkice viđenim na ciklusu slika vojvođanskog pejzaža, koji je već viđen, ipak se mora reći, a bez pretenzije neuvažavanja, da umjetnik ne dijeli mišljenje s njima, kao i s onima koji smatraju da je prikazivanje krajolika prevaziđeno, koji gotovo ni-podaštavaju tu temu. On to objašnjava sljedećim riječima: »Smatram da nisu u pravu. Mislim da oni koji zastupaju takav stav žive u jednom vještačkom okolišu, neprirodnom okružju za čovjeka, da imaju vještačku inteligenciju. Na ulici jednostavno po ljudima možete vidjeti – tko živi u zdravoj sredini, a tko u bolesnom okruženju. Ja to smatram bolešću.«

»**ZLATNA SREDINA**«: Osebnost i originalnost umjetnikova odiše u ciklusu »Katedrale«, gdje je, i po riječima profesora Verebeša, umjetnik našao »zlatnu sredinu«, na karakterističan način spojivši klasični umjetnički izraz sa suvremenim vrijednostima umjetnosti. Jedinstvenost pristupa temi i djelu izdvaja taj ciklus od ostalih i pokazuju umjetnikovu spemnost i sposobnost razvoja i napredovanja. Umjetnikova razmišljanja o odnosu prirode, čovjeka i umjetnika odnosno položaju klasičnih i suvremenih vrijednosti umjetnosti danas, izražajnom, jednostavnom i viševjekovnom simbolikom kamena, jasno su prikazana u spomenutom opusu. Jer kako kaže Sekulić, »Čovjek je otuđen od svojeg vlastitog staništa, prirode, u kojeg ga je dragi Bog namjestio. Adama je smjestio u Edenski vrt, znači u prirodno okruženje, nije ga smjestio u nekakav stan ili kocku, u urbani

Motivi prirode, u kojoj se umjetnik odmara od svakodnevnice

ambijent. Katedrala je od kamena, a kamen je u učenju svih drevnih religija i civilizacija uvijek označavao snagu, postojanost, dugovječnost.... Svi najveći oltari, žrtvenici, stećci, napravljeni su od kamena... Svi su se kraljevi, u bilo kojem periodu povijesti, a bilo da je riječ o kraljevima, baronima, cesarima, uvijek trudili da od kamena izrade, bilo piramidu, grobnicu, hram, stećak...«. »Od pamtivijeka čovjek traži način da se približi Bogu«, kaže Sekulić i nastavlja, »čovjek ima potrebu dati dublji trag postojanja Boga na zemlji, a to se izražavalo putem kamena«. Simbolizam kamena, po mišljenju umjetnika, čovjeka

prati od prvih dana života ovdje, podsjećajući publiku da su prvi crteži upravo nastali u kamenu, da su krenuli iz špilja i iz njih kasnije izišli. Sekulić čvrsto brani stav da to nije prevaziđeno i obesmisleno, kako smatraju neki danas.

TREĆA CJELINA: Treća cjelina slikarstva stvaralaštva predstavljena je u četiri apstraktna djela koja, kako smatra sam umjetnik, tjeraju čovjeka da pogled uputi u daljinu, prema planini, prema dragome Bogu, koji, po vjerovanju starih naroda, prebiva na vrhovima planina. »Čovjek se ne treba uvijek zadovoljavati stvarima iz daljine, već ponekad mora zaroniti u samoga sebe, pogledati tle majke zemlje po kojem hodi i obratiti pažnju i na neki detalj«, kaže Sekulić i dodaje kako je čovjek u kozmosu jedna čestica, tek jedan detalj. »One su proizvod razmišljanja i potiču na razmišljanje«, poručuje umjetnik na kraju razgovora za »Hrvatsku riječ«.

Izloženim djelima podijeljenim u tri opusa umjetnik kao da zaokružuje cjelinu od klasičnih vrijednosti predstavljenih u motivima vojvođanskih krajolika, preko spoja sa suvremenim umjetničkim izrazom u ciklusu »Katedrale«, do trećeg, suvremenog apstraktnog prikaza čovjekovog postojanja u kozmosu, kojim otvara brojna pitanja za promišljanje.

Ova izložba predstavlja nastavak prakse HKPD »Jelačić« da organizira i podržava izložbe naših slikara, kako nas je obavijestio Petar Barbek, predsjednik Društva.

Sekulićevi radovi predstavljaju spoj klasičnog i suvremenog slikarskog izraza

Dragana Popov

Sven Hassel – »Kažnjenička bojna«, Zagrebačka naklada 2005.

Pasji život članova Kažnjeničke bojne

Uhićeni dezertteri te drugi prekršitelji regula vojske Trećega Reicha činili su Kažnjeničku bojnu, zapravo 27. (»kažnjenički«) oklopni puk, koji je ratovao na najgorim europskim bojištima * Ratni kaos autor je opisao s mnogo detalja, navodeći u njima sve strahote koje rat po pojedinca ima, bez obzira na kojoj se strani nalazio

Piše: Zdenko Samaržija

Sven Hassel je znak za kvalitetu. Njegovi romani odgojili su nekoliko generacija hrvatske čitateljske publike, a u umalo svih književnika koji su se dotakli Domovinskoga rata zamjetan je veći ili manji Hasselov utjecaj, što je, bez ikakvih ironičnih prizvuka, odlično. Hassel je, iskusniji čitatelji to dobro znaju, iskustvo pakao Drugoga svjetskog rata na pogrešnoj strani.

Premda Danac te siromah po orijentaciji, koji se u rodnoj zemlji jedva opismenio i djetinjstvo proveo radeći na teretnim brodovima, njemačko je državljanstvo uzeo za vrijeme Velike gospodarske krize. Unovačen je 1937. godine, a u ratu je bio od prvog do zadnjeg dana. Sedam je puta ranjen – prvi puta u jesen 1939. u Poljskoj, sedmi u proljeće 1945. u Berlinu.

POKUŠAJ DEZERTIRANJA: Nakon ranjavanja u Poljskoj, koju je napadao u konjaničkom puku, i oporavka, prekomandiran je u tenkovski puk iz kojeg je pokušao dezertirati. Uhićeni dezertteri te drugi prekršitelji regula vojske Trećega Reicha činili su Kažnjeničku bojnu, zapravo 27. (»kažnjenički«) oklopni puk, koji je ratovao na najgorim europskim bojištima (prolegomni roman »Legija prokletih« Hassel je napisao u sovjetskom zarobljeništvu). U Sovjetskom Savezu borio se kod Smolenska i pod Moskvom, a sudjelovao je i u bitki kod Kurska, najvećem srazu oklopnih vozila. Kažnjenički je puk pokušao zaustaviti prodor angloameričkih snaga kod Monte Cassina u Italiji (o besmislenoj Hitlerovoj naredbi da se brani svaki položaj do zadnjega borca te da se

svaki izgubljeni položaj mora vratiti, pisao je u romanu »Monte Cassino«), a kasnije je prebačen u pakao ratišta u Francuskoj (o tome je pisao u romanu »Razorite Pariz«). U jesen 1944. pripadnici Kažnjeničkog puka krvavo su ugušili Varšavski ustanak (time se Hassel bavio u romanu »Carstvo pakla«), a jedinica je rat završila predajom sovjetskim snagama u Berlinu – kada je počela drugačija borba za opstanak u pasjim uvjetima kazamata.

POVRATAK IZ ZAROBLJENIŠTVA: U Kažnjeničkoj bojni služilo je tijekom rata približno 20.000 vojnika i časnika. Krajem 1945. iz sovjetskog zarobljenništva vratilo se sedmero. Jedan od te sedmorice odmah je završio u ludnici, dvojica su umrla od sušice, a ostali (među njima Hassel) bili teško narušenog zdravlja. Hassel je nakon rata, nekoliko godina radio u administraciji kopenhagenske luke,

I sam bio članom Kažnjeničke bojne : autor knjige Sven Hassel

a od 1956. postao profesionalni pisac. U svojim romanima opisuje sudbinu vojnika 27. (»kažnjeničkog«) oklopnog puka, vojnika koji su za nacističke bile potrošna roba i koje su slali na najgore moguće položaje i u najžešće okršaje. Sam Hassel piše kako su se vrhovi njemačke vojske prema njima odnosili kao prema životinjama, pa su oni naučili živjeti poput divljih zvijeri. Borili su se i protiv neprijatelja i jedni protiv drugih – umirali su na krvav i okrutan način. Hasselovi su romani prevedeni na četrdesetak jezika, i nalaze se na vrhovima ljestvica čitanosti u pedesetak zemalja. Najprodavaniji je autor romana koji se bave problemima Drugoga svjetskog rata. Ratni kaos opisao je s mnogo detalja navodeći u tim crticama sve strahote koje rat ima po pojedinca, bez obzira na kojoj se strani nalazio. Najteže je u ratu, navodi Hassel, ostati čovjekom.

U 2005. godini u Hrvatskoj su, osim romana »Kažnjenička bojna«, objavljena još dva Hasselova naslova – »Ratni drugovi« i »Krvavi put smrti«. Romane je prevela Rebeka Thot, a izdala ih Zagrebačka naklada. Njegovi romani su savršeni. Tko voli uzbuđenja i tko je fasciniran Drugim svjetskim ratom došao je na svoje. ■

Predavanja i radionice na Dječjem odjelu Gradske knjižnice u Subotici

Dopunski poticaj za dječju kreativnost

U programima svakodnevno sudjelovalo u prosjeku oko 50-60-ero djece * Program se planira nastaviti kroz niz sličnih okupljanja svake subote, najavila ravnateljica Gradske knjižnice

Za učenike nižih razreda osnovnih škola su u periodu od 9. do 13. siječnja na Dječjem odjelu Gradske knjižnice u Subotici organizirana razna predavanja i radionice. U ulozi voditelja programa našli su se subotički umjetnici, te kulturni i prosvjetni djelatnici. Školarcima je tim povodom omogućeno da prisustvuju predavanju pod nazivom »Znaš li da boje mogu biti čarobne?«, da upoznaju stare i rijetke instrumente, stvaraju maske za karneval, saznaju o različitim ptičjim vrstama, slušaju o bajkama...

Kako je istaknula ravnateljica Gradske knjižnice *Valeria Agoston Pribilla* ovo je bilo prvi puta da se u ovoj ustanovi organizira ovakav program, koji se, prema njezinim riječima, planira nastaviti kroz niz sličnih okupljanja svake subote na Dječjem odjelu. »To bi trebalo biti drugačije od onoga u školi, neka vrsta dopune i razonode, jer smatramo da je djecu neophodno usmjeravati u njihovim afinitetima i sklonostima k različitim granama umjetnosti. Mislim da imamo dobre uvjete za rad u

tom obliku«, objasnila je ravnateljica, najavljujući da bi prva subota u mjesecu trebala biti rezervirana za likovnu umjetnost, druga za književnost, treća za glazbu, četvrta za znanost.

Program bi ubuduće trebao biti namijenjen i učenicima viših razreda osnovne škole kao i srednjoškolcima.

»Djeca su sklona sjedenju ispred televizora, dok im se u knjižnici pruža mogućnost da iskažu svoju kreativnost, najveće blago koje jedno dijete i jedan čovjek mogu posjedovati«, rekla je Agoston Pribilla, dodajući kako je zadovoljna posjećenošću, jer je u programima svakodnevno sudjelovalo u prosjeku oko 50-60-ero djece.

Ravnateljica Gradske knjižnice Valeria Agoston Pribilla i likovni pedagog György Boros na jednoj od radionica

Poziv roditeljima na suradnju uputila je knjižničarka Katarina Čeliković: »Roditelji trebaju voditi više brige oko programiranja slobodnog vremena svoje djece. Mislim da im je mnogo korisnije doći ovdje, tako da naš poziv ostaje otvoren i za ubuduće«.

D. B. P.

O bajkama i na hrvatskom

Posljednji dan programa, 13. siječanj, je za temu imao bajke. Jedno od predavanja, praćeno radionicom, održano je na hrvatskom jeziku i bilo posvećeno *Balintu Vujkovu*. S općim karakteristikama bajke djecu je upoznala Katarina Čeliković, dok im je filmski stvaralac *Rajko Ljubić* predstavio svoj rad na slikovnici i multimedijalnom CD-u »Ždribac zlatne grive«, objavljenim u nakladi Hrvatske čitaonice. Radionicu na temu bajki učenici su završili sa zadaćom da od baka i djedova saznaju poneku staru pripovijetku, zabilježe je i tako sačuvaju od zaborava. Upravo onako kako je to i Vujkov činio. Primjere bajki iz kulturne baštine bunjevačkih Hrvata – »Vilovsko kolo« i »Kraljevska batina« – ovom prigodom najmlađima je pročitao *Bela Francišковиć*.

»Razgovor« u organizaciji Pučke kasine 1878.

Podsjećanje na rad svećenika Paje Kujundžića

Tema ovogodišnjeg »Razgovora« bila je školstvo na materinjem jeziku hrvatske zajednice u Subotici i Bačkoj * Na skupu govoreno o životu i radu svećenika Paje Kujundžića (1859. -1915.), koji se u svome djelovanju bavio istim pitanjem

Tradicionalni skup pod nazivom »Razgovor« održao se u ponedjeljak 16. siječnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici, a u organizaciji Pučke kasine 1878. Skupu su, među ostalima, nazočili generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*, predsjednik HAD-a *Dužo Runje*, te predstavnici Crkve – vlč. *Bela Stantić* i vlč. *Marko Forgić*.

Tema ovogodišnjeg »Razgovora« bila je školstvo na materinjem jeziku unutar hrvatske zajednice u Subotici i Bačkoj. U tom kontekstu skup je bio posvećen životu i radu svećenika *Paje Kujundžića* (1859. -1915.), koji se u svome djelovanju bavio istim pitanjem.

POVIJESTNI OKVIRI: Program je otpočeo izlaganjem povjesničara *Géze Vassa*, direktora Međuopćinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, koji je okupljenima pokušao približiti političke prilike vezane za život bunjevačkih Hrvata u Subotici u periodu od početka 19. stoljeća do 1902. godine.

Potom je o značaju kulturne djelatnosti *Paje Kujundžića* govorio vlč. dr. *Marinko Stantić*. On je, među ostalim, predstavio Kujundžićevu borbu za uvođenje hrvatskog jezika u škole, te pojedinosti vezane za realiziranje ovoga projekta, ističući pri tom kako je ovo pitanje, u ono vrijeme, a tako i danas, zadavalo ozbiljne probleme bunjevačkim Hrvatima.

Podsjećajući na kulturne doprinose *Paje Kujundžića*, *Stantić* je naveo i svećenikov angažman za osnivanje društva »Kolo mladeži«, (koje je 1896. godine otpočelo svoj rad s ciljem njegovanja bunjevačkih pjesama i plesova, i organiziralo manifestaciju mladeži »Veliko kolo«), pokretanje i uređivanje pučkog kalendara te djelovanje unutar Pučke kasine, u kojoj je kao član uprave širio svoje ideje i davao savjete.

Josip Ivanković, Géza Vass, Marinko Stantić i Lazar Ivan Krmpotić

ŽIVOTNA PREOKUPACIJA: O zalaganju *Paje Kujundžića* za uvođenje materinjeg narodnog jezika u školstvo u Subotici i Bačkoj, govorio je i *mr. Lazar Ivan Krmpotić*. Pokretanje pučkog kalendara i lista »Neven« s drugim učenicima biskupa *Ivana Antunovića*, *Paju Kujundžića* je, prema Krmpotićevim riječima, logično dovelo do onoga što će postati njegova životna preokupacija – pitanja jezika i školovanja na materinjem jeziku – koje, iako su onovremeni zakoni pružali takve mogućnosti, nije uspio realizirati. »Kao profesor vjeron-

uka u subotičkoj gimnaziji, a osobito kao vijećnik subotičkog gradskog Senata borio se je svim silama kod lokalne samouprave, ali u tome nije imao uspjeha, usprkos činjenici, da je u Gradskom senatu bunjevački živalj činio većinu«, pojasnio je Krmpotić.

Govoreći o aktualnoj situaciji, Krmpotić je naglasio i potrebu osiguravanja materijalnih temelja za srednjoškolski centar Hrvata u Subotici i šire, poput onih kakve hrvatska zajednica ima u Bosni i

Hercegovini ili Mađarskoj. Glede toga on je podsjetio i na sudbinu zadužbine biskupa *Lajče Budanovića* u Subotici, koju čini pet velikih zgrada i 107 jutara zemlje.

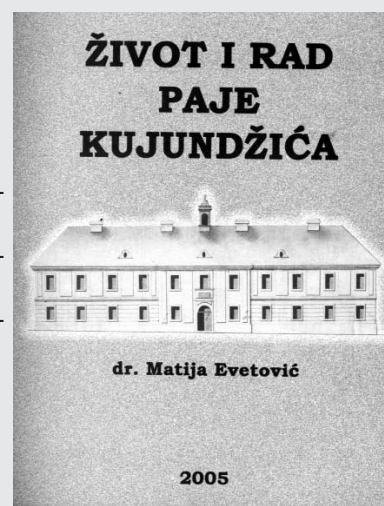
Nakon izlaganja, uslijedilo je razmatranje aktualnih pitanja školstva na hrvatskom jeziku, u kome su mogli sudjelovati svi gosti.

U umjetničkom dijelu programa je nastupio Katedralni zbor »Albe Vidaković« pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić*.

D. B. P.

Studija objavljivana u novinama

Unakladi Pučke kasine 1878. objavljena je knjiga pod nazivom »Život i rad *Paje Kujundžića*«. Kako se navodi u pogovoru koji potpisuje *mr. Lazar Ivan Krmpotić*, knjiga predstavlja studiju *dr. Matije Evetovića*, pretiskanu iz »Subotičkih novina«, u kojima je u trideset nastavaka objavljivana u razdoblju od 6. rujna 1940. do 4. travnja 1941. godine. Knjiga se po cijeni od 200 dinara može kupiti kod tajnika Pučke kasine 1878. (telefoni: 546-415 i 064/4009840)

Stota obljetnica od rođenja Bogoslava Štimeca (1905.-1986.)

Veliko vam hvala gospodine Štimec

Njegov rad u prosvjeti, kulturnim i društvenim organizacijama bio je poznat ne samo u Slankamenu već i u okolnim mjestima. Kao čovjek od ugleda bio je veliki gospodin, kako smo ga i oslovljavali s »gospodin Štimec«

Piše: Franjo Bistricki

Prije 100 godina u Hercegovini rodio se jedan dječak koji nije možda ni pomišljao da će, kada završi školovanje, svoju karijeru i život započeti i završiti u ravnom Srijemu, odnosno u Novom Slankamenu.

Bogoslav Štimec rođen je 20. ožujka 1905. godine u Planu kod Bileće u Hercegovini. Učiteljsku školu – preparandiju završio je 1926. u Petrinji. Kao svršeni učitelj 1927. godine dolazi u Novi Slankamen i ostaje vjeran ovom mjestu sve do svoje smrti.

Iako nije bio rođeni Srijemac, ubrzo se uklopio u sve običaje sredine, u koju je došao učiti pismenosti svu djecu, bez obzira na narodnost i vjeroispovijest. U Novom Slankamenu upoznaje učiteljicu Ružicu Pervan i poslije nekoliko godina stupaju u brak te ostaju zajedno sve do zajedničke smrti. Kada obilježavamo 100-tu obljetnicu od rođenja gospodina Bogoslava, kako smo ga svi u Slankamenu oslovljavali, također možemo spomenuti i da je ovo istodobno bila godina 105-te obljetnice rođenja njegove vjerne pratilje u životu i radu – supruge gospođe Ružice.

UZOR SVIH GENERACIJA: Kao učitelj i pedagog bio je uzor svih generacija koje je učio i kao takvog, 1932. godine ga postavljaju za zamjenika upravitelja škole. Naredne 1933. biva postavljen na mjesto upravitelja škole, dužnost koju će (s manjim prekidima) obnašati sve do 1954. godine. Godine 1946. bio je inicijator da se četverorazredna škola u Novom Slankamenu produži za još četiri godine te da bude tzv. »mala matura«. S još nekoliko učitelja to mu uspijeva i školovanje se produžuje po prvom nazivu kao »sedmoljetka«, u skladu s onovremenim ruskim sustavom obrazovanja. Od osnivanja 1946. škola mijenja naziv u »Državna progimnazija«. Zatim postaje »Progimnazija« da bi 1949. po završetku školovanja prve generacije dobila ime »Nepotpuna gimnazija« – Novi Slankamen. Poslije nekoliko godina škola dobiva ime OŠ »Vladimir Nazor« – Novi Slankamen. Ovo ime je imala sve do 1992. godine, kada mijenja naziv u »Dr. Đorđe Natošević«.

DJELOVANJE U UDRUGAMA KULTURE: Pokraj učiteljevanja Štimec se prije Drugog svjetskog rata uključuje u rad »Sokolskog društva«. U Slankamenu je postojala i »Hrvatska čitaonica« u kojoj

on, poslije smrti osnivača *Julija Haulika*, preuzima obveze rada u čitaonici i postaje njezin tajnik (1928.-1933.) Povodom 50-te obljetnice KUD »Stjepan Radić« (s dvije godine zakašnjenja), 1954. godine Štimec organizira prenošenje mošti učitelja Julija Haulika sa starog novoslankamenačkog groblja, na novo tj. sadašnje groblje, gdje mu je podignut i spomenik. Štimec je bio orguljaš i zborovođa u župnoj crkvi sv. Mihovila Arkandela i tu dužnost obnašao sve

odbora za izradu monografije Novog Slankamena a povodom natjecanja u poljoprivrednoj emisiji »Znanje-imanje«.

ČOVJEK OD UGLEDA: Njegov rad u prosvjeti, kulturnim i društvenim organizacijama bio je poznat ne samo u Slankamenu već i u okolnim mjestima. Kao čovjek od ugleda bio je veliki gospodin, kako smo ga i oslovljavali s – »gospodin Štimec«. Poslije Drugog svjetskog rata bilo je zabranjeno oslovljavati nekoga s »gospodine«,

Fotografija vijećnika s tajnikom Bogoslavom Štimecom (drugi red odozdo u sredini) snimljena prigodom 75-te obljetnice HKPD »Stjepan Radić« iz Slankamena

do odluke vlasti poslije II. svjetskog rata da se prosvjetni radnici ne smiju baviti religijom.

Osim promjene imena, odnosno sjedinjavanja »Hrvatske čitaonice« i »Hrvatskog seljačkog doma« u Kulturno-prosvjetno društvo »Stjepan Radić«, Štimec postaje njihov tajnik, a od 1946. godine i doživotnim tajnikom spomenutog Društva. U KPD »Stjepan Radić« bio je organizator i dirigent tamburaške sekcije, redatelj dramske sekcije, vođa i dirigent pjevačkog zbora.

Pored prosvjetnog i kulturno-umjetničkog rada bavi se i društveno korisnim poslovima: bio je predsjednik-komandir Dobrovoljnog vatrogasnog društva, te radio u organizaciji Crvenog križa i mirovnog vijeću.

Godine 1978. bio je član redakcijskog

što je trebalo zamijeniti s »druže«. Bez obzira na upozorenja on je ostao naš »gospodin Bogoslav Štimec« sve dok je bio živ. Kada je 1986. godine došlo do prometnog udesa u kome su on i njegova supruga Ružica izgubili živote, za Slankamen je to bio veliki gubitak i tuga.

Prije sahrane u obitelj Štimec došao je predstavnik Pravoslavne crkve i zamolio da prilikom pogreba zvone i pravoslavna zvona, jer kako je rekao: »Oni su učili pismenosti i srpsku djecu, pa je red da i naša zvona zvone.« Sahrana je obavljena po slankamenačkom običaju i s velikim dostojanstvom kako su oni i zaslužili.

Zvuk zvona sa zvonika Katoličke i Pravoslavne crkve spajao se u jedan, koji je prenosio samo jednu rečenicu i to: »Veliko vam hvala gospodine Bogoslave i gospođu Ružice«.

U Crikvenici završila »Zimska škola hrvatskoga folklora«

Škola koja čuva tradiciju

Školu su ove godine pohađali voditelji hrvatskih folklornih i tamburaških skupina, njih čak stotinu i dvoje, pristiglih iz Argentine, Australije, SAD, Kanade, Švedske, Njemačke, Austrije, Slovačke, Mađarske, SiCG, Bosne i Hercegovine te cijele Hrvatske

Završena je Zimska škola hrvatskoga folklora koja se održavala u Crikvenici od 3. do 14. siječnja. Bio je to prvi ovogodišnji program u nizu projekata Hrvatske matice iseljenika predviđenih u 2006. godini.

Ovogodišnju Zimsku školu folklora pohađali su voditelji hrvatskih folklornih i tamburaških skupina, njih čak stotinu i dvoje, pristiglih iz Argentine, Australije, SAD, Kanade, Švedske, Njemačke, Austrije, Slovačke, Mađarske, SiCG, Bosne i Hercegovine te cijele Hrvatske. Škola je bila podijeljena u tri grupe, ovisno o interesima polaznika – plesači, svirači tambura i svirači tradicijskih glazbala. Najveća je bila skupina plesača, ali je posebno zanimanje ove godine pokazano i za sviranjem hrvatskih tradicijskih glazbala.

Voditelj Škole folklora prof. *Andrija Ivančan* okupio je ponovno sjajan tim stručnjaka. Uz maestra *Sinišu Leopolda* tamburaši slušali su i predavanja prof. *Željka Bradića*, a asistirao im je *Dražen Šoić*. Plesačima su uz *Andriju Ivančana* predavali i dr. *Goran Oreb*, prof. *Vidoslav Bagur*, prof. *Kristina Benko*, prof. *Josip Forjan*, *Miro Kirinčić* i *Vladimir Kuraja*.

U pratećem programu je promovirana najnovija knjiga *Gorana Kneževića* »Srebrna kola, zlaten kotač«, nastupile folklorne skupine KUD »Kamanje« iz Kamanja, KUD »Delnice« iz Delnica, KUD »Zvir« iz Jelenja i KUD »Bribir« iz Bribira, te klapa Crikvenica. Održan je i okrugli stol Udruge folklornih koreografa FOKA, te predstavljen film *Stjepana Večkovića* s Ljetne škole hrvatskoga folklora održane na otoku Braču prošle godine. Prof. *Vidoslav Bagur* cijelu je jednu večer posvetio predstavljanju snimki o obnavljanju

Detalj s nastave plesača

običaja ljelja (kraljica), a prikazana je i snimka sa svečanog koncerta Zagrebačkog folklornog ansambla prigodom proslave 60. obljetnice ansambla i 55. obljetnice umjetničkog rada njegovog osnivača dr. Ivana Ivančana. Članovi KUD-a »Tomislav« iz Župa-nje su organizirali Šokačku večer, a *Mišo Hepp* iz Pečuha čuvenu »hepijadu«.

Zimska škola folklora završila je u subotu, 14. siječnja, svečanim koncertom u Gradskoj športskoj dvorani u Crikvenici. Plesači su tako izveli čak tri koreografije, Podravinu, Međimurje i Brdovec, nastupili su tamburaši i svirači tradicijskih glazbala, a ove je godine po prvi puta prof. *Josip Forjan* predstavio i reviju narodnih nošnji.

(HMI)

Iz knjige »Lira naiva 2005«

Marija Šeremešić

Put

Vjetrovima glas išao
brzinom munje,
riječi pekle kao žar.

Ustreptale čeznje putovale
pune sumnje
riječi stigle kao dar.

Zapretana tuga šuti
puna strepnje
riječi gasnu kao gar.

Marija Šeremešić rođena je 1948. godine u Somboru. Prosvjetna je djelatnica u mirovini. Vrlo je aktivna u Hrvatskom kulturno umjetničkom društvu »Vladimir Nazor« u Somboru; članica je uprave, pročelnica Dramske i Literarne sekcije, organizirala je niz različitih priredbi i manifestacija u kulturi. Autorica je nedavno tiskane brošure o HKUD-u »Vladimir Nazor«, pod nazivom »Stopama naslijeđa«.

Pjesme su joj objavljene u listu »Miro-ljub« (»Preljske pisme«), te u knjizi »Svjetlost riječi« (Rešetari, Hrvatska).

Sudjelovala je na drugom susretu pjesnika Lira naiva.

Parni Valjak – »Koncentrat 1984. – 2005.«

Croatia Records, 2005.

O koncertu kojim je proslavljeno 30 godina trajanja ove »institucije« hrvatskoga rocka, a kojeg su njezini članovi 20. prosinca prošle godine održali u zagrebačkom Domu sportova, pisali smo u jednom od prijašnjih brojeva. Parni valjak je nakon slavljeničkog, održao za Silvestrovo još jedan, oproštajni koncert na Trgu Bana Jelačića u Zagrebu, i time stavio točku na svoj dugogodišnji rad. Njihovi aktualni diskografi su tim povodom priredili i dvostruku kompilaciju najvećih hitova skupine, pod nazivom »Koncentrat 1984. – 2005.«. Promatrajući period sadržan u naslovu, a poznavajući činjenicu kako je Parni Valjak albumski aktivan još od davne 1977., nameće se pitanje sveobuhvatnosti njihove karijere kroz spomenuto izdanje. Naime, odgovor je jednostavan i tiče se pravno-zakonskih kategorija. Na izostale pjesme nastale u razdoblju do 1984., nakladničko pravo polaže diskografska kuća Suzy, čija su izdanja danas pod nadležnošću Hit Recordsa, dok je Croatia Records, kao nasljednik Yugotona, preuzela prava na albume koje je zagrebačka skupina pod ovom etiketom

objavljivala nakon 1983. godine. Tako je »Koncentrat« ostao koncentriran na stvaralaštvo benda od ploče »Uхвати ritam« (1984.) do njihovog posljednjeg albuma »Pretežno sunčano?« (2004.). Svoj dio posla odradio je i Hit Records, objavljujući na jednom disku remasterirane Valjkove hitove iz ranijih faza, tako da je za cjelokupnu »best of« predstavu o skupini, nužno doći u posjed sva tri CD-a.

Kada su ovakve kompilacije u pitanju, onda se glavnina posla prepušta jednostavnom kronološkom nizanju najprepoznatljivijih momenata u karijeri jedne skupine. Za »Koncentrat« je odabrano 35 numera, najuspješnijih ostvarenja bendove okosnice – pjevača *Akija Rahimovskog* i skladatelja i tekstopisca, gitarista *Huseina Hasaneferdžića – Husa* – te odlične ritam sekcije kroz koju je tijekom godina prodefiliralo mnoštvo vrsnih instrumentalista. »Ugasi me«, glasi naslov jednog od njihovih starih hitova. Okončavanjem karijere, kao da su pristali na imperativ ove poruke, i time, možda u pravo vrijeme, spasili svoj autorski kredibilitet, kojemu i oni godinama nenaklonjeni, sada mogu odati koliko-toliko poštovanje.

Jer, nemoguće je poreknuti im održavanje stalnosti rada. Bez znakovitih padova, njihova je glazba, krećući se predvidivom srednjom linijom, premostila različitost u ukusima mnogih generacija, te im osigurala stabilnu poziciju u povijesti hrvatskog i ex-jugoslavenskog rokenrola.

D. B. P.

Milka Trnina

(1863.-1941.)

Milka Trnina, najveća hrvatska operna umjetnica, rođena je 19. prosinca 1863. u Vežišću između Ivanić Grada i Kutine, a umrla 18. svibnja 1941. u Zagrebu.

Pjevanje je učila u Zagrebu i Beču. Prvi put nastupila je 1882. kao Amelia u *Verdijevu* »Krabuljinu plesu«. Djelovala je u Leipzigu, Grazu, Bremenu i Münchenu, gdje dobiva počasni naslov bavarske dvorske komorne pjevačice. Gostovala je diljem Europe i Amerike, gdje je neko vrijeme predavala pjevanje u New Yorku. Premda je u prvom redu bila wagnerijanska pjevačica, veličanstveno je interpretirala i *Beethovenovu* Leonoru u Fideliju ili prpošnu Fiordiligi u *Mozartovoj* operi *Così fan tutte*. Najbolji kritičari njezina doba smatrali su da je *Wagnerove* junakinje pjevala onako kako je to Wagner zamišljao. Pjevala je i u Bayreuthu, Wagnerovoj Meki. Prva je pjevala Toscu u londonskom Convent Gardenu i newyorškom Metropolitenu, i tu je interpretaciju, autor spomenute opere *Puccini*, smatrao najboljom uopće.

Zagreb, koji Trnini nije mogao dati stalan angažman i sve što je našla u inozemstvu, priredio joj je 1898., prigodom gostovanja, rijetko viđeno slavlje.

Na vrhuncu slave, u godinama kad operni umjetnici tek daju najbolja ostvarenja, Trnina, smatrajući da će joj zbog upale nervusa facialisa biti nemoguće ostati na visini, nakon izvedbe Walkire u Münchenu 1. rujna 1906. godine, izriče neopozivu odluku o prestanku karijere. Daljnjih 35 godina putovat će, podučavati, pomagati mladima, čak će i nastupiti u dobrotvorne svrhe u Zagrebu gdje je i počela karijeru 1882. godine u Krabuljinom ili, kako su ga tada zvali, Čuvidskom plesu.

Oproštajnu predstavu dala je u korist Društva za poljepšavanje Plitvičkih jezera, a u znak zahvalno – sti Društvo je jedan od najljepših plitvičkih slapova prozvalo Slapom Milke Trnine. Njezinim imenom nazvana je i nagrada Hrvatskog udruženja glazbenih umjetnika.

Radove odabrali: Ljubica Suturović i Arsen Čosić

Korina Francisković, II. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ana Marija Vidaković, II. a.,
OŠ »Ivan G. Kovačić«, Sonta

Katarina Skenderović, II. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Stefan Jakovčević,
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Danijela Kozbašić, I. a.,
OŠ »Ivan G. Kovačić«, Sonta

KAD PORASTEM BIT ĆU...

Kad porastem želio bih biti pilot ili glumac. Pilot bih želio biti zato što mi je želja često putovati avionom, a glumac zato što bih želio glumiti u američkim filmovima i često biti na televiziji. Jako volim gledati filmove, a pogotovo horore, trilere i komedije. Od svih filmova koje sam gledao najviše su mi se dopali Harry Potter – svi dijelovi. Taj film me je privukao glumi. Vjerujem da glumce možemo sresti u velikim gradovima, ali ja, na žalost, nisam niti jednog sreo. Biti pilot je težak posao, ali meni se sviđa i nadam se da ću letjeti avionom. Htio bih osjetiti kako je letjeti avionom i koliko je strašno putovati njime. Volio bih vidjeti kako svijet izgleda iz zraka i to je ono što me privlači ovom pozivu. Siguran sam, kad porastem upisat ću nešto od ta dva zanimanja.

Ivan Merković, IV/a
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

SAMOOPIS

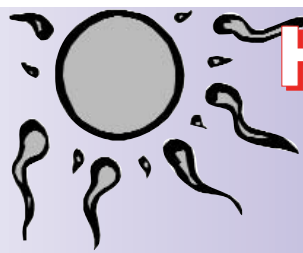
Zovem se Josip Galfi. Imam 10 godina. Rođen sam u Subotici. U pisanju i čitanju sam malo lošiji. Najbolji sport mi je nogomet i trčanje. U školi sam malo lošiji i radim što ja smislim. Škola mi se baš i ne sviđa. Jako volim crtati. Najomiljeniji sati su mi: tjelesno, likovno, vjeronauk i mađarski. Obožavam pjevati. Eto takav sam ja.

Josip Galfi, IV/a, OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Andrej Miloš, II. a., OŠ »Ivan G. Kovačić«, Sonta

HRCKOVA SVEZNALICA

OTKRIVANJE SVEMIRA

12. travnja 1961. – Jurij Gagarin, prvi čovjek koji je došpio u orbitu, lansiran je s Bajkonura u kozmičkom brodu »Vostok« i obišao krug orbitom.

6. lipnja 1963. – Valentina Terješkova, prva žena-kosmonaut, 48 puta je obišla Zemlju i u svemiru se zadržala skoro 3 dana.

20. srpnja 1969. – Neil Armstrong, prvi čovjek koji je kročio na Mjesec, aterirao je svemirskim brodom u More tišine, a boravak na Mjesecu i šetnja njegovom površinom trajali su nešto više od dva i pol sata.

26. srpnja 1971. Na Mjesec se spušta prvo svemirsko vozilo – »Lunar rover«. Dva astronauta ostala su na Mjesecu dva i pol dana i ovim vozilom sakupili oko 77 kilograma uzoraka tla.

14. svibnja 1973. – Počinje s radom prva svemirska postaja »Skylab«, lansirana u orbitu raketom »Saturn 5«.

ŠTO SU OBLACI?

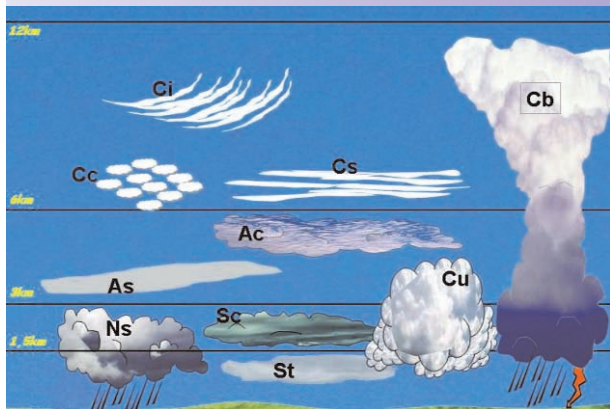
Oblaci su zapravo velike količine toplog, vlažnog zraka koji se podigao do određene visine na kojoj se ohladio, a vodena para se pretvorila u sitne kapi kiše ili komadiće leda. Svaki oblak je različit i neprestano mijenja svoj oblik. Ima mnogo vrsta oblaka u ovisnosti od toga na kojoj se visini nalaze i kakvo vrijeme donose. Ta -

ko se, na primer, takozvani »svijetleći oblaci« nalaze na visini od čak 60 do 80 kilometara od Zemljine površine! Tu su i »sedefasti oblaci«, na 20-30 kilometara

Najniži oblaci se nalaze na visini od 2 do 6 kilometara i

obično donose kišu, pljuskove i grmljavinu. Najviši među njima su »altokumulusi« – velike okruglaste sive mase i »altostratusi« – nalik velikom sivom velu na nebu. Nešto niži su »stratokumulusi«, veliki bijeli oblaci koji obično predkazuju lijepo vrijeme idućih dana, zatim »nimbostratusi« – masivni bezoblični oblaci koji donose višednevne padavine, i »stratusi«, koji zapravo predstavljaju velike gomile magle u atmosferi. »Najtmurniji« među oblacima su »kumulusi« i »kumulonimbusi« – masivni tamni oblaci koji donose oluju, kišu i grmljavinu.

Ukoliko dobro zapamtite ovu podjelu oblaka možete veoma lako, bez pomoći meteorologa, predvidjeti kakvo će vrijeme biti idućih dana!

ra visine, veoma lijepih boja i oblika, zatim »cirusi« – paperjasti oblaci na oko 6-10 km od Zemljine površine, a na istoj visini se mogu naći i »cistrostratusi« – oblaci nalik plahtama i »cirokumulusi« – mali okruglasti i međusobno zbijeni oblaci. Svi ovi oblaci sastoje se od sitnih komadića leda.

Priredio: Zoltan Sič

Zoran Vojnić Tunić, predsjednik squash kluba u Subotici

»Votuzo« za povijest

U petak 20. siječnja u Subotici započinje s radom prvi vojvođanski squash klub

Ne tako davno na stranicama sporta pisali smo o squashu, atraktivnom i dinamičnom sportu majstora reketa, nalik na teniske i badminton, i brze gumene loptice, koji svoje umijeće upražnjavaju u specijaliziranim »boksovima«, udarajući naizmjenično o zidove istih. I koliko se to tada, za nas i naše prostore činilo dalekim i nepoznatim, već danas 20. siječnja u Subotici se otvara prvi squash klub »Votuzo« i svi zainteresirani, neovisno o starosnoj dobi, uskoro će se moći oprobati u sportu koji je već odavno osvojio dobar dio svijeta.

O samom klubu i »novom« sportu porazgovarali smo sa *Zoranom Vojnić Tunićem* (1973.), predsjednikom kluba i predsjednikom Squash saveza Vojvodine.

► **Kako je uopće došlo do ideje za »dovođenjem« squasha u Suboticu i stvaranja kluba »Votuzo«?**

Sama ideja se javila prije tri godine za vrijeme jednog mog boravka u Budimpešti, kada sam imao prilike po prvi puta zaigrati ovaj dinamični sport i koji me je u trenu oduševio svojom atraktivnošću. Povratkom u Suboticu, počeo me je polagano izjedati unutarnji »crv« želje da ponovno igram, ali jednostavno to nije bilo moguće iz prostog razloga što niti jednog squash terena nije bilo u bližoj okolini. A onda je jedna skupina entuzijasta započela sa squashom u Beogradu, formiran je i prvi klub 2003. godine, i ja sam stupio u kontakt s njima.

► **Koliko je prošlo od ideje do realizacije squash projekta?**

Odmah da kažem da sama ideja nije bila isključivo vezana samo za squash, već se usporedno razmišljalo o poboljšanju mogućnosti za rekreaciju i zabavu, koja je vr-

lo deficitarna u našem gradu i konkretnom unapređenju slobodnog vremena i boljitku općeg tjelesnog zdravlja. U tom smjeru klub »Votuzo«, kao jedinstven centar imat će koncepciju na bazi squasha, fitnessa i wellnesa.

► **S kakvim sportskim potencijalima klub raspolaže?**

Na raspolaganju građanstvu bit će dva squash terena, urađena po standardima svjetske squash federacije, i na njima će se moći igrati sva oficijelna natjecanja, glede fitnessa u klubu postoji zasebna sala namijenjena isključivo ženama i njihovoj rekreaciji koja bi trebala biti njihov kutak za rekreiranje, dok wellnes program obuhvaća

svojih sportskih aktivnosti.

► **Gdje se klub nalazi i kakvo će mu biti radno vrijeme?**

Klub »Votuzo« se nalazi u Subotici, u ulici Jo Lajoša 42, a planirano radno vrijeme će biti svakim danom od 8 sati izjutra pa sve do 23 sata navečer.

Oprema

Sobzirom da je ovaj sport još uvijek nepoznat u nas, sva potrebna oprema za igranje moći će se nabaviti i unajmiti u samom klubu, kao i stručna instruktura od strane licenciranog trenera.

Vojvodina Masters 2006.

Poslije samog otvorenja kluba, zakazanog za petak 20. siječnja, već tijekom vikenda bit će organiziran i prvi squash turnir pod nazivom »Vojvodina Masters 2006« na kojemu će uzeti učešća igrači iz SiCG, ali postoji velika mogućnost da nastupe neki igrači iz inozemstva.

Škola squasha

Odmah nakon otvorenja planiran je i start škole squasha za sve zainteresirane osobe od 10-16 godina starosti, koji bi ovisno o svom talentu i budućem napretku vrlo brzo mogli postati aktivni igrači kluba.

standardne programe u vidu finske i parne saune, ručne i hidro masaže, jacuzzi, aqua detoxa, rehabilitacije i sl.

► **Je li planiran i prostor za okrepu sportaša i rekreativaca?**

U sklopu samog centra radit će i prigodni caffè bar s izravnim pogledom na squash terene u kojemu će se svi gosti i članovi kluba moći adekvatno osvjježiti poslije

Snježne radosti

Hrvati u austrijskom gorju

Tijekom zimskih ferija na desetine tisuća Hrvata »preselilo« se u brojna zimovališta diljem Austrije

Tradicionalno, prva polovica siječnja označava početak masovne ski migracije velikog broja hrvatskih građana, koji vrijeme zimskog odmora žele provoditi na snijegu austrijskog gorja, u nekom od većih ili manjih zimovališta po kojima je ova planinska država poznata u svijetu. Kontinuirani, fenomenalni uspjesi snježne kraljice *Janice Kostelić* još više su pridonijeli popularizaciji skijanja, jer uz malo vještine i potrebite kondicije ovaj oblik rekreacije mogu upražnjavati svi starosni uzrasti. Uz pristojne cijene i toliko popularnu višemjesečnu odgodu plaćanja (i do 8 obroka) zimovanje više ne predstavlja neki poseban luksuzni izdatak i brojna zimovališta »progovorila« su hrvatskim jezikom.

ZIMOVANJE U KARTENU: Jedan od potencijalnih izbora (na desetine mogućnosti) za ovu godinu bilo je skijanje i odmor u ovoj glasovitoj planinskoj regiji, koja se prostire u neposrednoj blizini slovenske granice. Dvije države razdvaja gotovo 8 kilometara dugi tunel kroz Karavan-

jegom prekrivenih i suncem okupanih planinskih masiva, koji čine ovo glasovito gorje toliko atraktivnim hrvatskim skijašima. Tijekom prva dva tjedna ovog siječnja austrijskim cestama jurilo je »more« svih mogućih automobila s pločicama oznaka gotovo svih hrvatskih gradova, a znakovit je sve veći porast (pokraj uobičajenih ZG) skijaša iz Dalmacije (ST, DU, ZD), te ostalih dijelova središnje Hrvatske (BJ, KA, VŽ), ali i veliki broj susjednih Slavonaca i Baranjaca (OS, VK, VU, BM). Za sve one kojima su planine i snijeg, prema mjestu življenja, imenice i pojmovi koji se pretežito vide na televiziji, zimski odmor je prigoda da barem na trenutak osjete čari ovih »radosti« i užitek skijanja, sanjkanja, trčanja na snijegu, grudanjanja, ali i kupanja u brojnim toplicama, po kojima je također glasovit ovaj dio Austrije.

MALLNITZ: Ukoliko u bližoj (ski sezone traje sve do konca travnja) i daljnjoj budućnosti odlučite isprobati čari Karntena, jedna od preporuka bi mogao biti *Mallnitz*,

udaljenom *Ankogelu* (2.636 m) ili *Molltaler Gletcheru* (3.200 m) do kojeg je potrebno putovati 25 km – osobnim automobilom (20 min) ili lokalnim ski busom (45 min). Sva skijališta su besprijeckorno uređena i pogodna za skijanje svačijem poznavanju vještine spuštanja niz najteže ili najlakše planinske staze, a otvorena su počevši od 9 izjutra sve do 16 sati popodne. Cijena ski

Izvanpansionska potrošnja

Na svim skijalištima postoji nekoliko restorana i buffeta u kojima se može okrijepiti i dopuniti izgubljena energija. Najčešće se konzumiraju: pomfrit (od 3-6 eura, ovisno o veličini porcije), špageti (6-7 eura), gulaš (4-6 eura), kobasice (4-8 eura). Cijene napitaka: čaj (1,6-2 eura), sokovi (2-3 eura), pivo (3-5 eura).

ke, zahvaljujući kojem je za 6,5 eura (cijena prolaza u jednom smjeru) posve ponostavljeno svladavanje »prelaska« ogromne planine u zimskom periodu. Ulaškom na austrijski teritorij i besprijeckorne autoceste (potrebna vignetta – 6,90 eura za 10 dana) ukazuju se impresivni prizori sni-

malo planinsko mjesto na 1200 m nadmorske visine, 100 km udaljeno od tunela kroz Karavanke. Ponuda hotelskog i pansioniskog smještaja (obiteljski hoteli – primjerice Hubertus, Rainer i dr.) obuhvata solidne mogućnosti za smještaj dovoljno gostiju, koji se mogu skijati na obližnjem, 4km

passa, tjedne elektronske kartice za žičaru, iznosi 169 eura za 6 dana, dok za djecu (do 15g.) treba izdvojiti 85 eura. Potom se može skijati, uz minimalno čekanje na nekoliko vrsta prijevoza (gondole, sjedišnice za 2, 4 ili 6 osoba), na desetinama kilometara raznovrsnih staza kroz prekrasni planinsko-šumski krajolik. Za sve one koji ne raspolažu osobnom ski opremom u samom centru mjesta postoji servis za iznajmljivanje (Jamnig). Po završetku skijanja, slijedi mogućnost opuštanja u lokalnom Hallenbadu, mjesnom kupalištu s relaksirajućim toplim bazenom, što je besplatno, jer gotovo svi pansioni i hoteli nude ovu mogućnost prilikom kupnje aranžmana.

SUNCE I SNIJEG: Zahvaljujući specifičnom zemljopisnom položaju koji se prostire na nekoliko nadmorskih visina, zimovanje u austrijskom gorju pruža mogućnost sunčanja na vrhovima brojnih planina. Jer na 3000m nebo je bliže, a teški, sivi oblaci, koji nam tako često uskraćuju sunčevu toplinu, su ispod. Ukoliko se još niste odlučili gdje biste na zimovanje isprobajte Karnten i nećete pogriješiti...

D. P.

Đurđevački pijani kotlet

Specijalitet slavonske kuhinje

Sastojci:

za 4 osobe:
800 g telećih kotleta
150 g suhih šljiva
100 g maslaca
1 dl šljivovice
1 dl umaka od pečenja
200 g suhe slanine
1/2 vezice peršina
1/2 žličice kumina
sol i papar

Opis:

Teleće kotlete istući batom i posoliti. Popržiti ih s obje strane na 50 g maslaca. Suhe šljive namočiti u vodi, izvaditi im koštice i dodati ih mesu. Dodati sitno narezanu slaninu i sve zajedno pirjati, zalijevajući umakom od pečenja. Izmiješati preostali maslac i kumin. Izručiti u posudu s mesom. Uлити šljivovicu i pirjati dok šljivovica ne ishlapi. Posoliti, popapriti i skinuti s vatre. Kotlete posipati isjeckanim peršinom i poslužiti uz kuhanu ili pirjanu rižu ili uz domaće rezance.

Šaran na slavonski način

Specijalitet slavonske kuhinje

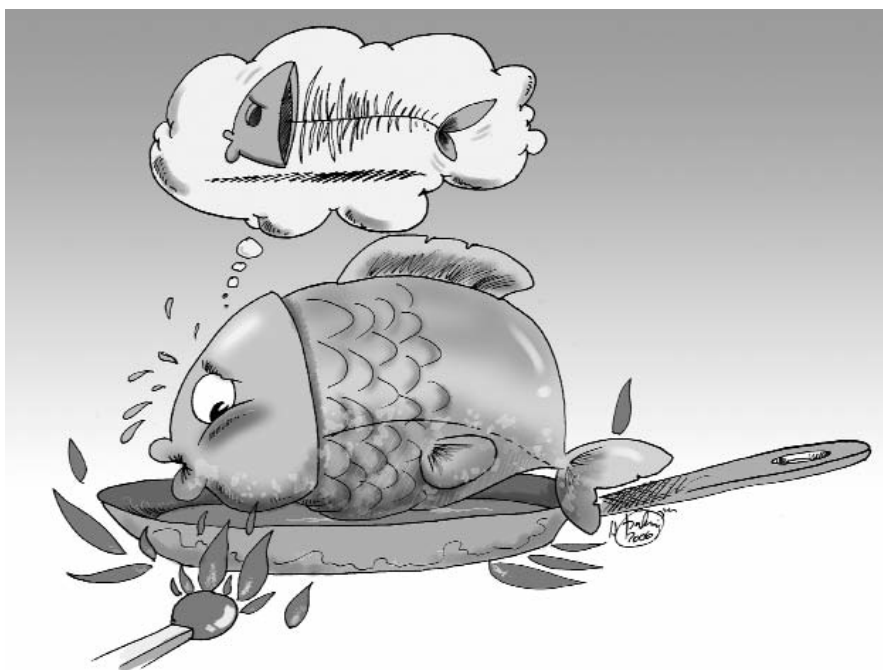
Sastojci:

za 4 osobe:
1 kg očišćenog šarana
0,30 l ulja
30 g luka
100 g rajčice iz konzerve
1 kg krumpira
peršin i limun po ukusu

Opis:

Šarana izrezati na potkove, posoliti, povegeti i uvaljati ga u brašno. Pržiti s obje strane. Umak za šarana napraviti od rajčice i sitno narezanog luka, te ga začiniti solju, paprom i vegetom.

Kad je riba pržena složimo je na tanjur i prelijemo umakom. Kao prilog serviramo kuhani krumpir narezan na ploške i dekoriran peršinom i limunom.

V I J E S T I

Goodyear liga

15. kolo, 14. siječnja

Zadar – C. zvezda 88:74

Zagreb – Vojvodina 100:106

Hemofarm – Laško 91:80

Domžale – Slovan 66:73

Bosna – Cibona 98:70

Železnik – Olimpija 82:62

Partizan – Široki 95:75

Tablica: Železnik 26, Partizan 26, Hemofarm 25, C. zvezda 25, Cibona 25, Vojvodina 24, Slovan 24, Široki 23, Zadar 22, Bosna 22, Olimpija 20, Domžale 18, Zagreb 18, Laško 18

Rukomet

Hrvatskoj Cro-Slo cup 2006

Usklopu priprema za predstojeće Europsko prvenstvo u rukometu, koje će se igrati u Švicarskoj, rukometna reprezentacija Hrvatske osvojila je Cro-Slo cup 2006 – natjecanje koje je zajednički organizirala sa susjednom Slovenijom. Uz ove dvije momčadi nastupile su i momčadi Njemačke i Mađarske.

Rezultati: Hrvatska – Mađarska 33:30, Hrvatska – Njemačka 25:31, Hrvatska – Slovenija 27:25

Europsko prvenstvo

Hrvatska rukometna reprezentacija igrat će u D skupini (Bern) skupa s momčadima Portugala (26. siječnja, 17h), Norveške (27. siječnja, 20.15h) i Rusije (29. siječnja, 17h). Reprezentacija SiCG bit će u skupini C (Sursee) s Islandom (26. siječnja), Mađarskom (27. siječnja) i Danskom (29. siječnja). Tri prvoplasirane momčadi nastavljaju natjecanje u drugom krugu.

Vaterpolo

Pobjeda Juga,
poraz Mladosti

U skupini B Eurolige, vaterpolisti dubrovačkog Juga pobijedili su na svom plivalištu francuski Marseille (16:9) i praktično osigurali prolaz u nastavak natjecanja, dok je zagrebačka Mladost poražena na gostovanju kod talijanskog Posillipa (6:11), ali se još uvijek nalazi u izravnoj borbi za plasman u

četvrtfinale najjačeg europskog klupskog natjecanja.

Tenis

Finale Ančića

Hrvatski tenisač Mario Ančić nije uspio osvojiti svoj drugi ATP turnir. U finalu Oaklanda bolji od njega je bio Finac Nieminen (2:6, 2:6), ali je ovaj rezultat, kao i prošlotjedni Ljubičićev osvojeni turnir u Chennaiu, odlična uvertira pred Australian Open – prvi Grand Slam u 2006. godini.

Skijanje

Janica vodeća u
Svjetskom kupu

Pobjedama u spustu i superveleslalomu, Janica Kostelić je učvrstila svoje vodstvo u ukupnom poretku natjecanja za Svjetski kup. Nakon 18 voženih utrka najbolja hrvatska skijašica ima 982 osvojena boda, tj. 252 više od drugoplasirane Austrijanke Michaela Dorfmeister (730) i 297 više od najveće konkurentice i prošlogodišnje pobjednice Švedanke Anje Parson (685)

Najbolja svjetska skijašica

Janica, snježna kraljica

Pobjedama u spustu i superveleslalomu, voženim prošlog vikenda u austrijskom Bad Kleinkirchheimu, Janica Kostelić postala je trećom ženom u povijesti kojoj je uspjelo trijumfirati u svim ski disciplinama

Piše: Dražen Prčić

O Janici, hrvatskoj snježnoj kraljici, i njezinim brojnim uspjesima – olimpijskim i svjetskim odličjima, pobjedama u Svjetskom kupu, dosad je ispisano tisuće stranica i ski laik bi mogao pomisliti da se više ništa, osim pukog bilježenja, novoga ne može napisati o ovoj nadasve skromnoj djevojci iz Zagreba. Ali ljepota sporta ogleda se upravo u činjenici, kako uvijek postoje rekordi i pothvati koje mogu ostvariti samo najbolji pojedinci. U svojoj, uspjesima bogatoj karijeri, sve do subote i nedjelje (14. i 15. siječnja 2006. godine) kćer »Gipsa« Kostelića ostvarila je sve osim dvije stvari. Nikada nije pobijedila u utrkama spusta i super veleslaloma. A onda su »osvanula« dva dana za povijest i Janica se pridružila Austrijanki *Petri Kromberger* i Šveđanki *Pernilli Wiberg*, jedinim ženama kojima je pošlo za rukom (i nogama) pobijediti barem jednom u svim disciplinama Svjetskog kupa.

SLJEMENSKA VOŽNJA BEZ PALICE: Tekuća 2006. godina i zagrebačka utrka za Snježnu kraljicu, inače najskuplja utrka u povijesti Svjetskog kupa s ukupnim na-

gradnim fondom od 165.000 eura, navijestili su veličanstveni povratak jedine prave kraljice bijelih staza. Iako nije uspjela pobijediti na svom Sljemeni (bila je treća), uspjela je napraviti nešto s čime je zasjenila pobjednicu Austrijanku *Marlies Schild*. Odvozila je cijelu drugu utrku bez desne palice i rukavice, udarajući golom rukom (više od 30 puta pri velikoj brzini) o slalomska vrata i unatoč golemoj boli uspjela nadoknaditi zaostatak od 7. mjesta do pobjedničkog postolja. Ova slika sa Sljemena obišla je cijeli svijet, a hrvatska heroína još jednom je opravdala svoje zasluženo mjesto u povijesti ski sporta. I kao da je taj četvrtak, 5. siječnja, bio znak definitivnog razrješenja preostalih »neobavljenih stvari«.

BAD KLEINKIRCHHEIM 14. i 15. SIJEČNJA: Za one koji slabije poznaju skijanje, spust predstavlja kraljevsku disciplinu u kojoj poglavito dominiraju natjecatelji iz zemalja skijaških super velesila, poput Austrije i SAD u čijim planinskim prostranstvima postoje tisuće kilometara staza. Jer, podsjetimo, Hrvatska nema niti jednu pravu spust stazu, a i slalom na Slje-

menu se vozi tek od prošle godine. I onda nije ni čudo da Janica nikad nije uspjela zabilježiti pobjedu u najbržjoj, najopasnijoj i najzahtjevnijoj natjecateljskoj disciplini. Ali, unatoč lošem predosjećaju pred utrku u jednom od najčuvenijih ski centara Austrije, hrvatska snježna kraljica zabilježila je najbolje vrijeme i nad višestrukim gimnastičkim »zvijezdama« proslavila povijesnu pobjedu. Kraljevska disciplina dobila je svoju kraljicu!

Nedjeljna utrka superveleslaloma na istom skijalištu donijela je reprizu prvog dana u kojoj je Kostelićeva nastavila niz nedostajućih pobjeda. I opet je, na užas konkurentica iz ski velesila, konačni scenarij bio jednak. Janica prva, a sve ostale iza nje. Kao mnogo puta do sada...

Ski karavana seli se na svoje sljedeće odredište (St. Moritz) i utrke Svjetskog kupa, bliže se sljedeće Olimpijske igre u Torinu (Italija), a Janica ide dalje. Iako je osvojila sve što je mogla osvojiti – odličja i pobjede u svim disciplinama, Kostelićeva još uvijek ima motiva napretek. Tek su joj 24 godine. ■

Andreja Milodanović, odbojkaška trenerica

Najvažnija je volja i marljivi rad

«Svako dijete je individua za sebe i potrebno je proniknuti u njegovu »psihologiju»

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Odbojka, posebice ženska, ostala je jednim od rijetkih subotičkih sportova koji se mogu pohvaliti prvoligaškim, ali i međunarodnim statusom. Nedavni plasman u finale nacionalnog kupa potvrdio je činjenicu kako je najveći grad na sjeveru Bačke i dalje nepresušan izvor talentiranih igračica, a da tako bude i nadalje brine se *Andreja Milodanović* (1980.), trenerica najmlađih selekcija u klubu i kadetske reprezentacije SiCG.

► **Uloga trenera je da, u prvom redu, ostrim profesionalnim okom prepozna potencijal budućeg igrača ili igračice. Tko ga je, u Vašem slučaju, otkrio?**

Odbojkom sam se počela baviti u školi odbojke, s nekih devet godina, a glavni »krivac« za moj izbor bila je nastavnica *Cica*, koja je predavala tjelesni odgoj u mojoj osnovnoj školi. Kao veliki zaljubljenik u odbojku odmah je u meni prepoznala određeni talent i potencijal buduće igračice.

► **Tko su bili Vaši treneri?**

Moj prvi trener, poslije već spomenute nastavnice tjelesnog, bio je *Mirsad Elezović*, a potom sam radila s *Đorđem Radulovićem*, pa s *Ivanom Rizovim* - trenerom iz Bugarske, čija je supruga igrala u ženskoj ekipi.

Kapetan juniorske selekcije

Prisjećajući se mlađih igračkih dana, Andreja Milodanović se najradije sjeća trećeg mjesta u državi, osvojenog na čelu kadetsko-juniorske momčadi kao njenog kapetana i igračice.

► **Kako je tekao Vaš igrački razvoj kao preteča profesionalnog poziva kojim se danas bavite?**

Prvo sam trenirala u samoj školi, a nedugo potom sam prešla u OK »Spartak« iz Subotice i školu odbojke, potom su uslijedile ostale klupske selekcije, da bih s petnaest godina »ušla« u prvi tim.

► **Koliko godina ste aktivno igrali za prvu momčad Spartaka?**

Igrala sam šest prvoligaških sezona za prvu momčad, ali mi je, na žalost, neugodna ozljeda koljena u prometnoj nezgodi, trajno prekinula aktivnu igračku karijeru.

► **Ozljeda Vas ipak nije zauvijek udaljila od parketa i mreže, jer ste igračko polje zamijenili mjestom uz crtu terena. Kako ste se odlučili za trenerski poziv?**

Glavnu ulogu u mom opredjeljenju glede budućeg životnog poziva odigrao je čika *Josip Marković*, tadašnji ravnatelj, legenda Spartaka, koji je u klubu već više od 50 go-

Osobno meni je najvažnija volja i kada vidim da se dijete trudi i marljivo radi, te redovito dolazi i ne izostaje s treninga. Istina, za pojedina mjesta u timu su potrebne određene tjelesne predispozicije, poput visine ili same konstitucije, ali i to ne mora biti presudno. Najbitiniji je trud i rad.

► **Koje je optimalno doba za početak aktivnog treniranja odbojke?**

Danas su granice u mnogome pomaknute i najoptimalniji početak je u prvom razredu škole, znači sa sedam godina, jer, primjerice, početak treniranja s trinaest ili četrnaest godina predstavlja ozbiljniji

Škola odbojke

Da bi jednog dana netko postao igrač ili igračica odbojke, jednostavno mora proći školu odbojke i određene klupske selekcije. Put do prvog tima nije nimalo jednostavan.

zaostatak u potencijalnom formiranju buduće igračice.

► **Što je, po Vašem mišljenju, najteži udarac u odbojci, s kojim najmlađi imaju najviše problema?**

U školi odbojke se svladaju svi osnovni udarci, ali onda dođe najveći problem u kordinaciji naskoka za smeč. Konkretno, uskladiti pad lopte s odrazom u skoku i tu je najviše muke. Pogotovo što nastavnici u školama djecu uče kontra naskoku i onda je na nama da to ispravljamo. A to je nešto najteže u odbojci.

► **Na koncu, kakve su Vaše profesionalne ambicije glede budućnosti u odbojkaškom sportu i hoćete li u dogledno vrijeme zauzeti mjesto trenerice prvog tima?**

S obzirom da imam završenu višu školu odbojke i zvanje operativne trenerice, u ovom trenutku sam isključivo vezana za rad s najmlađim uzrastima. Zasad još nemam ambicija samostalno voditi prvi tim, možda samo raditi kao pomoćnica prvog trenera. Odbojka je moj definitivan profesionalni izbor i s njom bih se željela baviti cijelog života. ■

Lenjin - djelo za raspravu i analizu

Priredio: Zdenko Samardžija

20. siječnja 1920. godine rođen je slavni talijanski filmski redatelj *Federico Fellini*.

20. siječnja 1920. godine umro je u Sarajevu hrvatski slikar *Celestin Mato Medović*.

20. siječnja 1961. godine *John Fitzgerald Kennedy* postao je najmlađi predsjednik SAD-a.

20. siječnja 1981. godine bivši filmski glumac *Ronald Reagan* postao je predsjednik SAD-a. Pobjedio je i na idućim izborima, pa je predsjednik SAD-a bio osam godina.

20. siječnja 1993. godine na predsjedničkim izborima u SAD-u pobjedio je kandidat demokrata *William Jefferson Clinton*. Predsjednik najveće svjetske sile također je bio u dva mandata.

21. siječnja 1924. godine umro je vođa boljševičke revolucije u Rusiji *Vladimir Ilič*

Lenjin, revolucionar koji je nasilnim rušenjem stoljećima uspostavljano carstvo ruskih dinastija stvorio komunističko-boljševički režim. Tko je, u biti, bio Lenjin? To je bio revolucionarni pseudonim Vladimira Iliča Uljanova, koji je rođen u nastavničkoj obitelji 22. travnja 1870. u Simbirsku. Završio je studij prava u Petrogradu i veoma je rano postao marksist. Pokazao se vještim organizatorom u političkom djelovanju, prošao je progonstva i uhićenja, objavio je niz članaka i rasprava, a u svemu ga je podupirala životna suputnica *Nadježda Krupskaja* koja se također uključila u pripremu boljševičke revolucije. Ono što nisu uspjeli 1905., ostvarilo se 1917., 7. studenoga ili po starome ruskom kalendaru 25. listopada. Oktobarska revolucija bila je izvedena, ali je morala biti obranjena u strašnome građanskom ratu u koji su se umiješale i zapadne sile. Poginulo je pet milijuna ljudi, a dva milijuna pobjeglo ih je u inozemstvo. Tek je tada Lenjin na ruševinama propalog carstva mogao utemeljiti vlast komunista, učvršćujući je često i silom.

Kad prevareno seljaštvo, i dalje gladno kruha zbog okrutno provedene kolektivizacije, nije prihvaćalo obmane socijalističke doktrine, protivnika je suvereno i oštroumno svladavao i vodio unutarnjim borbama oslabljenu novu sovjetsku državu sve dok ga bolest nije prikovala uz krevet.

U svome pismu-oporuci, neposredno prije smrti, ozbiljno je upozoravao osobito na *Staljinove* loše osobine, ali je bilo prekasno. *Trockog* je doduše više cijenio, ali je agresivniji i lukaviji Staljin već pripremio sve za preuzimanje vlasti.

Dok će Staljinu sud povijesti vjerojatno odrediti mjesto koje

neće biti predaleko od *Hitlerova*, Lenjinu mnogi ne odriču intelektualnu nadmoć ni aureolu važnoga revolucionara dvadesetog stoljeća. Izvan toga ostaje za raspravu i analizu njegovo u biti utopističko učenje – lenjinizam koji je sadržavao mnoge proturječnosti.

21. siječnja 1926. godine umro je *Milivoj Maurović*, redoviti profesor opće pravne povijesti i ugarsko-hrvatskog privatnog prava na Pravoslavnom i državoslovnom fakultetu. Bio je rektor Sveučilišta u Zagrebu od 1907. do 1908. godine.

21. siječnja 1699. godine potpisan je mir u Srijemskim Karlovcima.

21. siječnja 1773. godine otvorena je prva tiskara u Varaždinu.

22. siječnja 1830. godine rođen je u Splitu *Luka Botić*, za koga se tvrdi da je najbolji hrvatski pisac predšenoinog razdoblja. Botić prvi pjesnik koji je prevladao crno-bijelu karakterizaciju muslimanskih i kršćanskih odnosa.

22. siječnja 1917. godine osnovana je Liga naroda.

23. siječnja 1878. godine rođen je slovenski pjesnik i prevoditelj *Oton Župančič*, jedan od najizrazitijih predstavnika slovenske moderne.

24. siječnja 1972. godine dvojica japanskih lovaca pronašli su japanskog vojnika *Yokoja Shoichija*, unovačenoga 1941. godine.

24. siječnja 1665. godine car *Leopold* imenovao je *Petra Zrinskog* banom.

24. siječnja 1983. godine trideset i dvije osobe osuđene su u Italiji na doživotnu robiju zbog sudjelovanja u akciji »Crvenih brigada« u kojoj je otet i ubijen bivši talijanski premijer Aldo Moro.

25. siječnja 1874. godine rođen je u Požegi *Julije Kempf*, hrvatski pisac i povjesničar.

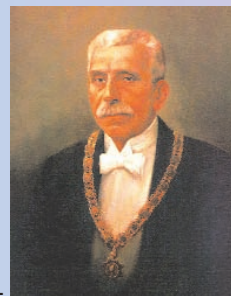
25. siječnja 1990. godine umrla glumica *Ava Gardner*, jedna od najljepših žena na svijetu.

25. siječnja 1925. godine umro Hvaranin Ivan Vučetić koji je otkrio da su papilarne crte nepromjenjive (otisak prsta).

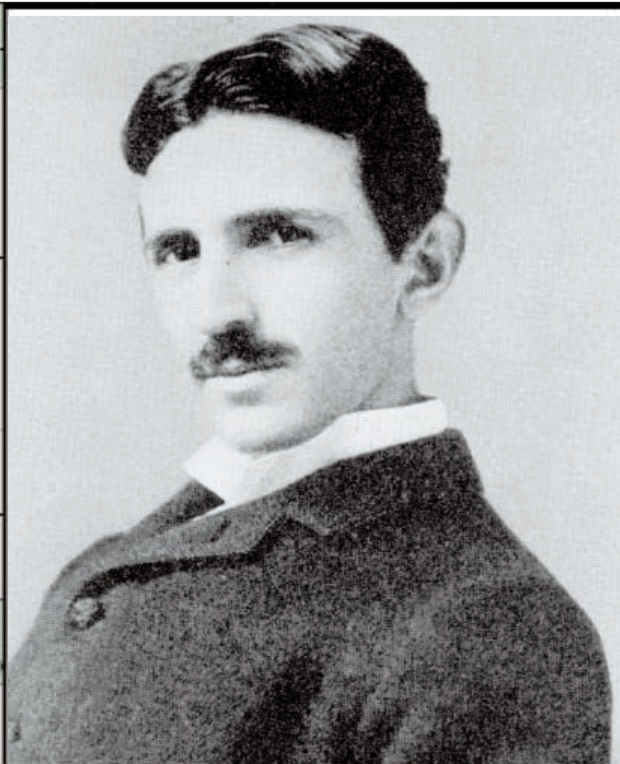
25. siječnja 1949. godine održani su prvi izbori u Izraelu.

25. siječnja 1961. godine prijelomni je trenutak u novinarstvu. Toga je dana, naime, prvi puta na američkoj nacionalnoj televiziji prenošena u živo konferencija za novinare. Održao ju je *John Fitzgerald Kennedy*.

25. siječnja 1857. godine intendant Starog kazališta u Gornjem gradu, *Stjepan Miletić*, počeo je pripreme za gradnju nove kazališne zgrade, koja je otvorena 14. listopada 1895. godine.

NAŠ VITIK ZNANOSTNIKI ROMAN U SMILJANU (2005 JE NJEMU POSVEĆENA)	OTKRIVATI TAJNU	FRANCIJSKI FILOZOF ERNEST	ČEŠKI INŽENJER HANEL	TEKSTILNI EVENT	MJEŠTO NA OTOKU KRKU	HRVATSKO PISAC (PROSTOR ZA NAGOVJETA)	BUPLI (PROMET) NA POKRETNOSTI U IZLOŽU
IZJAZNA NA KANALNOM POLU OTOKU							
ZANESE NJAKA MASTAR							
TITULA KLETOG (MAK) GERHARD SCHRODER							
JAVOLIKO (POSUŽAVANJE)				POKRAJNA ZAKLONICA (HILIT-LOVAC)			
UPRAVLJANJE LANJA					GRJEV PISAC DEFOE		
"ASTATIN"		JAVOLIKO (POSUŽAVANJE) KUNA (SADIT) KUNO LAPONACA					
TANKA MREŽASTA TKANINA			UPRAVNI TAMNIN NERASHAZ-MITIN				STALAKA (O ŽIVOTU) CARLOS ("CARMEN")
"SPANJOLSKA"		TROPSKO VOĆE (TANJE) PLEMIČKI NASLOV					
NAJVIŠA ZVUČNOST, HRVATSKA ESTRUDE							
DRŽAVA NA INDO-KINOM POLU OTOKU				POKRAJNA ZAKLONICA (HILIT-LOVAC)			
VIŠEJEDRA MJEŠTA		JETINICA ZA MJEŠTA (NE KOLICINE) (HILIT-LOVAC)					
POKRAJNA ZAKLONICA (HILIT-LOVAC)					GRUBNA JAMA (P. JEDNO) MJEŠTO U PUSTINI		
"HOBIL"		MORSKI RAK, HLAP RENESAN, GRADITELJ LUDOLAN				BLAMAZA, AFERA (CRNO) TVRDO DRVO	
JAVOLIKO (POSUŽAVANJE) BENI ODVOR							
JEDINA SVJETLOSKA VIŠEJEDRA			MJEŠTA (REDEK) (HILIT-LOVAC)				
JOHN UPDIKE		UKRASI U BENI JAMA (BLIKO) (HILIT-LOVAC)					
SPISATELJICA JONG					JEDRILJE (HILIT-LOVAC) (HILIT-LOVAC)		
VIRIL ORANKA						HRVATSKO ZA RASPLOD (HILIT-LOVAC)	
JETINICA (HILIT-LOVAC)							
VIDJANI (HILIT-LOVAC)							

RJEŠENJA:

NORVEŠKA, IDEALIST, KANCELAR, OVAL, OVA, LANAR, EP, AT, VIDRA, TIL, BAŠ, E, ANANAS, SEVERINA, LAOS, EDUKACIJA, AR, KALORIJA, ARJ, LULE, RAKA, IRMA, O, RAROG, SKANDAL, PLEDOAJE, SRG, NN, SAD, SZABO, HONDO, JU, STALAKTITI, S, ERICA, SNAST, SET, NARATAK, NERAST, ANAL, KIRI, ALAIN, RANARI, OKOVANKE

PETAK 20. 1. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
10.00 Vijesti
10.10 Povijesne legende (3.):
Alkemičarovo zlato
11.00 Vijesti iz kulture
11.10 Među nama, znanstveno
obrazovni program
12.00 Dnevnik
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 30 godina TV kalendara,
dokumentarna emisija
16.35 Život je lijep
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.10 Showtime, američki film

21.50 Kontraplan
22.35 Vijesti iz kulture
22.45 Noć ubojstva, miniserija
00.20 Vijesti dana
00.35 Dvostruki pucanj,
američki film
02.05 Osveta jedne plavuše,
američki film
03.30 Izgubljeni koraci,
španjolsko argentinski film
05.05 Sutkinja Amy 5., serija
05.50 Nitko nije savršen 2.,
humoristična serija
06.10 Oprah Show
06.55 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animanijaci, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 MULTI SAT:
09.40 Deset minuta
10.00 Kokice

10.30 Spiderman, crtana serija
10.50 Dokumentarna serija
11.20 Kitzbühel: Svjetski skijaški
kup (M) super G
12.30 Život pred nama,
serija za mlade
13.20 MULTI SAT
14.25 Vijesti za gluhe
14.35 Život piše priče: Ples u
tami, američki TV film
16.10 Vijesti na drugom
16.25 Svijet slavnih, serija
17.10 Sutkinja Amy 5., serija
18.00 Hrvatska danas
18.50 Animanijaci, crtana serija
19.15 Nitko nije savršen 2.,
humoristična serija
19.35 VIP DJ
20.10 Bitange i princeze II., serija
20.50 Jesam tel! 3.,
humoristična serija
21.20 Večernja škola
21.50 Vijesti na drugom
22.05 Zlikavci, hrvatska
humoristična animirana serija
22.15 Prljavi poslovi, američko
kanadsko britanski film
23.50 Večer s Joolsom Hollandom
00.50 Pregled programa za subotu

06.35 Šaljivi kućni video
07.00 Mali mačkun, crtani film
07.25 Pustolovine Sidney Fox,
serija
08.15 Nasljednica, serija
09.15 Ljubav na kocki, serija
10.15 Putovi ljubavi, serija
11.15 Izlog strasti, serija
11.45 VIP DJ, glazbena emisija
12.15 Šaljivi kućni video
12.55 Skijanje: St. Moritz
spust (Ž), prijenos
14.00 Mr. Bean, serija

14.30 Drugo lice –
Petar Vlahov show
15.35 Moja obitelj, serija
16.00 Rodney, serija
16.40 Nasljednica, serija
17.30 Vijesti Nove TV
17.35 Hypo Ski report
17.40 Ljubav na kocki, serija
18.30 Mr. Bean, serija
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV

19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer,
informativni magazin
20.00 Istraga,
kriminalistički magazin
21.00 Sonični udarac, igrani film
22.45 Izgubljeni, serija
23.40 National Geographic report:
Everest Avantura bez milosti
23.45 Pripravnik, reality serija
00.40 Smilin snježni osjećaj smrti,
igrani film
02.40 Kraj programa

06.50 Ljubav bez predaje,
telenovela (R)
07.40 Transformers Energon,
crtana serija
08.00 Beyblade, crtana serija
08.25 Simpsoni, humoristična
animirana serija (R)
08.45 Carabinieri – žena na
zadatku, dramska serija (R)
09.35 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
10.00 Roseanne,
humoristična serija (R)
10.20 Bračne vode,
humoristična serija (R)
10.45 Dadilja,
humoristična serija (R)
11.10 Sanja, talk show (R)
12.10 Eksploziv, magazin (R)
12.40 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
13.05 Ljubav jednog oca,
telenovela
14.10 Ljubav bez predaje,
telenovela
14.55 Carabinieri – žena na
zadatku, dramska serija
15.45 Simpsoni, humoristična
animirana serija
16.10 Pod istim krovom,
humoristična serija
16.35 Roseanne,
humoristična serija
17.00 Bračne vode,
humoristična serija
17.30 Dadilja, humoristična serija
17.55 Sanja: Dodaj malo soli da
šala ne boli!, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Eksplozivni Simon, igrani
film, akcijska komedija
21.35 Paravojna formacija, igrani
film, akcijski
23.10 Vijesti, informativna emisija
23.20 Crna smrt, igrani film,
film katastrofe
00.55 Ubojstvo u Tijuani, igrani
film, akcijski triler (R)
02.35 Cobra 11,
kriminalistička serija (R)

SUBOTA

HRT 1

07.45 TV raspored
07.50 TV kalendar
08.00 Vijesti
08.05 ŽUTOKLJUNAC
09.00 Parlaonica
09.55 Vijesti
10.05 Briljanteen
10.50 Vijesti iz kulture
10.55 National Geographic:
Potraga za parobrodom
»Republika«
12.00 Dnevnik
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.15 Prizma,
multinacionalni magazin
14.00 Vijesti
14.10 TV raspored
14.15 Spas 911 (7.)
15.00 Orgazimički organsko,
dokumentarna serija
15.25 Dvoboj vrtlara
15.55 Oprah Show
16.40 Vijesti
16.50 Inspektor Rex 8., serija
17.40 Prirodni svijet: Prvi let
18.35 TV Bingo Show
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.05 Studio 10
21.25 Kuća pijeska i magle,
američki film
23.30 Vijesti dana
23.40 Vijesti iz kulture
23.50 Zamjena, kanadski film
01.35 Skretanje, američki film
03.00 Opsesivna ljubav,
američki film
04.25 Inspektor Rex 8., serija

05.15 Mučke special:
Strangers on the Shore
06.30 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.40 TEST
06.55 TV raspored
07.00 Teletubbies, lutkarska serija
07.25 Ljubav u zaleđu, serija
08.55 Kinoteka: Ptičar iz
Alcatraza, američki film

21. 1. 2006.

11.20 Kitzbühel: Svjetski skijaški kup (M) spust
 12.45 TV raspored
 12.50 Kućni ljubimci
 13.20 Duhovni izazovi međureligijski magazin
 13.35 Glas domovine
 14.05 Showtime, američki film
 15.40 TV raspored
 15.45 Automagazin
 16.25 Filmska klasika: Šakalov dan, američki film
 18.45 O. C., serija
 19.30 Simpsoni 15., humoristična serija
 20.00 Za tvoje plave oči, američki film
 21.45 Mučke special: Strangers on the Shore
 23.00 Alias 3., serija (12)
 23.45 Monk 2., serija
 00.30 Sport danas
 00.40 Pregled programa za nedjelju

06.45 Cubix, crtana serija
 07.10 Yu-gi-oh, crtana serija

08.00 Ninja kornjače, crtana serija
 08.45 Velike avanture Charlieja Browna, crtani film
 10.00 TV prodaja
 10.10 Tri sestre, serija
 10.40 TV prodaja
 10.50 Rodney, serija
 11.20 TV prodaja
 11.30 Čarobnice, serija
 12.20 Policijski početnik, serija
 13.10 Skijanje St. Moritz: spust (ž), prijenos
 14.15 Automotiv, auto moto magazin
 14.45 Superagent, serija
 15.40 TV prodaja
 15.50 Vijesti Nove TV
 15.55 Hypo Ski report
 16.00 Smillin snježni osjećaj smrti, igrani film
 18.05 Istraga, kriminalistički magazin
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Gospodar vremena, igrani film
 21.40 Vrućina tijela, igrani film
 23.35 Taksist, serija
 00.20 Opsada u Limi, igrani film
 01.55 VIP DJ, glazbena emisija
 02.25 Kraj programa
 07.00 Exploziv, magazin (R)
 07.35 Ed, Edd i Eddy, crtana serija
 08.00 Dexterov laboratorij, crtana serija
 08.20 Johnny Bravo, crtana serija
 08.45 Medvjedići dobra srca, crtana serija
 09.05 Sabrina, mala vještica, humoristična serija
 09.30 Centar svijeta, humoristična serija
 09.50 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
 12.00 Cijena savjesti, dramska serija
 12.45 Dodir s neba, fantastična/dramska serija
 13.35 Everwood, dramska serija
 14.20 Sedma struja, igrani film, drama
 15.55 Eksplozivni Simon, igrani film, akcijska komedija (R)
 17.20 Zvijezde Extra: 101 holivudska tajna, zabavna emisija
 18.15 Auto moto tv, magazin
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Prijatelj na kvadrat, zabavna emisija
 20.10 Stander, igrani film, akcijski
 22.10 Kickboxer 3, igrani film, akcijski
 23.50 Playboy: Ispovjedi voajera, igrani film, erotski
 01.30 Paravojna formacija, igrani film, akcijski (R)
 03.05 Crna smrt, igrani film, film katastrofe (R)

NEDJELJA 22. 1. 2006.

07.20 TV raspored
 07.25 TV kalendar
 07.35 Vijesti
 07.40 Charly i Mimmo, animirani film
 08.50 Aladdin, crtana serija
 09.10 Timon i Pumbaa, crtana serija
 09.35 Vijesti
 09.43 Vrijeme danas
 09.45 Vijesti iz kulture
 09.55 Hercule Poirot: Smrt u oblacima, britanski TV film
 11.40 TV kalendar
 12.00 Dnevnik
 12.15 TV raspored
 12.25 Plodovi zemlje
 13.20 Split: More
 14.00 Nedjeljom u dva
 15.05 Vijesti
 15.20 Put oko svijeta u osamdeset blaga s Danom Cruickshankom: Od Australije do Kambodže
 16.25 Lov na antikvitete
 17.00 Nedjeljom popodne
 19.15 LOTO 6/45
 19.30 Dnevnik
 20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.10 Pušča Bistra, hrvatski film
 22.30 Shpitza
 23.20 Vijesti dana
 23.30 Vijesti iz kulture
 23.40 Zakon i red: Odjel za žrtve 5., serija
 00.30 Plava ptica, miniserija
 02.00 Nedjeljom u dva
 03.00 Zakon i red: Odjel za žrtve 5., serija
 03.45 Simpsoni 15., humoristična serija
 04.10 Plodovi zemlje
 05.00 Split: More
 05.30 Shpitza
 06.15 Lov na antikvitete

07.45 TEST
 08.00 TV raspored
 08.05 Ljubav u zaleđu, serija
 10.20 Kitzbühel: Svjetski skijaški kup (M) slalom, 1. vožnja
 11.00 Belica: Misa, prijenos
 12.00 Biblija
 12.10 TV raspored
 12.15 Dokumentarni program
 13.05 Kitzbühel: Svjetski skijaški kup (M) slalom, 2. vožnja

14.05 TV raspored
 14.10 Mir i dobro
 14.40 Plava ptica, miniserija
 16.15 Misterij Wyverna, miniserija
 17.55 Dog of Flanders, američko belgijski film
 19.30 Opera Box
 20.00 Simpsoni 15., humoristična serija
 20.25 Talijanska nogometna liga, 1. poluvrijeme
 21.15 Sport danas
 21.30 Talijanska nogometna liga, 2. poluvrijeme
 22.25 Evergreen ciklus klasičnog vesterna: Dan revolveraša, američki film
 00.05 Misterij Wyverna, miniserija
 01.35 Pregled programa za ponedjeljak

06.20 Školska liga
 06.50 Cubix, crtana serija
 07.40 Yu-gi-oh, crtana serija
 08.30 Ninja kornjače, crtana serija
 09.20 Sretan put, Charlie Brown, crtani film
 10.35 TV prodaja
 10.45 National Geographic report: Everest – avantura bez milosti
 10.50 Rodney, serija
 11.20 TV prodaja
 11.30 SKI Nova
 11.40 Skijanje St. Moritz: Kombinacija ž (spust), prijenos
 12.45 SKI Nova
 12.50 Inspektor Gadget, igrani film
 14.20 SKI Nova
 14.25 Skijanje St. Moritz: Kombinacija ž (slalom), prijenos
 15.15 SKI Nova
 15.20 Gospodar vremena, igrani film
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.05 Hypo Ski report
 17.10 Superagent, serija
 18.00 Red carpet, zabavna emisija
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.25 Sport Nove TV
 19.30 Vrijeme Nove TV
 19.35 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Nikad zaboravljeni, mini serija
 21.40 Pismo bomba, igrani film
 23.15 Zona smrti, serija

NEDJELJA

00.00 Red carpet, zabavna emisija
00.50 VIP DJ, glazbena emisija
01.20 Automotiv,
auto moto magazin
01.45 Kraj program

06.15 Sedma struja, igrani film, drama (R)
07.50 Medvjedići dobra srca, crtana serija
08.15 Krava i Pilić, crtana serija
08.40 Dexterov laboratorij, crtana serija
09.00 Johnny Bravo, crtana serija
09.25 Sabrina mala vještica, humoristična serija (R)
09.50 Centar svijeta, humoristična serija (R)
10.15 Everwood, dramska serija (R)
11.00 Mijenjam ženu, dokumentarna serija (R)
12.10 Dvornikovi, humoristična serija (R)
13.00 Školske tajne, dramska serija
13.45 Moja draga Irska, igrani film, drama
15.20 Stander, igrani film, akcijski (R)
17.25 Salto, zabavna emisija
18.10 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Neobični ljudi, dokumentarna serija
20.10 Dobri momci, igrani film, kriminalistička drama
20.10 Braća Newton, igrani film, kriminalistički (drugi izbor)
22.40 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
22.10 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
23.35 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
23.05 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
00.35 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija
00.00 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
01.05 Playboy: Ispovjedi voajera, igrani film, erotski (R)
00.30 Playboy: Ispovjedi voajera, igrani film, erotski (R) (drugi izbor)

PONEDJELJAK 23. 1. 2006.

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
09.55 TV raspored
10.00 Vijesti
10.10 Povijesne legende: Tajne Babilona Nabukodonozor
11.00 Vijesti iz kulture
11.10 Riječ i život, religijski program
12.00 Dnevnik
12.15 TV kalendar
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Maja, talkshow
14.00 Vijesti
14.13 Vrijeme danas
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 AlpeDunavJadran
16.35 Život u živo
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.05 Latinica, 1. dio
21.05 Latinica, 2. dio
21.45 Na posebnom zadatku: Otpisani?
22.15 Vijesti iz kulture
22.30 Otvoreno
23.25 Na rubu znanosti: Jules Verne
00.30 Vijesti dana
00.45 Vrijeme je za jazz: James Carter Organ Trio
01.55 Kajmak i marmelada, slovenski film
03.30 Sutkinja Amy 5., serija
04.15 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.30 Latinica
06.00 Ljubav nema cijene, serija

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animanijaci, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 NULTI SAT:
09.40 Na glasu
10.00 Kratki spoj
10.30 Spiderman, crtana serija

10.55 Briljanteen
11.40 Život pred nama, serija za mlade
12.30 Čuda znanosti: Sateliti
13.00 NULTI SAT
14.00 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
14.15 Vijesti za gluhe
14.25 Hercule Poirot: Smrt u oblacima, britanski TV film
16.10 Vijesti na drugom
16.20 Vrijeme sutra
16.25 Svijet slavnih, serija
17.10 Sutkinja Amy 5., serija
18.00 Hrvatska danas
18.50 Animanijaci, crtana serija
19.15 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
19.35 VIP DJ
20.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
20.50 Kajmak i marmelada, slovenski film
22.30 Vijesti na drugom
22.45 Petica
23.35 Dva lica pravde, serija
00.20 Ciklus Bigasa Lune: Sobarica na Titanicu, film
01.55 Pregled programa za utorak

06.35 Šaljivi kućni video
07.00 Mali mačkun, crtana serija
07.25 Pustolovine Sidney Fox, serija
08.15 Nasljednica, serija
09.05 TV prodaja
09.15 Ljubav na kocki, serija
10.05 TV prodaja
10.15 Putovi ljubavi, serija
11.05 TV prodaja
11.15 Izlog strasti, serija
11.45 VIP DJ, glazbena emisija
12.15 Šaljivi kućni video
12.45 TV prodaja
12.55 Pismo bomba, igrani film
14.35 Red Carpet, zabavna emisija
15.25 TV prodaja
15.35 Moja obitelj, serija
16.05 Rodney, serija
16.40 Nasljednica, serija
17.30 Vijesti Nove TV
17.35 Hypo Ski report
17.40 Ljubav na kocki, serija
18.30 Ona ili on, kviz
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer, informativni magazin

20.00 Drugo lice – Petar Vlahov show
21.00 Prvi u tjednu: Crna kiša, igrani film
23.10 Izgubljeni, serija
00.05 Will I Grace, serija
00.30 Čuvar prijelaza, igrani film
02.20 Kraj programa

06.50 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
07.40 Transformers Energon, crtana serija
08.00 Beyblade, crtana serija
08.25 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
08.45 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija (R)
09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
10.20 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.45 Dadija, humoristična serija (R)
11.10 Sanja, talk show (R)
12.10 Ekkluziv, magazin (R)
12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.40 Roseanne, humoristična serija
17.00 Bračne vode, humoristična serija
17.30 Dadija, humoristična serija
17.55 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Tango i Cash, igrani film, akcijska komedija
21.55 Otmica, igrani film, akcijski triler
23.35 Vijesti, informativna emisija
23.50 Dobri momci, igrani film, kriminalistička drama (R)
23.50 Braća Newton, igrani film, kriminalistički (drugi izbor) (R)

UTORAK 24. 1. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Povijesne legende: Kralj Artur i potraga za Svetim Gralom
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
 12.00 Dnevnik
 12.16 TV kalendar
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Maja, talkshow
 14.00 Vijesti
 14.10 TV raspored
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Euromagazin
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Globalno sijelo
 20.45 Ništa osobno
 21.25 Vrtuljak, dokumentarna emisija
 22.00 Vijesti iz kulture
 22.15 Otvoreno
 23.10 Drugi format
 00.05 Vijesti dana
 00.20 Ponoćna antologija: Dan zvijeri, španjolski film
 02.00 Sutkinja Amy 5., serija
 02.45 Stažist 3., humoristična serija
 03.05 Sestre, serija
 03.50 Dva lica pravde, serija
 04.35 Bez traga 3., serija
 05.20 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 05.30 Globalno sijelo
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Animanijaci, crtana serija
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica

09.30 MULTI SAT:
 09.40 Navrh jezika
 10.00 Promjene, dokumentarni film
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.50 Parlaonica
 11.45 Život pred nama, serija za mlade
 12.35 Slavni parovi: Clark Gable i Carol Lombard
 13.00 Direkt
 13.25 MULTI SAT
 14.25 Vijesti za gluhe
 14.35 Život piše priče: Ostala je jedna, američki TV film
 16.05 Vijesti na drugom
 16.13 Vrijeme sutra
 16.15 Svijet slavnih, serija
 17.00 Sutkinja Amy 5., serija
 17.50 Schlading: Svjetski skijaški kup (M) slalom, 1. vožnja
 18.45 Animanijaci, crtana serija
 19.10 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 19.30 VIP DJ
 20.05 Uzmi ili ostavi, TV igra
 20.35 Schlading: Svjetski skijaški kup (M) slalom, 2. vožnja
 21.50 The Dish, australski film
 23.30 Vijesti na drugom
 23.45 Bez traga 3., serija
 00.35 Dva lica pravde, serija
 01.20 Stažist 3., humoristična serija
 01.40 Pregled programa za srijedu

nova

06.45 Šaljivi kućni video
 07.10 Mali mačkun, crtana serija
 07.40 Ona ili on, kviz
 08.10 Nasljednica, serija
 09.00 TV prodaja
 09.10 Ljubav na kocki, serija
 10.10 Putovi ljubavi, serija
 11.10 Izlog strasti, serija
 11.40 VIP DJ, glazbena emisija
 12.10 Šaljivi kućni video
 12.40 TV prodaja
 12.50 Mreža laži, igrani film
 14.30 Drugo lice – Petar Vlahov show
 15.35 Moja obitelj, serija
 16.00 Rodney, serija
 16.40 Nasljednica, serija
 17.30 Vijesti Nove TV
 17.35 Hypo Ski report
 17.40 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV

19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Naša mala klinika, serija
 21.00 Doručak šampiona, igrani film
 23.00 Izgubljeni, serija
 23.55 Murjak, plavuša i pas, serija
 00.50 Volim te, igrani film
 02.20 Kraj programa

RTL

06.55 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.40 Transformers Energon, crtana serija
 08.00 Beyblade, crtana serija
 08.25 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 08.50 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.25 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.15 Sanja, talk show (R)
 12.10 Eksploziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Big Brother – najbolje od najboljeg, reality show
 21.45 Krivi čovjek, igrani film, komedija
 23.15 Cobra 11, kriminalistička serija
 00.05 Vijesti, informativna emisija
 00.20 Tango i Cash, igrani film, akcijski (R)
 01.55 Otmica, igrani film, akcijski (R)

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Povijesne legende: Tajanstveni slučaj Kaspara Hausera
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.07 TV raspored
 11.10 Treća dob, emisija za umirovljenike
 12.00 Dnevnik
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Maja, talkshow
 14.00 Vijesti
 14.10 TV raspored
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Znanstvena petica
 16.35 Život u živo
 17.30 Vijesti
 17.45 Najslabija karika, kviz
 18.30 Ljubav u zaleđu, serija
 19.15 LOTO 7/39
 19.30 Dnevnik
 20.10 Piramida, zabavni program
 21.20 Luda kuća, serija
 22.00 Poslovni klub
 22.40 Otvoreno
 23.30 Vijesti iz kulture
 23.40 Tajni život umjetničkih djela 3., dokumentarna serija
 00.35 Vijesti dana
 00.50 Film
 02.25 Sutkinja Amy 5., serija
 03.10 Sestre, serija
 04.00 Dva lica pravde, serija
 04.45 Ekipa za očevid 4., serija
 05.30 Poslovni klub
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Animanijaci, crtana serija
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 MULTI SAT:
 09.40 Športerica
 10.00 Kako nastaje...
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.50 Dokumentarna serija

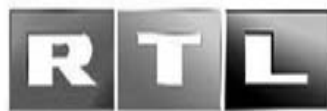
SRIJEDA 25. 1. 2006.

11.20 Život pred nama, serija za mlade
 12.10 Film za djecu
 13.30 NULTI SAT
 14.30 Vijesti za gluhe
 14.40 Život piše priče: Samo pitajte moju djecu, američki TV film
 16.10 Vijesti na drugom
 16.20 Vrijeme sutra
 16.25 Svijet slavnih, serija
 17.10 Sutkinja Amy 5., serija
 18.00 Hrvatska danas
 18.50 Animanijaci, crtana serija
 19.15 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 19.35 VIP DJ
 20.10 Grad pored mora, američki film
 22.00 Vijesti na drugom
 22.15 Ekipa za očevid 4., serija
 23.00 Dva lica pravde, serija
 23.45 Samo pitajte moju djecu, američki TV film
 01.15 Pregled programa za četvrtak

06.40 Šaljivi kućni video
 07.05 Mali mačkun, crtana serija
 07.30 Ona ili on, kviz
 08.00 Nasljednica, serija
 08.50 TV prodaja
 09.00 Ljubav na kocki, serija
 09.50 TV prodaja
 10.00 Putovi ljubavi, serija
 10.50 TV prodaja
 11.00 Izlog strasti, serija
 11.30 VIP DJ, glazbena emisija
 12.00 Šaljivi kućni video
 12.30 TV prodaja
 12.40 Doručak šampiona, igrani film
 14.35 Naša mala klinika, serija
 15.25 TV prodaja
 15.35 Moja obitelj, serija
 16.00 Rodney, serija
 16.30 TV prodaja
 16.40 Nasljednica, serija
 17.30 Vijesti Nove TV
 17.35 Hypo Ski report
 17.40 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Kuća pod opsadom, igrani film
 21.40 U sridu, društveno – politički magazin

22.40 Izgubljeni, serija
 23.35 National Geographic report: Everrest-Avantura bez milosti
 23.40 JAG, serija
 00.35 U mom srcu, igrani film
 02.10 Kraj programa

07.00 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.45 Transformers Energon, crtana serija
 08.05 Beyblade, crtana serija
 08.30 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 08.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.05 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.30 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.15 Sanja, talk show (R)
 12.15 Eksploziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Dvornikovi, humoristična serija
 21.05 Nestali, kriminalistička serija
 21.55 Vatrene dečki, dramska serija
 22.45 Cobra 11, kriminalistička serija
 23.40 Vijesti, informativna emisija
 23.55 Auto moto tv, magazin (R)
 00.20 Krivi čovjek, igrani film, komedija (R)
 01.55 Cobra 11, kriminalistička serija (R)

ČETVRTAK

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Povijesne legende: Gladijatori
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Heureka, znanstveno obrazovni program
 12.00 Dnevnik
 12.16 TV kalendar
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Govorimo o zdravlju
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 City Folk: Ljubljana
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.15 Brisani prostor
 22.00 Pola ure kulture
 22.40 Otvoreno
 23.30 Vijesti iz kulture
 23.40 Transfer
 00.15 Vijesti dana
 00.30 Prva pričest, francuski film
 02.10 Sutkinja Amy 5., serija
 02.55 Sestre, serija
 03.40 Dva lica pravde, serija
 04.25 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 04.50 Pola ure kulture
 05.20 Brisani prostor
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Animanijaci, crtana serija
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 NULTI SAT:
 09.40 Platno, boje, kist
 10.00 Tečaj talijanskog jezika, 3.
 10.30 Spiderman, crtana serija

10.50 Dokumentarna serija
 11.20 Život pred nama, serija za mlade
 12.10 Film za djecu
 13.15 NULTI SAT
 14.15 Vijesti za gluhe
 14.25 Život piše priče: Njezina očajnička odluka, američki TV film
 15.55 Vijesti na drugom
 16.05 Vrijeme sutra
 16.10 Sutkinja Amy 5., serija
 16.52 Poslovne vijesti, PP
 16.55 Rukomet, EP 2006.: Hrvatska Portugal, prijenos
 18.25 Košarka, EL: Cibona Barcelona, prijenos
 20.10 Reporter: Lech Walesa od radnika do predsjednika
 21.15 Genijalci, kviz
 21.45 Vijesti na drugom
 22.00 Liberty Stands Still, američki film
 23.40 Dva lica pravde, serija
 00.25 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 00.50 Pregled programa za petak

07.00 Šaljivi kućni video
 07.25 Mali mačkun, crtani film
 07.50 Ona ili on, kviz
 08.20 Nasljednica, serija
 09.20 Ljubav na kocki, serija
 10.20 Putovi ljubavi, serija
 11.20 Izlog strasti, serija
 11.50 VIP DJ, glazbena emisija
 12.20 Šaljivi kućni video
 13.00 Ljeto s Desom, igrani film
 14.30 U sridu, društveno – politički magazin
 15.35 Moja obitelj, serija 16 ep.
 16.00 Rodney, serija 9 ep.
 16.40 Nasljednica, serija
 17.30 Vijesti Nove TV
 17.35 Hypo Ski report
 17.40 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Navy CIS, serija
 20.55 Fatalna žena, igrani film
 22.50 Izgubljeni, serija
 23.45 JAG, serija
 00.40 Torba od krvi i mesa, igrani film
 02.15 Kraj programa

26. 1. 2006.

- 06.55 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.45 Transformers Energon, crtana serija
 08.05 Beyblade, crtana serija
 08.25 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 08.50 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.25 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.15 Sanja, talk show (R)
 12.15 Exploziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.10 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.15 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Exploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Mijenjam ženu, dokumentarna serija
 21.20 U posljednjoj fazi, igrani film, triler
 23.25 Cobra 11, kriminalistička serija
 00.15 Vijesti, informativna emisija
 00.30 Nestali, kriminalistička serija (R)
 01.20 Vatreni dečki, dramska serija (R)
 02.00 Cobra 11, kriminalistička serija (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskom jeziku TV tjednik emitirat će se u petak 20. siječnja u uobičajenom terminu od 20 sati na programu YU ECO televizije. Repriza emisije je u subotu 21. siječnja u 15 sati.

FILM TJEDNA

DOBRI MOMCI

(GOODFELLAS)

kriminalistička drama, 1990., 145 min.

RTL, 22.1.2006. 20.10

Mafija je za Henryja Hilla nešto poput obećane zemlje, ali ostvarenje njegova sna više je nalik najgoroj noćnoj mori. Scorseseov epohalni film o mafijašu koji je svjedočio protiv svojih partnera u zločinu jedan je od najboljih filmova devedesetih, ali i svih vremena! Strpljivo prateći uspon jednog mafijaša, legendarni filmaš nemilosrdno secira sve slojeve društva i prikazuje ustroj mafije bez imalo uljepšavanja i lažnog zanosa.

Pedesete u New Yorku; ako ste trinaestogodišnjak koji priželjkuje brze automobile i zgodne djevojke, samo je jedan pravi, najbrži način za postignuće vaših snova, a naziva se – mafija. Mladi Henry Hill (Ray Liotta) pridružuje se toj zloglasnoj organizaciji i uskoro stječe sve o čemu je maštao; žene, automobile, novac i poštovanje. Njegovi su najbliži suradnici usijani Tommy DeVito (Joe Pesci) i staloženi Jimmy Conway (Robert De Niro). Taj je trojac strah i trepet u kvartu, a novac, uz redovite prihode od reketarenja i ostale mafijaške aktivnosti, zarađuje i prodavanjem narkotika. No kada Henry prvi put doprije u nevolju i iskusi život iza rešetaka, shvaća da je blagostanje jednog mafijaša vrlo nestalno; bivše kolege gledaju ga sa sumnjom i vječitim pitanjem u očima: »Jesi li nas cinkao?«, a izolacija tjera na nove načine zarade. Dan za danom, Henry je pod sve većim stresom i u većim nevoljama, a jedini izlaz iz slijepe ulice nazire se u suradnji s policijom...

Glasoviti Scorseseov film osvojio je pet nominacija za nagradu Oscar, a Joe Pesci trijumfirao je nagradom za najbolju sporednu ulogu. Robert De Niro briljirao je kao okrutni gangster Jimmy Conway, a Ray Liotta pokazao se savršenim izborom za mafijaša koji svaki dan živi na rubu živčanog sloma. Za razliku od većine filmova koji se bave isječcima iz života, Scorsese zahvaća monumentalnom silinom i uspijeva u naizgled nemogućoj nakani: prikazati život jednoga gangstera od početka pa gotovo do kraja, od uvodnih susreta koji nalikuju prvoj ljubavi do gorkih razočaranja kakva može donijeti samo pripadnost mafijaškoj organizaciji!

Redatelj: Martin Scorsese

Uloge: Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci, Lorraine Bracco, Paul Sorvino

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR.

BANK: VBUYU 22
(Vojvođanska banka a.d. Novi Sad Yugoslavia)
Beneficiary customer:
540101 320 5 NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,
telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,
telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

VELIKO PRELO 2006

28. SIJEČNJA 2006. GODINE
UDVORANI SPORTOVA U SUBOTICI

S POČETKOM
U 19.30 SATI

GLAZBA:

KIČO SLABINAC
S ANSAMBLOM "SLAVONSKE LOLE"

ANSAMBL "PRAVA STVAR" IZ ZAGREBA

ANSAMBL "RAVNICA" IZ SUBOTICE

HKC "Bunjevačko kolo"
Subotica

*Prelo kupi
svaki mu se divi,
nek se znade
da Bunjevac živi !*

N. Kujundžić 1879.